

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 11-12 / 2011. - STUDENI-PROSINAC

*Blagoslovljen Božić - Porodjenje Gospodinovo
i Nova 2012. godina Gospodnja*

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, mr. don Dario Tičić, prof. Ines Grbić, prof. Livio Marijan

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: Livio Marijan

Tisak: IT Centar

Na unutarnjim koricama: Relikvijar sv. Krševana; Žive jaslice iz župe Crno na Koncertu 1000 glasova Božiću

Nadbiskupova božićna čestitka

Božić – blagdan života i svjetlosti - 2011

"A ovo je navještaj koji smo čuli od njega i navješćujemo vama:

Bog je svjetlost i tame u njemu nema nikakve"

(1 Iv 1, 5)

1. Svake godine na božićnoj misi čitamo iz Ivanovog evanđelja da je utjelovljenje Isusovo bilo poput 'svjetla koje prosvjetljuje svakog čovjeka' (Iv 1, 9). A na Polnočki slušamo radosnu najavu proroka Izajije kako 'narod koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku', a 'onima što mrkli kraj obitavahu, svjetlost jarka osvanu' (Iz 9, 1-3). Isus iz Nazareta, dakle, Krist i Gospodin, Svetlo je pravo i istinito, koje prosvjetljuje svakoga čovjeka. Njegovo je rođenje pravi blagdan života. Zbog toga je prikladno razmišljati o Božiću kao blagdanu svjetlosti i života. Prorok Izajija davno je najavio: 'Dijete nam se rodilo; sin nam je darovan', pa poziva da se radujemo. Jer, 'došao je uzdisani i od Boga obećani; željan sviju Spasitelj', kako već stoljećima naši ljudi pjevaju. Rođenje Isusa Krista najsvjetlijiji je događaj ljudske povijesti. Po tajni utjelovljene Riječi sinulo je očima naše duše novo svjetlo Božje slave. I dok u božićnom Djetetu spoznajemo Boga, budi se u nama čežnja za nebeskim dobrima. Izajija osjeća da će narod propasti ako ne dođe svjetlost s neba. Zbog toga moli i usrdno vapije neka se 'razderu nebesa' i procvjeta spasenje: 'Rosite nebesa odozgor, i oblaci daždite pravednošću' (Iz 45, 8).

Ovaj je prorokov vapaj odjeknuo i ražario zapretanu vatrnu ispod pepela. Probudila se i oživjela uspavana nada. Čak i Job, kojega je patnja shrvala, vidi svjetlo bolje budućnosti pa veli kako 'se dan približava i svjetlo tminu razgoni' (Job 17, 12). A onda, kada je nadošla punina vremena, 'svjetlo istinito koje prosvjetljuje svakog čovjeka, dođe na svijet...' (Iv 1, 9). To je Radosna vijest koja je donijela svjetlo ljudskim dušama. Ona je najavila i započela lagantu promjenu mentaliteta i ponašanja, pa su počele nestajati razlike među rasama. Nema više Židov i Grk, rob i slobodnjak. Ljudi napuštaju stare navade 'zub za Zub, oko za oko'. Novi nauk Isusa iz Nazareta postao je lijek za rane ugnjetenom puku i malome čovjeku.

2. Sveti Pismo nam opširno govori o Bogu koji vodi brigu o čovjeku: 'Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh. Prije nego iz krila majčina izađe, ja te posvetih' (Jer 1, 4-5). A na upit 'tko je zapravo čovjek pa ga se spominješ' psalmist odgovara da je Jahve 'učinio čovjeka malo manjim od anđela i okrunio ga slavom i čašću. Dao mu je gospodstvo nad djelima ruku svojih i sve mu pod noge podložio' (Ps 8, 5-7). Zbog toga i veli sveti Irenej kako je 'živi čovjek slava Božja', njegov dar, slika i otisak. Božićna zborna molitva to potvrđuje kada veli da je Bog 'divno sazdao čovječe dostojanstvo, a još ga divnije obnovio'. Utjelovljenjem, dakle, Božjeg Sina zasjala je vrijednost ljudskoga života. U božićnom događaju spasenja Bog je objavio koliko mu je stalo do čovjeka (Iv 3, 16) i koliko je vrijedna svaka ljudska osoba.

Ovu istinu o životu i ljudskom dostojanstvu Crkva je stoljećima isticala, ljubomorno čuvala i branila, te prenosila novim naraštajima. Jer, Isus je puninom čovještva ušao u zajedništvo sa svakim ljudskim bićem. I proživio solidarno ljudski život, od začeća do smrti. Radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom i ljubio ljudskim srcem.

Rastao je u dobi, radovao se, igrao, radio i plakao. A kao Mesija propovijedao je kraljevstvo Božje i činio silna djela. Na kraju, iako nevin, osuđen je na smrt, umro na križu i uskrsnuo od mrtvih. I ostavio nam zalog vječnoga života. Zato i velimo da je Božić blagdan života, svjetlosti i spasenja.

3. Slaveći blagdan Božjeg utjelovljenja, zahvaljujemo Ocu svjetlosti što je njegovom providnošću i nama zasjalo svjetlo vjere. I dok ovih božićnih dana pjevamo naše divne božićne pjesme, mi zahvaljujemo Bogu što su naši stari poštivali život i čuvali to vječno svjetlo vjere, hrabrosti i pouzdanja. Ono nam je danas posebice potrebno pred zavodljivošću i blještavilom brojnih zamjenskih vrijednosti, nadomjestaka i oglasa koji se u božićne dane nude i prodaju. Božićno svjetlo s neba, koje rasvjetljuje ljudske duše, ne poistovjećuje se sa svjetlećim žaruljama gradskih ulica, trgova i izloga. Novorođeni Kralj Isus rasvjetljuje duše i pameti onih koji ga traže u tišini ispovjetaonice, zajedničke obiteljske molitve, raspjevane liturgije i bogoslužja. U tom vidu sveti Karlo Boromejski piše da je Božić dan za kojim su 'žarko i gorljivo žudili drevni patrijarsi i proroci'. I Crkva ga oduvijek svečano slavi i zahvaljuje vječnome Ocu jer nam je 'poslao Onoga koji će nam samu istinu otkriti, poštenu nas životu poučiti, obogatiti blagom svoje milosti i primiti među sinove svoje i baštinike vječnog života' (1683, 916).

Dragi vjernici, braće i sestre u Kristu. Nije lako u suvremenom društvu uočiti pravo svjetlo i biti poklonikom istinskih božićnih vrijednosti. Isto tako nije lako poštivati i čuvati vrjednote koje smo primili i naslijedili. Međutim, znamo i vjerujemo kako su mnoga naša braća i sestre u tomu uspjeli. Zato dok ovih božićnih dana budemo primali Isusa u sakramantu pomirbe i euharistije, te uz blagoslov obitelji i doma budemo osjetili ozračje njegove nazočnosti, zahvalit ćemo i klicati sa starcem Šimunom da je i za nas ovo dijete u jaslama 'svjetlost na prosvjetljenje naroda' (Lk 2, 32).

Svećenicima, Bogu posvećenim osobama, vjeroučiteljima, društvenim, političkim, odgojnim, sportskim i kulturnim djelatnicima Grada i Županije, kao i cijelome puku naše Nadbiskupije molim od Novorođenoga djeteta obilje toga Božjega svjetla. Čestit Božić i blagoslovljenu Novu 2012. godinu želi Vam, uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Vaš nadbiskup
+ Želimir

Zadar, 21. prosinca 2011.

Relikvijar sv. Krševana, mučenika

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca uz blagdan sv. Nikole 2011.

U obitelji čovjek nalazi sigurnost i mir

Dragi pomorci i ribari!

O blagdanu sv. Nikole, vašeg zaštitnika, i ove godine upućujem vam srdačne čestitke i pozdrave zajedno s dobrim željama za vaš život i rad. Uz Svečev blagdan, prigodna okupljanja kao i molitvena slavlja po našim crkvama bit će lijepi trenuci zajedništva pomoraca, ribara i svih "ljudi od mora", a pritom ćemo se sigurno osjetiti mislima i molitvom duhovno povezani i sa svim našim pomorcima diljem svijeta.

Uz ovogodišnji blagdan sv. Nikole želimo se posebno prisjetiti toga Sveca kao zaštitnika obitelji. Poznata je zgoda iz njegova života kad je pomogao osnovati obitelj trima djevojkama, kćerima propalog trgovca, koje zbog siromaštva nisu više imale te mogućnosti te su mogle samo završiti na ulici. Sveti Nikola noću je ubacio u njihov prozor novaca koliko je bilo potrebno za miraz i tako pomogao udaju svih triju sestara.

Obitelj je na moru života ono čvrsto mjesto gdje čovjek nalazi sigurnost i mir. Čvrsto mjesto, ali danas jako ugroženo, stoga i potrebno zagovora i pomoći odozgo. Poznato je pak da su obitelji pomoraca i ribara, zbog duge odsutnosti muža i oca, još u većim poteškoćama: često je ugroženo kako njihovo obiteljsko zajedništvo tako i odgoj djece jer je za zdrav afektivni i svaki drugi rast i razvoj mladih, nužna i očeva i majčina blizina.

U životu nam je sjećanju kako je ove godine početkom lipnja, uz Nacionalni dan obitelji, našu domovinu posjetio Sveti Otac Benedikt XVI. koji nas je želio ohrabriti upravu u zalaganju za temeljne vrijednosti obitelji, koja je temelj zdravog društva ili – po riječima bl. Ivana Pavla II. – "jedno od najvećih dobara čovječanstva".

I vrijedi se sjetiti bitne poruke koju je o obitelji izrekao Papa Benedikt na hipodromu u Zagrebu: "U Europi se širi duh sekularizacije koja Boga gura na rub te donosi rastuću razjedinjenost obitelji. Apsolutizira se sloboda bez odgovornosti za istinu i njeguje se, kao ideal, individualno dobro preko potrošnje materijalnih dobara te površnih iskustava, ne vodeći računa o kvaliteti odnosa s osobama i o najdubljim ljudskim vrijednostima; ljubav se svodi na sentimentalni osjećaj i zadovoljavanje nagonskih poriva, bez nastojanja da se stvore trajne veze međusobne pripadnosti i bez otvorenosti životu. Pozvani smo da se odupremo tom mentalitetu!"

Dragi pomorci i ribari, zbog odvojenog života, razumljivo, vaš je obiteljski život teži nego u onih koji su stalno zajedno. To čujemo svake pomorske večeri, kada vam roditelji, supruge, djeca, prijatelji i rođaci šalju poruke. Ali upravo ste vi, trudeći se čuvati obiteljske vrijednosti, svjedoci kako nema cijene urednoj i sretnoj obitelji.

U opisu zgode u kojoj je sv. Nikola spasio mornare u oluji, izričito se spominje đavla koji je podigao oluju. Đavao i danas podiže oluju na mornare i sve putnike na moru života. Svetac, pak, svojim nas primjerom i zaštitom usmjerava i brani od svih opasnosti. Njegov nam je blagdan doživljaj utjehe i sigurnosti.

Dragi pomorci i ribari, neka po zagovoru sv. Nikole vas, vaše obitelji, vaš rad i sva vaša stremljenja blagoslovni svemogući i dobri Bog! Neka vam je mirno more, a neka vam bude sretno i mirno također na moru života!

+ Ivan Milovan,
biskup porečko-pulski

**Poslanica mons. Josipa Mrzljaka, predsjednika Hrvatskoga Caritasa,
za Nedjelju Caritasa, 11. prosinca 2011.**

U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite!

Dragi vjernici! Treća nedjelja došašća nedjelja je djelotvorne ljubavi koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja potreba naših bližnjih, naših poznanika, vremena u kojem živimo i što je još važnije na otvoreno srce za konkretnu i brzu pomoć onima koji nas trebaju. Ova nedjelja u našoj Crkvi posebna je i po tome što ćemo danas sve prikupljene milodare namijeniti onima kojima pomoći najviše treba, potrebitima među nama, kojima pomaže Caritas, bilo nacionalni, bilo biskupijski, bilo župni.

Pokušajmo se zaustaviti na trenutak na brzoj cesti života i zapitati se: jesu li nam svakodnevna užurbanost, sve brige, svi izazovi s kojima se svakodnevno susrećemo, izgovor da s određenom lakoćom okrećemo glavu, odmahujemo rukom, idemo dalje pognute glave s manje ili više grižnje savjesti, i što je najvažnije ne prepoznajemo Krista u onima koji su nam dani? Mnogi među nama, koji i sami jedva spađaju kraj s krajem, zapitat će se: što darovati drugima?

Naša je vjera neprekidno na ispitu pred nepravdom i moralnom konfuzijom koje nas okružuju. Živimo u vremenu globalne ekonomske krize kojoj su u temeljima lažne moralne vrijednosti. Svjedoci smo urušavanja svijeta profita koji vode isključivo materijalni interesi. Svjedoci smo mnogih nepravdi i nedostatka solidarnosti i društvene skrbi za najugroženije među nama. Povijest Riječi Božje kroz stoljeća nam ukazuje na to kako ni mnogi u Betlehemu nisu imali razumijevanja za Isusa i njegovu obitelj, nisu ih prihvaćali, imali su drugog posla i tražili su ih da odu drugim putem. Ipak, u svakom vremenu i u svim okolnostima, ima među nama onih koji prepoznaju i poklone se Djetetu koje nam donosi novi život. Uvijek postoje dobri ljudi koji znaju da činiti dobro donosi mir i usrećuje - onoga komu su upućeni kao i onoga tko ih upućuje.

Kako to činiti danas? Darujmo svoje srce i ruke Isusu darujući svoje vrijeme onima kojima je to potrebno – obitelji, djeci, mladima, posebno starima i bolesnima, osamljenima u našim napučenim gradovima i pomalo opustjelim selima. To je bit ljubavi kojoj nas je učio Isus! To je i bit Caritasa kao svjedočanstva djelotvorne ljubavi zajednice vjernih. Ako uistinu želimo biti sretni, slijedimo riječi koje nam upućuje Thomas Merton: "Ljubav se može sačuvati samo ako se daruje i može se darovati samo ako se prima." Pronađimo vremena za Boga i za čovjeka! To činimo na Nedjelju Caritasa i na taj se način pripremimo za proslavu događaja koji se je zbio u "podrtoj štalici i na oštroj slamici".

Ne smijemo zaboraviti i najvažniji događaj ove godine u našoj Domovini - pohod Sv. Oca Benedikta XVI. i podršku koju je u svojim govorima dao osobito kršćanskoj obitelji. "Danas sam ovdje da vas učvrstim u vjeri; i to je taj dar koji vam nosim: Petrovu vjeru, vjeru Crkve! Ali istodobno, vi darujete meni tu istu vjeru, obogaćenu svojim iskustvom, radostima i trpljenjima. Napose mi darujete svoju vjeru življenu u obitelji, da bih je očuvao u baštini sveopće Crkve", rekao je papa Benedikt XVI. u nagovoru na kraju mise prigodom prvoga Nacionalnog dana hrvatskih katoličkih obitelji na zagrebačkom hipodromu. Sada i Crkva na svim svojim razinama to mora provoditi u djelu s još većim poletom. To je dio nove evangelizacije, na koju smo pozvani svi, ne samo crkveni pastiri, nego i svi vjernici laici. Svjesni svojega poziva pozvani smo pomagati jedni drugima – duhovno i materijalno.

Brojni su načini da se dobrota pretače s jednih na druge. Neka nam priprava na slavlje Božića ne bude obilježena samo izvanjskim oblicima slavlja tako da negdje uz put zaboravimo na Boga! Skupimo hrabrosti da stanemo rame uz rame s onima koji trebaju našu pomoć svjesni da Bog oživljava kršćanstvo upravo kroz nas, a ne mimo nas. Odrecimo se svoje sebičnosti, zauzimajmo se za vrijednosti obitelji, zajedništva, solidarnosti, budimo jedni drugima potpora. Darujmo sebe jedni drugima jer to je jedini temelj napretka pojedinca, društva i Crkve. Budimo svi zajedno u revnosti hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služimo, kako nas poziva sv. Pavao u svojoj Poslanici Rimljanima. To je riječ Božja koja se i u naše vrijeme preko nas želi utjeloviti i postati živa stvarnost našeg vremena i našeg svijeta.

+ Josip Mrzljak,
predsjednik Hrvatskog Caritasa

Izjava Komisije HBK "Iustitia et pax" o odlikovanju Drage Hedla od predsjednika RH

Komisija "Iustitia et pax" izražava nezadovoljstvo i duboku zabrinutost činjenicom da je predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović povodom Međunarodnoga dana ljudskih prava Redom Stjepana Radića za osobit ljudski i profesionalni doprinos borbi za ljudska prava, promicanje pravde i demokracije te otkrivanje istine odlikovao novinara Dragu Hedla, osobu koja je u vrijeme komunističkog režima i jednoumlja svojim napisima potirala jedno od temeljnih ljudskih prava, pravo slobode vjerovanja. U svojim napisima iz tога vremena između ostalog nazivao je bl. Alojzija Stepinca "krvnikom među svećima" stavljajući u taj negativni kontekst i bl. Ivana Merza.

Osoba koja je denuncijantski pozivala na represiju prema onima koji drukčije misle i tako ugrožavala živote nevinih ljudi, a koja je u vrijeme demokratske Hrvatske pravomoćno osuđena za klevetu, osoba koja se često prikazivala žrtvom, a nikada nije dokazano da je bila ugrožena, nikako ne zасlužuje to časno odlikovanje.

Poseban razlog za zabrinutost izaziva činjenica da demokratski izabrani predsjednik Republike Hrvatske, koji je dužan brinuti se za poštivanje prava svih, ali i za poštivanje povijesne istine i njegovo otkrivanje, odlikovanje dodjeljuje onima koji su u komunizmu, a i nakon njegova pada, iskriviljavali i zatomljivali i činjenice i istinu.

Pozivamo Predsjednika Republike da iz moralnih razloga povuče dodijeljeno odlikovanje i još jednom preispita svoju odluku da se takvo odlikovanje dodjeljuje bilo kojoj osobi koja se u vrijeme komunizma ogriješila o poštivanje temeljnih ljudskih prava. Takva vrsta kršenja ljudskih prava ne zastarijeva i ne može se opravdati nekim drugim pozitivnim djelima, a takav odabir osoba dovodi u pitanje važnost i značenje samog odlikovanja ako se koristi kao sredstvo za prekrajanje onoga čega bi trebalo biti znakom, a to je istina.

U Zagrebu, 8. prosinca 2011.

+ Vlado Košić, biskup sisački
predsjednik Komisije HBK-a "Iustitia et pax"

Koncert 1000 glasova Božiću, Zadar, Jazine, 18. prosinca 2011.

Svećeničko i đakonska ređenja, Zadar, Katedrala, 20. studenoga 2011.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Nadbiskupova propovijed na svetkovinu Krista Kralja, na svećeničkom i đakonskim ređenjima

Katedrala sv. Stošije, Zadar, 20. studenoga 2011.

1. Svako ređenje uvodi nas u misterij Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi: "Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas sebi izabrao i odredio da idete i rod donosite". Stoga se Crkva u posvetnoj molitvi ređenja obraća Bogu "davaocu časti, djelitelju redova i rasporeditelju službi" neka milostivo pogleda na sluge svoje koji će se posvetiti za službu đakona i prezbitera, neka ih "darom svoje milosti ojača za vjerno vršenje službe". Obred ređenja, dakle, pruža nam prigodu razmišljati o otajstvu Božjeg plana s ljudima.

Drago mi je što u ovoj prigodi mogu pozdraviti u našoj prvostolnici kandidata za svećeničko ređenje: đakona o. Jeronima (Adama) Marina, benediktinca, i četvoricu kandidate za đakonsko ređenje: akolite Zadarske nadbiskupije Ivana Perkovića i Šimu Žilića, te dvojicu članova Franjevačke provincije sv. Jeronima fra Nikicu Devčića i fra Gabrijela Škibolu. Pozdravljam roditelje naših ređenika i njihovu rodinu, mnogopoštovanog oca provincijala fra Josipa, sjemenišne poglavare, svećenike i bogoslove, redovnike i redovnice, pjevače, sjemeništarce i sve vas braće i sestre koji ste se okupili danas u našoj prvostolnici nazočiti ovom važnom liturgijskom događaju.

Ovo ređenje odvija se uz svetkovinu Krista Kralja kojeg Crkva slavi koncem studenoga. Što to znači kad kažemo Isus je naš kralj, i kakvo je njegovo kraljevstvo? U povijesti Izraela čitamo kako su kraljevi bili uvođeni u službu svečanim pomazivanjem, a to je značilo kako su posvećeni u Božje ime upravljati izabranim narodom. Na našoj dalekovidnici zadnjih tjedana imamo prigodu pratiti emisiju 'Hrvatskih kraljeva' u kojoj režiser slikom i riječju govori o značenju i ulozi kraljeva u našoj povijesti. Smisao kraljevske vlasti lijepo je opisan u zavjernici hrvatskog kralja Dimitrija-Zvonimira kojega je krunio papinski legat Gebizon prije 935 godina (1076.) u crkvi sv. Petra u Solinu. U toj zavjernici piše: «Ja, Dimitrije, koji se zovem i Zvonimir, obvezujem se da ču krojiti pravdu ... štititi siromahe, udovice i siročad, odrediti zakonito vjenčanje prstenovanjem i svećeničkim blagoslovom, a sklopljenu (ženidbu) neću dopustiti da se razriješi. Protivit ču se prodavanju ljudi, te ču

Božjom voljom biti pravedan u svemu ...» (Juraj Kocijančić: Pape i hrvatski narod, Zagreb 1998., str. 261). Lijepo je čitati ovu zavjernicu našega kralja Zvonimira na svetkovinu Krista Kralja, a u kontekstu ređenja novih Kristovih vitezova.

2. Krist Kralj je rekao kako 'njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta', jer nema ni teritorija, ni vojske ni policije. Njegovo kraljevstvo događa se prvenstveno u dušama onih koji prihvaćaju njegov zakon i zapovijeda, a to su: ljubi Boga svim srcem svojim i svom dušom svojom, a bližnjega svoga kao sebe samoga (Mt 22, 37-39). To je ustav njegovoga kraljevstva u koje ulazimo po krštenju. On je, dakle, Kralj onih koji mu vjeruju i prihvaćaju njegovu vlast u svojoj savjeti, pa će na koncu vjekova čuti njegov glas: 'Dodîte blagoslovljeni oca mojega! Primate u baštinu kraljevstvo, pripravljeno za vas od postanka svijeta!' (Mt 25, 34).

Budući da će naši ređenici biti 'vojnici takvoga Kralja' i glasonoše njegovih poruka, što bismo im danas poželjeli kod ovog ređenja? Poželimo im najprije neka budu ljudi molitve, rada i reda. Upravo onako kako je sv. Benedikt izrekao kada je pravilo monaškog života sažeо u dvije riječi: moli i radi. Dragi Jerome-Adame, Ivane i Šime, fra Nikica i fra Gabrijele, molite pobožno i sabrano, kako na Misi, tako i uz molitvu časoslova. Neka sve bude u sabranosti i radosti duha. Ne zaboravljajte dnevno krunicu i čitanje Svetog Pisma. 'Molite da ne padnete u napast' (Mt 26,41). Radite, molite i držite se reda i točnosti! Neka vas vjernici ne čekaju ni minute. Budite, dakle, u svemu ljudi rada, reda i molitve. Vi ste ovih dana potpisali Izjavu o svojевoljnom preuzimanju obveze celibata koja je sastavni dio đakonskog ređenja. Stoga, čuvajte ljiljan čistoće. Neka vas prirodni i instinktivni čovjek ne prevari ili zavede. Nosite svećeničko odijelo i budite spremni i na porugu 'radi imena Isusova' (Dj 5,41). Ne tražite svoje slave, već slavu Božju! Ne hvalite sebe, ni u razgovoru, ni u društvu, a pogotovu ne s propovjedaonicice.

Ređenik po svetom obredu postaje djelitelji svetih Tajna. Vaše mjesto nije u sindikalnoj podružnici, ni u svjetovnoj politici. Za vas nije porezna blagajna ni bankarska klupa, ili pak poljoprivredno dobro.

Ne. Svetе knjige i sveti poslovi vaše je područje zanimanja. Nikada se svećenici-političari nisu politikom posvetili. A kompromitirali su sebe i Crkvu bezbroj puta. Vi ste glasonoše velikoga Kralja (Lk 10,5). Vaša je 'politika križ Isusov', govorio je sveti Pio X. Ne obračunavajte se nikada s 'protivnicima' s propovjedaonice. Budite plemeniti sluge i mudri upravitelji duša i savjesti koje su vam povjerene. Budite posebice prijatelji djece i mladih, starih i nemoćnih. I budite Bogu zahvalni što vas je on izabrao (Iv 15,16).

3. Nakon ovih nekoliko uputa našim ređenicima, obraćam se i vama, braće i sestre, koji ste došli na ovu svečanost. I potičem vas da usrdno molimo za ove kandidate za ređenje. Molimo najprije, neka budu svjesni onoga što rade. Kad se đakonu predaje evanđelje biskup veli: 'Primi Kristovo evanđelje kojemu si postao navjestitelj. Nastoj vjerovati što pročitaš, učiti što vjeruješ, te živjeti što druge učiš'. A kad budućem prezbiteru uručuje darove što ih narod prinosi Bogu, biskup upozorava kandidata neka 'bude svjestan onoga što radi; neka u djelo provede ono što obavlja, te svoj život neka suočiće otajstvu križa Gospodnjega'. To su velike znakovite i programatske riječi koje nas ispunjavaju radošću i strahopštovanje. Za koji trenutak pribavat ćemo obredu ređenja kod kojeg spoznajemo kako je Božji dar što za vršenje "svete službe vojuju službenici raspoređeni u tri stupnja".

Njegovo je proviđenje i milost što su đakon Jeronim Adam i akoliti Ivan, Šime, fra Nikica i fra Gabrijel izrekli maloprije svjesno, slobodno i odlučno svoj: "Evo me!" Duh Sveti je, naime, to milosno počelo i nevidljiva snaga koja Crkvu vodi već dvije tisuće godina. A tajna ređenja odvija se upravo njegovom snagom.

Poželimo stoga neka ovi 'Kristovi vojnici' budu na visini zadataka koje im Crkva danas povjerava. Neka im molitva Božanskog časoslova pomaže biti svjesni onoga što rade, kako bi druge učili što sami vjeruju, te se sve više suočiće s otajstvu križa Gospodnjega. Kada se oni za koji trenutak prostru na zemlju, mi ćemo usrdno moliti neka ih Duh Sveti obuče silom odozgora. Neka ih obdari poniznošću srca, postojanošću duha i pouzdanjem u Boga. Taj 'molitveni troplet' upućujemo nebeskoj Crkvi i posebice našim svetim zadarskim zaštitnicima. I kada oni legnu pred oltar, a mi na koljenima budemo zazivali nebesku Crkvu, bit će to vanjski izraz naše nemoći, ali i zaufane želje i molitve za ove Božje odabranike. Sudjelujmo sabrano, s molitvom i pjesmom kod ovog svetog obreda ređenja, koje je dar Crkvi, općoj i partikularnoj, dar braću, društvu i svijetu. Molimo neka i oni budu dar Crkvi i narodu: dar ljubavi bez korisnoljubja, darivanje bez pridržaja i služenje bez uvjetovanja. I neka Gospodin do kraja izvede ono što je započeo na njihovom krštenju u župi ..... Amen.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

**Nadbiskupova propovijed na Misi polnoćki,
Katedrala, 25. prosinca 2011.**

1. Nema radosnije vijesti za obitelj od toga da se rodilo dijete. Roditelji su presretni i odmah će to javit užoj rodbini. Za nekoliko sati svi će doznati tu radosnu vijest: rodbina i susjedi, prijatelji i znanci. Zahvaljujući telefonu, mobitelu i facebooku sve se brzo saznalo. A onda počeše stizati čestitke i dobre želje sa svih strana. A i prikladni darovi za malu bebu. No, današnji spomendan rođenja odudara od tih standarda. Jer, Isusovo rođenje zabilježeno je u nepoznatom judejskom selu i u nepoznatoj židovskoj obitelji. Dapače, u nečijoj zabačenoj štali čijeg vlasnika povijest nije zabilježila. Njegovi roditelji nisu imali kome javiti sretno rođenje sina. Nikoga u mjestu nisu poznavali, a telefona, pisma i olovke ni za lijeka u to vrijeme na zemlji. A onda se nebo uključi. A Bog se posluži svojim komunikacijskim sustavom: najavi andelima nebeskim tu radosnu vijest i odredi neka je hitno prenesu okolnim pastirima koji su čuvali svoja stada po betlehemske brežuljcima. "Ne bojte se", rekoše andeli preplašenim pastirima, "evo javljam vam veliku radost. Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj, Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno u jaslama" (Lk 2,10-12). I potrčaše presretni pastiri dok se iza njih nebom razlijegala gromoglasna pjesma nebeskih glasnika: "Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim" (Lk 2,14). Kad su zadihani dotrčali pred vrata štalice, bacili su se na koljena, veli Luka, sklopili ruke i zahvaljivali Bogu što se toliko iščekivani trenutak ispunio te noći.

Ova radosna vijest počela se razlijegati iz dana u dan, iz godine u godinu. I stigla sve do naših dana. I mi smo čuvši za tu vijest skočili danas i došli pokloniti se novorođenom malom djetu koji leži u jaslama, u kripti ove katedrale. Ono isto dijete, koje su vidjeli palestinski pastiri, nije nimalo ostarjelo. Stotine tisuća sretnih pastira diljem svijeta i klicat će ovih dana novorođenom, pjevati i zahvaljivati zbog toga milosnog događaja. Obdareni, stoga, darom Božjeg mira budimo jedni drugima pravi božićni dar: svojim obiteljima, djeci, roditeljima, svome gradu, narodu i svim ljudima dobre volje kako bismo uvijek mogli iskreno i radosno pjevati: "Radujte se narodi kad čujete glas.."

2. Božić, naime, stvara to blagdansko raspoloženje. Jer dijete nam se rodilo, Bog nam je darovan. I normalno je što se za taj dan uređuju stanovi i pozivaju prijatelji. To je sastavni je dio rođendanskog ceremonijala. No, u slučaju Božjeg rođenja

ne shvaćamo zašto je Bog sišao s nebeskih visina u ovu našu dolinu suza? Zašto se rodio u 'najmanjem kneževstvu' Judinom, u neznačnom gradiću Betlehemu, a ne u kakvom velegradu bogate povijesti i civilizacije?

Ostajemo nedorečeni pred tim pitanjima i tajnom rođenja Bogočvjeka Isusa Krista. Nemamo odgovora, ali slutimo kako je to učinio jer je čovjeka volio. Bog se utjelovljuje jer se čovjeku raduje. Stoga se i mi radujemo njegovom rođendanu. I pripremali smo se za ovaj dan. Posebice na duhovnom polju. Dovoljno je bilo poći po našim crkvama i sudjelovati na misama zornicama tijekom došašća. Ili pak pogledati redove pred ispovjedaonicama ovih zadnjih dana. Vjernici su se, naime, trudili i nastojali da ih Novorođeni zatekne i budne u molitvi i raspjevane njemu na slavu. U djetu, koje leži na slamici, Bog je osobno ušao u našu osobnu povijest, u naše obitelji. Jer, on je Spasitelj čovjeka koji se zato rodio i došao na svijet. On dolazi i pohađa nas. Kuca na vrata naše duše i nosi darove blagoslova i mira.

Možeš li se malo zaustaviti, stati i osluhnuti melodiјu neba? Ima li za Isusa mjesta u tvojoj kući, u tvom srcu, u tvojoj obitelji? Lijepo će biti ako se ovog Božića Isus nastani kod tebe, ako se mir božićne noći dogodi u tvojoj duši. Nema pravog Božića dok čovjek čovjeku ne postane bratom, a obitelj mjestom Božje naznačnosti po ljubavi i poštovanju, zajedničkoj molitvi i sakramentalnom životu. Stoga, otvorimo srca i duše. I osluškujmo njegove milosne poticaje. U utjelovljenom djetu Isusu ostvarilo se ono što su proroci navješćivali, a pokoljenja s nestrpljenjem iščekivala: dolazak 'obećanog' Mesije koji će donijeti spas svom narodu.

3. Svima naznačnima u našoj prvostolnici, kao i svima vašima kod kuće želim čestit Božić - sveto Porodjenje Isusovo. Našim svećenicima i Bogu posvećenim osobama; predstavnicima građanske vlasti; kulturnim i javnim djelatnicima; članovima hrvatske vojske i policije; obrtnicima, ratarima i pomorcima; svim kršćanima koji za 13 dana po julijanskom kalendaru slave Kristovo rođenje; djelatnicima obavijesnih sredstava; učiteljima i odgojiteljima mladih naraštaja; liječnicima i bolničkom osoblju; braniteljima i ucviljenim obiteljima naše nadbiskupije; starcima i bolesnicima; djeci, mladićima i djevojkama; svim aktivnim

ZADARSKA NADBISKUPIJA

djelatnicima-laicima po našim župama, kao i svim članovima zajednica i pokreta koji se zdušno bore za slavu Božju i za čast Crkve njegove: čestit Božić-sveto Porodjenje Isusovo.

Koristim ovu prigodu iskreno zahvaliti svima koji su mi pismeno ili usmeno izrazili svoje čestitke i dobre želje u prigodi božićnih blagdana. Vama, ovdje nazočnima (kao i svima koji nas prate preko valova radio Zadra) želim čestit Božić –sveto Porodjenje Isusovo; i već sada svakim Božjim blagoslovom sretnu Novu 2012. godinu, koja neka bude ispunjena mirom, radošću, prosperitetom i blagostanjem; ali i čežnjom za nebeskim dobrima.

U Isusu Kristu Bog je ušao trajno u popis pučanstva. A po utjelovljenju svoga Sina Isusa Krista on je ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest. Njegovo je ime 'Emanuel', Bog s nama. On je jedini Spasitelj jučer, danas i uvjek. Njegova su vremena i vjekovi. I nema drugog imena pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti, osim imena Isusa Krista, rođenog od Djevice Marije u Betlehemu na današnji dan. Njemu slava u vijeće vjekova. Amen.

**Nadbiskupova propovijed na blagdan sv. Stjepana,
Crkva sv. Šime, 26. prosinca 2011.**

1. 'Riječ Božja je rasla, piše Luka u Dj i množio se broj učenika u Jeruzalemu' (Dj 6, 7). Apostoli su neumorno propovijedali i potvrđivali riječi brojnim čudesima. Apostoli su uz to zaredili sedam đakona da dijele hranu vjernicima i nose Euharistiju bolesnicima. Najugledniji i najenergičniji između njih bio je Stjepan. Tek što je počeo djelovati, istakao se revnošću i čudesima koja je Duh Sveti činio preko njega. No, navukao je na se mržnju Židova. A kad im je predbacio da su progonili proroke i ubili Pravednoga, nisu mu dali ni da završi, nego ga izvedoše izvan grada da ga kamenju.

Tek je prošlo nekoliko mjeseci kako su Isusa razapeli među dvojicom razbojnika. Židovi su doista mislili kako ta afera s Isusom zauvijek pokopana. No, manje od dva mjeseca nakon Isusove smrti moglo se čuti na otvorenim trgovima kako poglavatar njegove družine, apostol Petar, na sva usta viče pred narodom: 'Ljudi Izraelci, čujte me. Isusa Nazarećanina koga ste usmrtili po rukama bezbožnika, Bog učini Gospodinom i Mesijom.. Onaj koga ste vi razapeli, Bog je uskrisio. Mi smo tomu svjedoci'. Apostoli su k tome izabrali i zaredili sedmorici đakona, Stjepana, Filipa, Prokora, Nikanora, Timona, Parmena i Nikolu da im pomažu biti svjedoci Uskrsnuloga. I što je najljepše bili su to odreda mladi ljudi, puni energije, smionosti i odlučnosti. Među njima je posebice bila uočljiva Stjepanova revnost i govornička vještina. Viđali su ga posvuda. I u Salamonovu trijemu i u hramskom predvorju. A najviše i najčešće u sinagogama gdje su se okupljali Židovi iz Cirene i Antiohije, Azije i Cilicije. Đakon Stejpan upuštao se s njima u žestoke rasprave, te u mladenačkom žaru nije študio nikoga.

2. Književnici i pismoznanci, koji su bili najzaslužniji za smrt Isusa, gledali su u čudu i s nevjericom skupinu njegovih učenika. A onda su nakon čuda s hromim čovjekom zatvorili apostola Petra i Ivana kako bi ih ušutkali. Ali uzalud! Mirni i bez straha apostoli su govorili: 'Mi ne možemo šutjeti o tim stvarima. Bogu se valja više pokoravati nego ljudima'. Zato je buknuo žestoki sukob između glavarja židovskog naroda i Isusovih sljedbenika koji su širili njegov nauk. Odmah se sastalo Veliko vijeće i očevodom utvrdilo da Stjepan 'huli'. Zbog toga je morao biti uhićen i osuđen na smrt. Govorio im je, naime: 'Tvrđovrati i neobrezanih srdaca i ušiju! Vi se jednako protivite Duhu Svetome;

kako vaši oci tako i vi. Kojega od proroka ne progoniše oci vaši?' (Dj 7,51–53).

To je za njih bilo previše. Počeli su škripati zubima i teatralno derati odjeću. Bijes im je navirao na usta uz mnoštvo pogrda. No, đakon Stjepan je šaptao glasom: 'Vidim nebesa otvorena i Sina čovječjega gdje стоји s desne strane Boga'. Na tom polju kamenovanja on je pao na koljena, a rulja je vikala i tražila njegovu smrt. Dok su bacali kamenje na njega, on je molio Gospodina neka mu 'primi duh'. A čulo se kako izgovara i molitvu za svoje ubojice: 'Oprosti im, Gospodine! Ne uzmi im ovo za grijeh'. I zašuti mučenik Stjepan i zaspal u Božjoj vječnoj ljubavi.

3. Malo podalje stajao je nepomično mladi čovjek, malen i riđokos, neuredne brade i grbavih nogu. Nervoza i ukočena pogleda promatrao je prizor kamenovanja i radovao se od svega srca. Bio je to mladi student svetoga Pisma, učenik poznatog Jeruzalemskoga rabina Gamalijela. On je bio rodom iz Tarza u Ciliciji, a zvao se Savao. Stjepan na koljenima i u bolovima, a Savao samouvjereno i oholo uživa u Stjepanovoj smrti. Bio je to 'sudar dvaju svjetova'. Toga jutra, naime, Savao se našao u sinagogi gdje je prisustvovao velikoj raspravi. U sredini, na podiju, uspravan i lijep, stajao je Stjepan i kružio očima iz kojih je prodiralo tajanstveno svjetlo i snaga. Savao se probio i stao sučelice. Ne, to nisu bila dva čovjeka, nego dva svijeta, dvije zvijezde koje će se sudariti. Eksplozija će biti užasna, ali će se pri tom roditi novo sunce. Prsnut će stara lјuska i šiknuti novi plod i nastati žarki plamen.

Stjepan, naime, obrazlaže kako Židovski narod nema više koga čekati. Stari Zakon i hram su samo privremena i prolazna epoha u otkupiteljskom planu Svevišnjega. Misliti drukčije povijesna je zabluda Židovstva. Utjelovljeni i uskrsnuli Bog razbio je stare okvire i prešao etničke granice. Ljubav se izlila na sve ljudе. Svi su postali jednakopravna braća u zagrljaju zajedničkog Oca. Nema više razlike između Hebreja i Grka. Možemo samo pretpostaviti kako su se rabini razjarili kada su to od Stjepana čuli. Bila je to prava rušilačka snaga koje se uzgibala kao more. Ako je to tako, onda je smrvljena svaka naša nada. Iščupana nam je duša i prekinuta povijest. A budućnost se ukazuje samo kao razvalina. To никакo ne smije biti istina. To što je naš dojučerašnji kolega Stjepan izgovorio, to je zmjinski otrov koji truje i ubija. To je konačno i zločin protiv naroda.

4. Nikakvo onda čudo što su nagli protesti i urlici parali zrakom. Bijesni poput zvijeri svi su nasrnuli na Stjepana i s guštom bacali stijene na njega. A Savao je iz prikrajka promatrao i 'gutao'. Istina, on nije bacio nijednoga kamenja. Ali, nitko se nije toliko radovalo njegovo smrti kao on. Ta i sam je tvrdo odlučio obračunati se s Isusovim pristašama. I dok je tako razmišljao kako će doskora krenuti prema Damasku i u korijenu sasjeći tu novu sektu koja se pojavila u Jeruzalemu, Stjepan se malo pridigao nakon kamenih udaraca. Pogledao je i očima susreo razbojnika Savla. Je li nešto u tom trenutku slutio? Je li mu bilo objavljeno što će biti od toga progonitelja kršćana kako bi mučeništvo lakše podnio? Što je Stjepan osjetio i video kod toga pogleda? Ne znamo što. Ali, neće proći ni godina dana da Savao postane glasonoša Isusa iz Nazareta. Bože, kako si tajanstven!

Stjepanova smrt bila je veliki i potresan događaj za Crkvu. Bio je to 'grom iz vedra neba' pa je nešto valjalo činiti. Što?

Trebalo je pronaći isto tako zanosnog glasonošu i vjesnika, čovjeka koji će brazdati nebo i more, povezivati Istok i Zapad, te poput Stjepana prenositi snagu Božje riječi. Priprosti galilejski ribari i carinici nisu bili tomu dorasli. Takav je već davno bio rođen pod Taurusom. Poznavao je Pisma i grčku kulturu. Bio je to Savao iz Tarza, za koga će Uskrstnuli reći da mu je 'izabrana posuda'. Malo iza Stjepanove smrti on će doživjeti susret s Uskrstnulim na pragu Damačanskih vrata. A kad se na povratku iz pustinje, gdje ga je Gospodin pripremao za veliko djelo spasenja, umoran i prašnjav našao na mjestu gdje je bio kamenovan sveti Stjepan, Pavao se zaustavio. Sjetio se onog potresnog susreta 'oči u oči' sa Stjepanom dok su ga kamenovali. I shvatio je zašto ga je Stjepanov pogled onako probio. Tu je Pavao iskreno i ponizno prošaptao: 'Stjepane brate: Ja, koji sam sudjelovao u tvojoj nevinoj smrti, zamjenit ću te u životu'. U tome je tajna, veličina, privlačnost i značenje đakon prvomučenika sve-toga Stjepana.

STATUT
Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera
i drugih crkvenih službenika

Članak 1. Naziv i sjedište

Nadbiskupijska ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika Zadarske nadbiskupije (u dalnjem tekstu Nadbiskupijska Ustanova) osnovana je 12. prosinca 2000. godine od dijecezanskog biskupa dekretom br. 2081/2000.

Nadbiskupijska ustanova je javna pravna osoba Katoličke crkve. Nadbiskupijska ustanova Zadarske nadbiskupije ima sjedište u Zadru, Jurja Biankinija 2. Ovaj Statut Nadbiskupijske ustanove usvojen je na zasjedanju Upravnog vijeća 6. srpnja 2011. i stupa na snagu 1. kolovoza 2011. godine.

Članak 2.

Svrha i djelovanje

Nadbiskupijska ustanova:

- a) upravlja sredstvima za nadopunu nagrade klericima uključenima u Finansijski sustav;
- b) skrbi za zdravstveno i mirovinsko osiguranje klera uključenog u Finansijski sustav;
- c) prosljeđuje sredstva za crkvene službenike ustanovama koje ih zapošljavaju, uz suglasnost Dijecezanskog biskupa;
- d) prosljeđuje sredstva za izgradnju i uzdržavanje crkava i pastoralnih središta koja nisu u popisu spomenika kulture;
- e) prosljeđuje sredstva za karitativnu djelatnost nadbiskupije;
- f) održava korisne odnose s lokalnom civilnom upravom na području vlastite odgovornosti;
- g) predviđa sredstva u godišnjem proračunu za izvanredne slučajevе;
- h) upravlja crkvenim dobrima koja su joj povjerena.

Nadbiskupijska ustanova može potpisivati akte u prometu pokretnom i nepokretnom imovinom koji su nužni za poboljšanje ostvarenja njenih ciljeva kao i za ustroj i ostvarenje vlastite strukture.

Nadbiskupijska ustanova, u okviru vlastitog poslanja, može obavljati i druge poslove određene odlukama Dijecezanskog biskupa.

Nadbiskupijska ustanova djeluje u sklopu cjeline upravljanja nadbiskupijskim dobrima za koje je odgovoran Dijecezanski biskup, ekonomsko vijeće i ekonom nadbiskupije (usp. Kan 492-494).

Nadbiskupijska ustanova u svom se djelovanju ravna prema odredbama Zakonika kanonskog prava.

Članak 3.

**Odnos sa Središnjom ustanovom HBK
 za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika**

Nadbiskupijska ustanova surađuje sa Središnjom ustanovom HBK za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika (u dalnjem tekstu Središnja ustanova) u okviru propisa koje donosi HBK za ostvarenje sustava za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika prema kriterijima solidarnosti i pravedne raspodjele.

To se odnosi osobito na:

ZADARSKA NADBISKUPIJA

- a) razmjenu podataka i informacija sa Središnjom ustanovom nužnih za što bolje funkcioniranje sustava;
- b) upućivanje na iskustva i davanje sugestija koje mogu pospješiti proučavanje i zajednička nastojanja u vidu što razumnijeg upravljanja imovinom Ustanova;
- c) ostvarivanje zadaće upravljanja, pri čemu se po potrebi, koristi uslugom Središnje ustanove;

Članak 4. **Odnos s Ekonomatom nadbiskupije**

Nadbiskupijska ustanova će od Ekonomata biskupije zatražiti podatke koji su potrebni za njezino djelovanje, a odnose se na uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika. Ekonomat nadbiskupije izvješće Nadbiskupijsku ustanovu o utrošenim sredstvima primljenim od Nadbiskupijske ustanove.

Članak 5. **Odnos s Caritasom nadbiskupije**

Nadbiskupijska ustanova prosljeđuje sredstva za karitativnu djelatnost nadbiskupije sukladno odluci Dijecezanskog biskupa.

Članak 6. **Trajanje**

Nadbiskupijska ustanova po svojoj je naravi trajna. U slučaju da je dokine nadležna crkvena vlast, u dekretu o dokinuću odredit će se ustanova koja će preuzeti njezine aktivne i pasivne obveze poštujući prvotnu namjenu imovine.

Članak 7. **Imovina**

Imovina Nadbiskupijske ustanove jesu:

- a) dobra koja država vrati Crkvi ili ih Crkva već posjeduje a ostatak su prijašnjih nadarbina u pravom smislu riječi, a ne pripadaju nekoj drugoj pravnoj osobi;
- b) donacije ili nekretnine iz ostavština;
- c) dobra koja se prenose na Nadbiskupijsku ustanovu u smislu kan. 1303, § 2;
- d) ostala stečena dobra i sredstva koja u tu svrhu odredi Dijecezanski biskup.

Članak 8. **Sredstva za rad**

Za postizanje vlastitih ciljeva Nadbiskupijska ustanova koristi:

- a) prihode od upravljanja vlastitim dobrima;
- b) sve ostale prihode.

Članak 9. **Upravno vijeće**

Nadbiskupijskom ustanovom upravlja Upravno vijeće koje imenuje Dijecezanski biskup. Po službi članovi Upravnog vijeća su: Ravnatelj Nadbiskupijske ustanove, Generalni vikar i Ekonom nadbiskupije. Ekonom biskupije je ujedno i podpredsjednik Nadbiskupijske ustanove. Ekonomsko vijeće nadbiskupije predlaže petoricu članova od kojih Svećeničko vijeće tajnim glasovanjem izabire dvojicu. Izabrani su oni koji dobiju najviše glasova.

Članovi Upravnog vijeća imenuju se na pet godina s mogućnošću ponovnog izbora. Članovi vijeća mogu biti opozvani iz ozbiljnog i dokumentiranog razloga. Neopravdani izostanak s tri susjedne sjednice vijeća znači prestanak službe. Prije preuzimanja službe članovi Upravnog vijeća, u smislu kan. 1283, polazu prisegu pred Dijecezanskim biskupom ili njegovim ovlaštenikom.

Članak 10.
Upravnjeno mjesto u Upravnom vijeću

U slučaju smrti, ostavke, gubitka službe, opoziva ili trajne nesposobnosti za obavljanje službe jednog ili više članova Upravnog vijeća, Dijecezanski biskup će imenovati nove članove na njihova mjesta kojima služba traje do kraja mandata Upravnog vijeća.

Članak 11.
Ovlasti Upravnog vijeća

Upravno vijeće ima široke ovlasti redovitog i izvanrednog upravljanja Nadbiskupijskom ustanovom.

Što se tiče akata izvanrednog upravljanja nekretninama čija vrijednost nadilazi maksimum propisan u smislu kan. 1292, Nadbiskupijska ustanova treba priskrbiti prethodnu suglasnost nadležnih crkvenih vlasti.

Uz to Upravno vijeće:

- a) odobrava proračun i prihvaca završni godišnji obračun;
- b) valjano odlučuje o svim ugovorima i ostalim djelatnostima koje su vezane za aktivnost Ustanove;
- c) prihvaca interni Pravilnik Nadbiskupijske ustanove koji se predlaže Dijecezanskom biskupu na odobrenje.

Članak 12.
Ravnatelj Nadbiskupijske ustanove

Ravnatelja Nadbiskupijske ustanove imenuje Dijecezanski biskup.

Poštujući sve ovlasti Upravnog vijeća Ravnatelj Nadbiskupijske ustanove:

- a) predstavlja Nadbiskupijsku ustanovu pred Upravnim i sudbenim vlastima, kako crkvenim tako i građanskim, (poštujući odredbe kan. 1288);
- b) sastavlja inventar, prijedlog proračuna i završni godišnji obračun;
- c) sastavlja prijedlog internog Pravilnika Nadbiskupijske ustanove.

Članak 13.
Proračun

Proračun se ostvaruje u okviru građanske godine: počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca. Početak ostvarenja je datum konstituiranja Nadbiskupijske ustanove a završava 31. prosinca iste godine.

Konačni godišnji proračun mora odobriti Upravno vijeće do 30. ožujka tekuće godine, uz prethodnu suglasnost Dijecezanskog biskupa.

Dva puta godišnje Upravno Vijeće sastavlja izvještaj o upravljanju Ustanovom i o stanju računa te ga dostavlja Dijecezanskom biskupu.

Upravno vijeće sastavlja konačni godišnji obračun do kraja ožujka iduće godine i dostavlja ga Dijecezanskom biskupu.

Članak 14.
Revizija računa

Dijecezanski biskup može zatražiti reviziju računa Nadbiskupijske ustanove kad to smatra potrebnim.

Zadaća revizije je nadgledanje poštivanja zakona, propisa, Statuta i Pravilnika u upravljanju Nadbiskupijskom ustanovom, te urednost u vođenju računovodstva.

Članak 15.
Uputa na opće odredbe

Za sve što nije predviđeno ovim Statutom upućuje se na odredbe Kanonskog prava.

Zadar, 6. srpnja 2011.

†Želimir Puljić,
zadarski nadbiskup

PRAVILNIK
za provedbu financijskog sustava u Zadarskoj nadbiskupiji

Ovaj Pravilnik za provedbu financijskog sustava u Zadarskoj nadbiskupiji usvojen je na zasjedanju Upravnog vijeća 6. srpnja 2011. godine i stupa na snagu 1. kolovoza 2011. godine.

Temeljne odredbe

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuju se pitanja provedbe financijskog sustava u Zadarskoj nadbiskupiji.

Članak 2.

Vremenita crkvena dobra su dobra koja pripadaju javnoj pravnoj osobi u Katoličkoj Crkvi (usp. kan. 1257, § 1). Ta su dobra namijenjena u svrhe koje su vlastite Katoličkoj Crkvi, a to su uređenje bogoštovlja, briga za dolično uzdržavanje klera i drugih službenika, vršenje djela apostolata i dobrotvornosti, napose prema siromasima (usp. kan. 1254, § 2).

Članak 3.

1. Pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji osnovana je Središnja ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika, kao javna pravna osoba Katoličke Crkve.

2. Prema kan. 1274, § 1 u Zadarskoj nadbiskupiji osnovana je, odlukom dijecezanskog biskupa od 12. prosinca 2000., Nadbiskupijska ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika, kao javna pravna osoba Katoličke Crkve.

Članak 4.

Nadarbine u pravom i nepravom smislu riječi prenose se u vlasništvu javne pravne osobe u sklopu koje djeluju njihovi dosadašnji naslovniči, a prihodi ulaze u jedinstvenu blagajnu te pravne osobe za njezino funkcioniranje.

Članak 5.

U Financijski sustav Katoličke Crkve u Hrvatskoj uključeni su klerici koji po biskupovom dekretu vrše službu u mjesnoj Crkvi na puno radno vrijeme. To su:

- dijecezanski biskup i oni koji su u pravu s njim izjednačeni; pomoćni biskupi;

- biskupijski svećenici kao i svećenici koji pripadaju ustanovama posvećenog života ili družbama apostolskog života, koji po dekretu dijecezanskog biskupa, na puno radno vrijeme, vrše službu u Nadbiskupiji;

- biskupijski svećenici koji djeluju u institucijama nacionalnog karaktera po odredbi Hrvatske biskupske konferencije;

- biskupijski svećenici koji po mandatu vlastitog biskupa studiraju u domovini ili izvan nje;
- trajni đakoni koji vrše službu u korist biskupije na puno radno vrijeme.

Članak 6.

Privremeni đakoni, to jest oni koji po đakonskom ređenju ulaze u klerički stalež te su na putu prema prezbiteratu, do prezbiteralog ređenja primaju novčanu nagradu prema bodovnom sustavu.

Blagajna

Članak 7.

Svaka javna pravna osoba Katoličke Crkve dužna je imati blagajnu u kojoj se, pomoću blagajničkog dnevnika, vode svi prihodi i rashodi svake godine, a koja, najkasnije do 1. veljače naredne godine, podnosi biskupijskom ekonomatu finansijsko izvješće za proteklu godinu.

Članak 8.

Svi primici i prilozi koje prima klerik ili drugi crkveni službenik s naslova svoje službe i na području službe, ulaze u blagajnu pravne osobe u kojoj djeluje.

Članak 9.

Iz blagajne crkvene pravne osobe u kojoj klerik djeluje dodjeljuje se mjeseca nagrada za klerike i ostale crkvene službenike, podmiruju se izdaci za funkcioniranje pravne osobe i ostali namjenski izdaci.

Kod podmirenja ukupnih troškova upravitelj se treba brinuti da crkvena pravna osoba ne ostane bez sredstava.

Korištenje službenog telefona i naknada za korištenje vlastitog automobila u pastoralne svrhe podmiruju se iz blagajne pravne osobe prema taksovniku.

Članak 10.

Doprinosi za uzdržavanje središnjih biskupijskih ustanova, čiju visinu određuje dijecezanski biskup, pošto se posavjetuje sa svećeničkim i ekonomskom vijećem,, ravnaju se prema biskupijskim propisima. Doprinos 30% od redovnog prihoda župe.

Nagrada za klerike i druge crkvene službenike

Članak 11.

Budući da se klerici posvećuju crkvenoj službi, zaslužuju nagradu koja odgovara njihovu položaju i kojom mogu zadovoljiti svoje životne potrebe i pravično nagraditi one čije im je služenje potrebno (usp. kan. 281, § 1).

Članak 12.

1. U mjesecnu nagradu klerika ulaze:

- nagrada koju klerik dobiva od pravne osobe u kojoj djeluje,
- 50% plaća za školski vjeronauk,

- druga primanja koja ima s naslova obavljanja neke druge službe uz odobrenje dijecezanskog biskupa,

2. Prilozi za mise ne uračunavaju se u mjesecnu nagradu klerika. Stipendij binacije i trinacije, osim na Božić, klerik je dužan predati biskupijskom ekonomatu. Na dane kada služi misu «pro populo» (nedjelje i zapovijedani blagdani) stipendij trinacije dužan je jednako tako predati biskupijskom ekonomatu.

Članak 13.

1. Jedinstvenu osnovicu novčane nagrade određuju Upravno vijeće.
2. Na jedinstvenu osnovicu dodjeljuje se kleriku promjenjivi bodovni saldo, a broj bodova i njegovu visinu određuju Upravno vijeće.

Članak 14.

Klerik koji obnaša više službi odabire bodovanje jedne od njih, na što mu se dodaje broj bodova prema promjenjivom bodovnom saldu.

Članak 15.

Domaćicu, koja poslužuje svećenicima, nagrađuju svećenici sami. Zadarska nadbiskupija će pripomoći u pokrivanju dijela troškova domaćice do 20 bodova. Uz odobrenje mjesnog biskupa domaćica može biti zaposlena po ugovoru u župi, a nagrada se podmiruje iz župne blagajne. U župama gdje djeluju redovnice međusobni se odnosi reguliraju posebnim ugovorom, a ne ovim Pravilnikom.

Članak 16.

Ako župa ne može pokriti propisani iznos za mjesecnu nagradu svećeniku, župnik se treba obratiti Nadbiskupijskoj ustanovi, koja će, nakon uvida u stanje blagajne, dodati razliku do propisanog iznosa.

Članak 17.

Radi specifičnosti službe i djelovanja na udaljenim otocima te se službe mogu dodatno bodovati. Odluku o broju bodova za pojedinu službu na udaljenim otocima donosi dijecezanski biskup na prijedlog Ravnatelja i Upravnog vijeća Ustanove.

Zdravstveno osiguranje

Članak 18.

Klerici (prezbiteri i đakoni aspiranti na prezbiterat), nakon inkardinacije u mjesnu Crkvu, trebaju biti zdravstveno osigurani, prema odredbama mjesne Crkve, kako bi uživali društvenu skrb za slučaj bolesti (usp. kan. 281, § 2).

Članak 19.

1. Kleriku zdravstveno osiguranje podmiruje Nadbiskupijska ustanova s naslova crkvene službe, osim ako nisu osigurani s drugog naslova.

2. Dopunsko zdravstveno osiguranje privatna je stvar svakog klerika.

Kredit svećenicima za kupovinu automobila

Članak 20.

1. Svećenicima, koji podnesu molbu, može se odobriti beskamatni kredit za kupovinu automobila u iznosu od 6.000,00 EUR-a u protuvrijednosti na dan isplate, s povratom u roku do tri godine.

2. Novi se kredit može odobriti ako je isplaćen prijašnji kredit i to po isteku roka od pet godina od prijašnjeg kredita.

Bolovanje

Članak 21.

Klerik koji oboli i ne može redovito obavljati povjerenu mu službu, neka o tome što prije obavijesti dekana, koji neka obavijesti mjesnog ordinarija. Dekan neka se pobrine za bolesnog klerika.

Članak 22.

Klerik koji je na bolovanju u trajanju do tri mjeseca, prima mjesečnu nagradu osnovica + bodovi svećeničke službe. Ako bolovanje traje više od tri mjeseca, bolesni klerik prima od Nadbiskupijske ustanove mjesečnu nagradu jednaku visini mirovine u skladu s propisima Nadbiskupijske ustanove. Tu nagradu klerik prima sve dok ne ozdravi i vrati se u službu ili dok ne bude umirovljen.

Članak 23.

1. Klerik koji zamjenjuje bolesnog župnika, prima nagradu prema odredbi nadbiskupskog ordinarijata.

2. Troškovi zamjene bolesnog klerika za nedjelje i blagdane neka se podmiruje iz blagajne Ustanove za uzdržavanje klera.

3. Za susjedsko-bratsku zamjenu bolesnog klerika u kraćim razdobljima ili samo radi neke pomoći, neka se podmire samo putni troškovi.

4. Ako klerik uz svoje dužnosti pomaže bolesnom kleriku, neka se takvom iz blagajne Ustanove za uzdržavanje pokriju putni troškovi i dade nagrada.

5. Župnik i župni vikar, koji se međusobno zamjenjuju, nemaju pravo na posebnu naknadu.

Članak 24.

1. Ako bolesni klerik do ozdravljenja ostaje u ustanovi ili župnom stanu, dužan je mjesečno primodonositi za troškove domaćinstva (prehrane i pranje rublja) u vrijednosti do trideset bodova, prema važećim odredbama finansijskog sustava.

2. Ako je klerik za vrijeme bolovanja u Svećeničkom domu, ravna se prema Pravilniku svećeničkog doma.

3. Ako je klerik za vrijeme bolovanja kod rodbine ili drugih osoba, podmiruje spomenute troškove prema vlastitom dogovoru.

Članak 25.

Troškove liječenja, koji nadilaze materijalne mogućnosti klerika, odobrava dijecezanski biskup, pošto ravnatelj Ustanove za uzdržavanje klera razmotri molbu i pregleda račune, a podmiruje Nadbiskupijska ustanova za uzdržavanje klera.

Mirovina**Članak 26.**

Umirovjeni klerici imaju pravo na smještaj u Svećeničkom domu ili drugoj prikladnoj ustanovi, kao i pravo na njegu, liječenje i mjesečnu mirovinu u skladu s propisima Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera.

Članak 27.

1. Mirovina se isplaćuje mjesečno.

2. a. Iznos mirovine svećenika je iznos osnovice za obračun mjesečnog bodovnog salda.

b. Svećenicima koji su službovali samo dio godina u nadbiskupiji, mirovina se izračunava proporcionalno godinama službe. Isplatu vodi Ustanova za uzdržavanje klera matične biskupije.

Članak 28.

Kleriku koji je obavljajući više službi stekao pravo na mirovinu s nekog drugog naslova, mirovina se zbrajaju do zajamčene svote prema članku 28. točka 2. Ako mirovina ne dosiže zajamčenu svotu, razliku osigurava Nadbiskupijska ustanova za uzdržavanje klera.

Oporuka, smrt i ukop klerika

Članak 29.

1. Svaki je svećenik, neposredno nakon prezbiterorskog ređenja, obvezan sastaviti oporuku koja je valjana prema građanskom zakonodavstvu te je pohraniti na prikladnom mjestu koje je poznato Nadbiskupskom ordinarijatu.

2. Oporuka treba biti sastavljena svjesno, slobodno i osobno, napisana vlastoručno i potpisana. Može biti napisana i pisaćim strojem te potpisana vlastoručno od oporučitelja i dvojice svjedoka. Oporuka napisana pisaćim strojem, a bez potpisa svjedoka, ovjerava se kod javnog bilježnika.

Članak 30.

Oporuka mora sadržavati sljedeće elemente:

- raspodjela pokretne i nepokretne vlastite imovine prema osobnoj volji
- mjesto ukopa
- sredstva za dostojan ukop
- izvršitelj oporuke

Neka se u ostavštini ne zaborave ustanove formacije klerika i ustanove koje skrbe za dostojan klerički život.

Članak 31.

Volju oporučitelja dužan je izvršiti u oporuci određeni izvršitelj oporuke. Ako u oporuci imenovani izvršitelj iz opravdanog razloga ne može izvršiti svoju dužnost, oporučitelja će odrediti ordinarij.

Članak 32.

Neka se dekan, u suradnji s biskupskim ordinarijatom, pobrine da prigodom bolesti ili smrti župnika njegova dekanata ne propadnu ili se ne odnesu knjige, isprave, posvećeni pribor, inventar župe i drugo što pripada Crkvi, te da se dostoјno obavi sprovod onih koji umru. (usp. kan. 555, § 3).

Prijelazne i završne odredbe

Članak 33.

Bodovni saldo je sastavni dio ovog Pravilnika.

Članak 34.

Za slučajeve koji nisu uređeni odredbama ovog Pravilnika primjenjuju se zakonske odredbe općeg i krajevnog crkvenog prava.

Članak 35.

Vjerodostojno tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje dijecezanski biskup.

Članak 36.

O eventualnim promjenama i izmjenama ovog Pravilnika odlučuje dijecezanski biskup.

Članak 37.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. kolovoza 2011. godine.

Zadar, 6. srpnja 2011.

†Želimir Puljić,
zadarski nadbiskup

ODREDBE I OBAVIJESTI

BLAGDAN SV. NIKOLE – DAN POMORACA I RIBARA

Broj: 1880/2011.

Zadar, 28. studenoga 2011.

*Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u gradu Zadru
i svim pomorskim ustanovama u gradu Zadru*

Draga braćo svećenici, dragi Kristovi vjernici,

Sv. Nikola, čiji blagdan slavimo 6. prosinca, u našoj se Crkvi slavi – osim kao dan darivanja djece – također kao Dan pomoraca, ribara i svih ‘ljudi od mora’. Po naravi svoga posla pomorci i ribari izloženi su danonoćno velikim naporima i opasnostima. Crkva, naime, skrbi o pomorcima na specifičan način jer je prepoznala kako je i njihov život poseban i specifičan. Potrebno je stoga da crkvena zajednica vodi o njima i njihovim obiteljima posebnu duhovnu skrb. Žitelji našega grada Zadra i čitavog našeg kraja stoljećima su životom i radom vezani za more, pomorstvo i ribarstvo.

Ovime pozivam sve pomorce i ribare, djelatne i umirovljene, njihove obitelji, pomorske ustanove, posade brodova, profesore, studente i učenike Pomorske škole i Visoke pomorske škole u Zadru, djelatnike putničkih agencija i sve koji su na bilo koji način povezani s morem, da se u utorak, 6. prosinca 2011., na blagdan sv. Nikole, euharistijskim slavljem u katedrali sv. Stošije, s početkom u 11 sati, ujedinimo u molitvi i zahvali za sve žive i preminule djelatnike pomorskih službi.

Svima pozdrav u Gospodinu.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

ZADUŠNICA ZA PRVOG HRVATSKOG PREDSJEDNIKA

Broj: 1881/2011.

Zadar, 28. studenoga 2011.

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava i redovničkim zajednicama u Gradu

Draga braćo svećenici, redovnici i redovnice, dragi Kristovi vjernici!

U povodu godišnjice smrti dr. Franje Tuđmana, prvog predsjednika Republike Hrvatske, slavit će se sv. Misa zadušnica za pokojnog Predsjednika u katedrali sv. Stošije u Zadru, u subotu 10. prosinca 2011., u 18 sati.

Ovime Vas pozivam da sudjelujete u sv. Misi i molite za pokojnog prvog hrvatskog Predsjednika.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

ODREDBE I OBAVIJESTI

NEDJELJA CARITASA

Broj: 1887/2011.

Zadar, 28. studenoga 2011.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Odlukom naših biskupa, treće nedjelje došašća slavi se NEDJELJA CARITASA, poseban dan kršćanske dobrotvornosti za našu braću u potrebama, posebno za onu koji nas okružuju. Nedjelja Caritasa ove se godine obilježava 11. prosinca pod motom: "U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite!" (Rim 12, 11).

Konkretno i djelotvorno izražavanje kršćanske solidarnosti, kao i odgoj vjernika u tom pravcu, nalaze se u temeljima pastoralne djelatnosti Crkve. Nedjelja Caritasa je prigoda i poticaj za razvijanje karitativne djelatnosti unutar naših župa i na razini Nadbiskupije.

Hrvatski Caritas uputio je poruku i ostale pomoćne materijale za ovogodišnju nedjelju Caritasa, koju ste dobili na župne urede.

Potičem Vas, draga braćo svećenici, da dolično i zauzeto obilježite nedjelju Caritasa u svojim župama.

Milostinja te nedjelje, u svim crkvama i na svim sv. misama je namjenska – "ZA CARITAS" i s tom naznakom, neka se dostavi Ekonomatu Nadbiskupije.

Svima srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

P.s. Druge nedjelje došašća najavite vjernicima nedjelju Caritasa, a poruku za nedjelju Caritasa pročitajte vjernicima.

DEVETNICA SV. STOŠIJI

Broj: 1966/2011.

Zadar, 19. prosinca 2011.

*Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu,
crkvenim pokretima, zajednicama i udrugama i ustanovama u Nadbiskupiji*

Draga braćo i sestre!

Na svetkovinu Bogojavljenja, 6. siječnja 2012., započinje devetnica u čast svete Stošije, naslovnice naše Katedrale i zaštitnice naše Nadbiskupije.

Pozivam, Vas župnike svih župa u gradu Zadru, redovnike i redovnice, da sudjelujete u ovoj devetnici. Dovedite svoje župe, župne zborove, ministrante, obitelji, djecu, mlade i ostale župljane.

Poslije sv. Mise potaknite vjernike da mogu iskazati štovanje svetoj Stošiji u njezinoj kapeli gdje se nalazi i sarkofag s njezinim svetim moćima. Ujedno je to prilika da se vjernici pomole na grobu blakopokojnih nadbiskupova zadarskih.

Vas župnike molim da predvodite sv. Misu u Katedrali i propovijedate kada hodočaste Vaše župe, po dogовору. Sve ostalo dogovorite sa župnikom Katedrale.

Devetnica započinje u petak, 6. siječnja 2012. u 18.00 sati.

ODREDBE I OBAVIJESTI

Šaljem Vam ovim putem raspored devetnice, odnosno hodočašća u Katedralu, kako slijedi:

- 6. 1. 2012. Bogojavljenje - svetkuje se u župama
- 7. 1. 2012. Župa Bezgrješnog začeća BDM – Puntamika, Diklo i Kožino
- 8. 1. 2012. Blagdan Krštenja Gospodinova – svetkuje se u župama
- 9. 1. 2012. Župa Uznesenja BDM - Belafuža, Sv. Josip - Plovanija i Bokanjac
- 10. 1. 2012. Župa sv. Ante Pad. - Smiljevac, Zadar - Ploče i Dračevac Zadarski
- 11. 1. 2012. Župa sv. Stošije, Sv. Šime i Gospe Loretske - Arbanasi
- 12. 1. 2012. Župa bl. Alojzija Stepinca - Bili Brig i Kraljice mira - Stanovi
- 13. 1. 2012. Župa Presvetog Srca Isusova - Voštarnica i Sv. Ivan – Relja
- 14. 1. 2012. SVEČANA VEČERNJA SVETKOVINE SV. STOŠIJE.

Svima želim čestit Božić i blagoslovljenu novu 2012. godinu.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

Čudo sv. Anastazije, Izložba Sv. Anastazija za mir, 2000.

USUSRET BLAGDANU SV. STOŠIJE – TEME U DEVETNICI

Broj: 1967/2011.

Zadar, 19. prosinca 2011.

Župnim uredima i samostanima u nadbiskupiji

17. listopada 2011. papa Benedikt XVI. objavio je pismo ‘Vrata vjere’ kojim je najavio Godinu vjere koja će trajati od 11. listopada 2012. do 24. studenoga 2013. Otvorenje Godine vjere (listopad 2012.) podudara se s otvaranjem Biskupske sinode na kojoj će se raspravljati o evangelizaciji i prenošenju kršćanske vjere. Uz to, u listopadu slijedeće godine obilježava se pedeseta obljetnica početka rada Drugog Vatikanskog sabora i dvadeseta obljetnica Katekizma Katoličke Crkve koji je objavljen 11. listopada 1992. Papa u pismu upozorava kako je potrebno ‘ponovno otkrivati hod vjere’. Zbog toga tijekom neposredne priprave za blagdan sv. Stošije bit će govora o sadržaju naše vjere prema Katekizmu Katoličke Crkve.

<i>Dan</i>	<i>Predložena tema propovijedi i</i>	<i>Župa koja sudjeluje</i>
7. siječnja	Papa Benedikt XVI. o godini vjere u pismu ‘Vrata vjere’ /	<i>Puntamika - Diklo - Kožino</i>
8. siječnja	Krštenje Gospodinovo (Homilija o krštenju: KKC br. 1213-1274) /	<i>Svetkuje se u župama</i>
9. siječnja	Vjerujem u Boga Oca, svemogućega Stvoritelja (KKC br. 199-227; br. 268-314) /	<i>Belafuža - Plovanija - Bokanjac</i>
10. siječnja	Na svoju sliku stvori Bog čovjeka (KKC br. 355-412) /	<i>Smiljevac - Zadar - Ploče - Dračevac Zadarski</i>
11. siječnja	Vjerujem u Isusa Krista, Jedinorođenoga Sina Božjega (KKC br. 422-478) /	<i>Sv. Stošija - Sv. Šime - Arbanasi</i>
12. siječnja	Vjerujem u Duha Svetoga (KKC br. 683-741)	<i>Bili Brig - Stanovi</i>
13. siječnja	Vjerujem u jednu, svetu Crkvu katoličku i apostolsku (KKC br. 748-776; br. 750-865) /	<i>Voštarnica - Sv. Ivan (Relja)</i>
14. siječnja	Svečana Večernja: Predvodi nadbiskup Puljić;	O liturgijskoj glazbi govori mons. Antun Škvorčević
15. siječnja	Svetu misu u 11 sati predvodi nadbiskup Želimir Puljić, a večernju sv. misu predvodi	mons. Antun Škvorčević, biskup požeški

Molim predvoditelje euharistijskog slavlja neka homiliju pripreme u duhu zadane teme. Isto tako molim neka propovijed dostave Ordinarijatu za arhiv. Želim plodne dane priprave za svetkovinu naše nebeske zaštitnice. A Božjim blagoslovom neka budu ispunjeni dani Nove 2012. godine.

Uz pozdrav u Gospodinu,

† Želimir, v. r.
nadbiskup

BOŽIĆNO ČESTITANJE O. NADBISKUPU

Broj: 1968/2011.
Zadar, 9. prosinca 2011.

- *Svim župnicima i upraviteljima crkava u gradu Zadru,*
- *Svim redovničkim zajednicama u gradu Zadru*
- *Svećeničkom domu „Zmajević“*
- *Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“*
- *Visokoj teološko-katehetskoj školi, Zadar*
- *Klasičnoj gimnaziji Ivana Pavla II., Zadar*
- *Caritasu Zadarske nadbiskupije*
- *Djelatnicima središnjih ustanova Zadarske nadbiskupije*

Poštovani!

Ove godine našem Nadbiskupu zajednički ćemo čestitati svetkovinu Rođenja Gospodinova - Božić i Novu godinu, u subotu 17. prosinca 2011., u 12 sati u Nadbiskupskom domu u Zadru, Poljana pape Ivana Pavla II. 1 (ulaz s Foruma).

Svima pozdrav u Gospodinu,

Kancelar:
don Josip Lenkić, v. r.

ISELJENIČKI DAN

Broj: 2043/2011.
Zadar, 20. prosinca 2011.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Zadarskoj nadbiskupiji

Draga braćo svećenici!

Dan posvećen iseljenicima obilježavamo na blagdan sv. Obitelji, u petak, 30. prosinca 2011. godine. Božićno je vrijeme osobito prikladno za ljudsku i kršćansku povezanost obitelji i čitave župne zajednice sa svojim iseljenicima. Nastojmo tome i ove godine posvetiti posebnu pažnju.

Milostinja Iseljeničkog dana, u visini od 50 %, neka se dostavi Ekonomatu s naznakom „Za Iseljenički dan“. Milostinja je namijenjena potpori Vijeća HBK za migraciju.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

ODREDBE I OBAVIJESTI

MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

Broj: 2044/2011.

Zadar, 20. prosinca 2011.

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Zadarskoj nadbiskupiji

Od 18. do 25. siječnja 2012. godine obavlja se u cijeloj Crkvi Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Kristova molitva „da svi budu jedno“ uvijek ostaje aktualna i svagda kuća na vrata svih generacija kršćana. Uz to, znakovi vremena pokazuju da je put jedinstva i zajedništva među kršćanima u današnjem svijetu imperativ koji se sam od sebe nameće kao neodgodiva stvarnost.

Nastojmo kao i dosadašnjih godina uputiti vjernike u značaj i smisao Molitvene osmine, te poticati na molitvu i žrtvu za jedinstvo kršćana, bilo na razini pojedinačne molitve vjernika, bilo na razini župe molitvenim zazivima na nedjeljnoj misi ili pak posebnim molitvenim susretom za vrijeme Osmine.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

MISNA TABLICA

Broj: 2045/2011.

Zadar, 20. prosinca 2011.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Svi dijecezanski svećenici, aktivni i umirovljeni, župni vikari i svećenici redovnici, dužni su predati Nadbiskupskom ekonomatu, do 20. siječnja 2012. godine, popunjenu Misnu tablicu za IV. tromjesečje 2011. godine, kao i tablicu za III. tromjeseče ukoliko to još nisu učinili.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

IZVOD IZ CRKVENIH RAČUNA

Broj: 2046/2011.

Zadar, 20. prosinca 2011.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Svaki je župnik, dijecezanski i redovnički, dužan prema obrascu Nadbiskupskog ekonomata, do 20. siječnja 2012. godine, predati Ekonomatu IZVADAK IZ BLAGAJNIČKOG DNEVNIKA za 2011. godinu za župu/župe svoga upravljanja i posluživanja.

Izvadak iz Blagajničkog dnevnika podnose također Visoka teološko-katehetska škola, Klasična gimnazija Ivana Pavla II., Nadbiskupsko sjemenište „Zmajević“, Svećenički dom „Zmajević“, Koludrički samostani Benediktinki u Zadru i Pagu.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

OBVEZATNI STATISTIČKI PODACI ZA NADBISKUPKI ORDINARIJAT

Broj: 2047/2011.

Zadar, 20. prosinca a 2011.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Svaki je župnik dužan do 31. siječnja 2012. godine predati Nadbiskupskom ordinarijatu:

1. Prijepis Matice krštenih, vjenčanih i umrlih za 2011. godinu.

2. Statistiku župe za 2011. godinu (broj svih stanovnika; broj obitelji; broj katolika; broj krštenih: djeca/odrasli; broj pravopričesnika i krizmanika; broj sklopljenih crkvenih brakova; broj crkveno pokopanih: providjenih/nepovidjenih).

Također, potrebno je službeno javiti dopune ili eventualne obavijesti drugim župnim uredima i zaključiti uredno uredske poslove za 2011. godinu.

Pozdravljam Vas i blagoslovim.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

OBVEZE PREMA EKONOMATU

Broj: 2048/2011.

Zadar, 20. prosinca 2011.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Svaka župa, bilo da je povjerena dijecezanskom bilo redovničkom svećeniku, dužna je do 20. siječnja 2012. godine, podmiriti svoje obveze i dugovanja prema Nadbiskupiji kako slijedi:

I. Obveze župa:

1. Milostinja:

- Velikog petka - "Božji grob" (50 %)
- Petrov novčić
- Misijske nedjelje
- Nedjelje Caritasa
- 50% milostinje Iseljeničkog dana
- 30 % brutto od redovnih prihoda
- 10 % od prodaje ili najma crkvene imovine ukoliko je bio slučaj
- Takse od sprovoda i vjenčanja

II. Osobni doprinosi svećenika:

- Binacija i trinacija
- Fond za svećenička zvanja – dragovoljno
- Osobni doprinos za svećeničku rekolekciju: 500 Kn
- Dragovoljni doprinos za Svećenički dom
- Eventualni dug Nadbiskupskom ekonomatu

Pozdravljam Vas i blagoslovim.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

ODREDBE I OBAVIJESTI

POBAČAJ I OVLAST ODRJEŠENJA

Broj: 2049/2011.

Zadar, 20. prosinca 2011.

Svim svećenicima Zadarske nadbiskupije

Upućuju se isповједници na Vjesnik Zadarske nadbiskupije, broj: 1-2/1989. godine, na tekst "Zločin pobačaja, grijeh, kazna i ovlast odrješenja" gdje je ova tematika šire razrađena. Ovdje donosimo samo ono što se odnosi na ovlast odrješenja po službi i danim ovlastima.

Od kazne izopćenja zbog sudjelovanja u vršenju pobačaja (prema Kan. 1398. Zakonika kanonskog prava) imaju pravo odriješiti:

1. Ordinarij mjesta (Kan. 1355);
2. Generalni vikar;
3. Kanonik-pokorničar (Kan. 508), koji tu ovlast ne može delegirati.
4. Oni koje mjesni Ordinarij ovlasti i imenuje.

Radi duhovnog dobra vjernika i spasa duša ovime dajem ovlast odrješenja od kazne izopćenja zbog izvršenog pobačaja i sudjelovanja u pobačaju slijedećim svećenicima:

1. Provincijalu Franjevačke provincije sv. Jeronima u Zadru;
2. Svim dekanima;
3. Župniku župe sv. Šime u Zadru;
4. Gvardijanu i vikaru samostana sv. Frane i sv. Mihovila u Zadru;
5. Svim isповједnicima: u Došašću, Korizmi i Vazmenom vremenu.

Pozdravljam Vas i blagoslivljam.

† Želimir, v. r.
nadbiskup

Koncert 1000 glasova Božiću, 2011.

**RASPORED MISA ZA ČLANOVE POKRETA
“PRO FAMILIA ET IUVENTUTE CHRISTIANA”**

Broj: 2049/2011.

Zadar, 20. prosinca 2011.

Određujem da prezbiteri prikažu po jednu svetu misu za članove pokreta PRO FAMILIA ET IUVENTUTE CHRISTIANA prema niže navedenom rasporedu. Koliko god je moguće treba se pridržavati naznačenih subotnjih datuma za služenje slike na ovu nakanu, prikazujući tako žrtvu za kršćanske obitelji i mlade.

Raspored:

SIJEČANJ, 2012.

- 7. Mons. Želimir Puljić, nadbiskup
- 14. Don Milivoj Bolobanić
- 21. Mons. Rozario Šutrin i mons. Janko Segarić
- 28. Mons. Ivan Mustać i don Božo Barišić

VELJAČA, 2012.

- 4. Don Filip Kucelin i don Stipe Mustapić
- 11. Don Thomas Vargas i don Zbigniew Jacek Korcz
- 18. Don Emil Bilaver i don Zdenko Dundović
- 25. Benediktinci - Čokovac

OŽUJAK, 2012.

- 3. Don Nedjeljko Ivanov i don Joso Kero
- 10. Don Mario Sikirić i don Šimun Šindija
- 17. Samostan sv. Mihovila - Zadar
- 24. Don Zdravko Katuša i don Alojz Knežević
- 31. Don Šime Kevrić i don Stanko Grubić

TRAVANJ, 2012.

- 13. Don Josip Lenkić i o. Mario Akrap
- 21. Don Ivica Jurišić
- 28. Don Srećko Petrov i don Antun Pećar

SVIBANJ, 2012.

- 5. Samostan sv. Frane – Zadar
- 12. Don Marinko Duvnjak i don Augustin Ložić
- 19. Don Ivan Kevrić i don Zoran Topalović
- 26. Don Slavko Ivoš i don Boris Pedić

LIPANJ, 2012.

- 2. Mons. Šime Perić i don Jerolim Lenkić
- 9. Don Andjelo Zorić
- 16. Don Ante Sorić i don Martin Jadreško
- 23. Don Pavao Zubčić i don Mario Soljačić
- 30. Mons. Pavao Kero i don Marino Ninčević

SRPANJ, 2012.

- 7. Don Zdenko Milić i don Andrzej Jan Stepien
- 14. Salezijanci - Zadar (Arbanasi)
- 21. Don Čedomil Šupraha i don Tomislav Dubinko
- 28. Don Marinko Jelečević

KOLOVOZ, 2012.

- 4. Don Tomislav Baričević i don Jure Zubović
- 11. Don Tomislav Sikirić i don Gašpar Dodić
- 18. Don Krešo Ćirak i don Josip Radić
- 25. Samostan sv. Pavla (Školjić)

RUJAN, 2012.

- 1. Don Igor Ikić i don Stanislav Wielinski
- 8. Don Damir Juričin i don Domagoj Kelava
- 15. Don Mihovil Cukar i don Ivan Babjak
- 22. Don Josip Lisica
- 29. Don Roland Jelić

LISTOPAD, 2012.

- 6. Don Mladen Kačan i don Darijo Matač
- 13. Don Srećko Frka - Petešić i don Elvis Knežević
- 20. Don Nikola Tokić i don Zvonimir Čorić
- 27. Don Ante Ivančev i don Josip Dučkić
Don Andelko Buljat i mons. Nikola Dučkić

STUDENI, 2012.

- 3. Mons. Eduard Peričić i don Ivan Rončević
- 10. Verbiti - Zadar
- 17. Mons. Joso Kokić i don Jerko Vučeta
- 24. Don Jerko Gregov i don Dario Tičić

PROSINAC, 2012.

- 1. Don Mario Gržanov i don Elvis Ražov
- 8. Don Tihomir Vulin i don Stjepan Vinko
- 15. Don Josip Radojica Pinčić i don Ante Delić
- 22. Don Darko Marušić
- 29. Don Tomislav Planinić

† Želimir, v. r.
nadbiskup

IMENOVANJA

1. S. M. Viktorija GADŽA – Imenovana je tajnicom Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije (Broj: 1787/2011., od 17. studenoga 2011.)

2. Mo. Žan Morović - Dirigent katedralnog zbora sv. Stošije, Zadar – produžuje se mandat (Broj: 1952/2011., od 9. prosinca 2011.);

3. Dragan Pejić - Orguljaš u katedrali sv. Stošije u Zadru – produžuje se mandat (Broj: 1953/2011., od 9. prosinca 2011.)

OBAVIJESTI

DUHOVNE VJEŽBE PRIVATNO OBAVILI:

1. Don Damir JURIČIN, Opatija, 17. – 20. listopada 2011.

2. Don Jure ZUBOVIĆ, Smilčić, 18. – 21. studenoga 2011.

* * *

MONS. DR. PAVAO KERO DOBIO NAGRADU ZA ŽIVOTNO DJELO GRADA ZADRA

Odlukom Gradskog vijeća Grada Zadra ovogodišnja Nagrada Grada Zadra za životno djelo dodjeljuje se mons. dr. Pavlu Keru, u znak zahvalnosti za značajan doprinos gradu Zadru u promicanju, moralnih, humanih i kulturno – znanstvenih vrijednosti

KRONIKA

STUDENI 2011.

18. DAN SJECANJA – Povodom 20. obljetnice stradanja stanovnika Škabrnje, Nadina i Vukovara u Domovinskom ratu, o. Nadbiskup je u Škabrnji predvodio Misu zadušnicu u zajedništvu sa četrdesetak svećenika iz Zadarske nadbiskupije i susjednih biskupija.
19. ISPOVIJEST VJERE I PRISEGA ĐAKONSKIH KANDIDATA – U Nadbiskupskoj kapeli, kandidati za đakonat Ivan Perković, Šime Žilić, Gabrijel Škibola i Nikica Devčić položili su prisegu i ispovjest vjere uoči ređenja.
20. ĐAKONSKA I SVEĆENIČKO REĐENJE – Na svetkovinu Krista Kralja, za svečanog euharistijskog slavlja u Katedrali, o. Nadbiskup je zaredio za svećenika o. Jeronima Adama Marina OSB, priora Čokovskih benediktinaca, a za đakone don Ivana Perkovića i don Šime Žilića (Zadarska nadbiskupija) te dr. fra Nikicu Devčiću i fra Gabrijelu Škibolu (Franjevačka provincija sv. Jeronima).
- 20.-21. PROSLAVA SV. MAVRA U POREČU – O. Nadbiskup je u Poreču, u stolnoj crkvi, predvodio slavlje zaštitnika porečko-pulske biskupije, sv. Mavra, mučenika.
21. NADBISKUP POHODIO MINISTRA FUCHSA – O. Nadbiskup je u pratinji mr. don Elvisa Ražova, ravnatelja VTKŠ-a u Zadru, u Zagrebu imao radni sastanak s ministrom znanosti, obrazovanja i športa Radovanom Fuchsom zbog uvrštavanja Visoke teološko-katehetske škole u Zadru pod Sveučilište u Zadru.
23. VEČERNJA UOČI SV. KRŠEVANA – O. Nadbiskup je u Katedrali predvodio svečanu Večernju u čast sv. Krševana, gdje su prvi puta nakon više desetljeća bile izložene Svečeve moći.
24. SV. KRŠEVAN, ZAŠTITNIK GRADA ZADRA – Na svetkovinu sv. Krševana, mučenika, o. Nadbiskup je predvodio svečano misno slavlje u Katedrali (Svečeva crkva se još obnavlja) te blagoslovio sve nazočne Svečevim moćima.
28. NADBISKUP PREDVODIO REKOLEKCIJU VARAŽDINSKOG KLERA – Na poziv tamošnjeg ordinarija, mons. Josipa Mrzljaka, o. Nadbiskup je predvodio predbožićnu rekolekciju svećenstva Varaždinske biskupije, održavši predavanje na temu „Komunikacija i psihologija“, te u varaždinskoj stolnoj crkvi predvodio misno slavlje.
29. POHOD IZASLANSTVA OSCE-A – O. Nadbiskup je primio izalstanstvo OSCE-a kojega je predvodio veleposlanik Geert Heinrich Ahrens.
30. SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA – Na mjesечноj svećeničkoj rekolekciji, mr. sc. Zrinka Gregov održala je predavanje „Uloga majke i žene u Crkvi“.
30. PREDSTAVLJANJE KNJIGE S. ELVIRE – O. Nadbiskup je nazočio predstavljanju knjige „Zrake svjetlosti – iz srca Majke Elvire“ s. Elvire Petrozzi, utemeljiteljice zajednice Cenacolo, u Samostanu Školskih sestara sv. Franje u Arbanasima.

PROSINAC 2011.

1. SJEDNICA VTKŠ-A – O. Nadbiskup je predsjedao sjednici Vijeća Visoke teološko-katehetske škole u Nadbiskupskom ordinarijatu.
3. POHOD KOMUNI „MONDO NUOVO“ I KISTANJU – O. Nadbiskup je pohodio komunu „Mondo nuovo“ u Nuniću gdje se susreo sa štićenicima. Kasnije je pohodio Kistanje i susreo se sa župnikom mons. Nikolom Dučkićem i župnim vikarom don Josipom Dučkićem.
5. PREDSTAVLJANJE KNJIGE „OHRABRI SE NARODE MOJ“ U ZAGREBU – O. Nadbiskup je nazočio predstavljanju knjige „Ohrabri se, narode moj“ o njegovu djelovanju za vrijeme Domovinskog rata u Dubrovačkoj biskupiji, koje je održano u Hrvatskom povijesnom institutu u Zagrebu.
6. „ISTINA O GRADU SLOBODE“ – Povodom 20. godišnjice stradanja Dubrovnika u Domovinskom ratu, o. Nadbiskup je prisustvovao izvedbi oratorija maestra Đele Jusića „Istina o gradu slobode“ u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski“ u Zagrebu.

KRONIKA

7. AKADEMIJA U SJEMENIŠTU – Povodom svetkovine Bezgrješnog začeća BDM, o. Nadbiskup je nazočio svečanoj akademiji u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“.
8. BEZGRJEŠNO ZAČEĆE – O. Nadbiskup je predvodio svečano misno slavlje u Kapelici Bezgrješnog začeća BDM u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“.
9. NADBISKUP NA PREDSTAVLJANJU KNJIGE O DOMOVINSKOM RATU – O. Nadbiskup je na Sveučilištu u Zadru nazočio predstavljanju knjige „Sjeverna Dalmacija, južna Lika i Krbava u Domovinskom ratu – uzroci i posljedice“.
10. BISKUPSKO REĐENJE MONS. KUTLEŠE – O. Nadbiskup je sudjelovao na biskupskom ređenju mons. Dražena Kutleše, biskupa koadjutora porečko-pulskoga, u Poreču.
13. PREDSTAVLJEN KONCERT „1000 GLASOVA BOŽIĆU“ – O. Nadbiskup je sudjelovao i govorio na konferenciji za medije gdje je predstavljen ovogodišnji koncert „Tisuću glasova Božiću“.
16. SUSRET S RAVNATELJIMA ŠKOLA – O. Nadbiskup se na predbožićnom primanju u Nadbiskupskom domu susreo s ravnateljima osnovnih i srednjih škola na području Zadarske županije.
16. POHOD DOMU UMIROVLJENIKA – O. Nadbiskup je u večernjim satima pohodio Dom umirovljenika na Boriku gdje je slavio sv. Misu.
17. CARITASOVA AKCIJA NA TRGU I BOŽIĆNO ČESTITANJE – O. Nadbiskup je sudjelovao na Caritasovoj akciji „za 1000 radosti“ na Narodnom trgu te kasnije u svečanom salonu Nadbiskupskog doma primio božićne čestitke svećenstva, redovništva i djelatnika središnjih nadbiskupijskih ustanova uime kojih mu se obratio generalni vikar don Milivoj Bolobanić.
18. BENKOVAC: 70. OBLJETNICA DOLASKA SESTARA – O. Nadbiskup je u župnoj crkvi u Benkovcu predvodio svečano misno slavlje u povodu 70. obljetnice dolaska sestara Kćeri Božje ljubavi u Benkovac.
18. KONCERT 1000 GLASOVA BOŽIĆU – O. Nadbiskup je sudjelovao na tradicionalnom predbožićnom koncertu „Tisuću glasova Božiću“ u športskoj dvorani Jazine, gdje se na kraju svima zahvalio i čestitao blagdane.
19. BOŽIĆNO ČESTITANJE U POGLAVARSTVIMA GRADA I ŽUPANIJE – O. Nadbiskup je sudjelovao na božićnom čestitanju u Poglavarstvu grada Zadra i Poglavarstvu Županije zadarske, gdje se susreo s gradonačelnikom dr. Vrančićem i županom g. Zrilićem te njihovim suradnicima.
20. NADBISKUPOV POHOD CARITASU – O. Nadbiskup je pohodio Caritas zadarske nadbiskupije gdje se susreo s djelatnicima i korisnicima, te ručao u Pučkoj kuhinji.
20. PREDBOŽIĆNA VEČER U GIMNAZIJI – O. Nadbiskup je sudjelovao na prigodnom predbožićnom programu u Klasičnoj gimnaziji Ivana Pavla II.
21. PREDBOŽIĆNI SUSRET S MEDIJIMA – O. Nadbiskup se u Nadbiskupskom domu susreo s predstavnicima lokalnih medija i tom prigodom predstavio svoju ovogodišnju božićnu čestitku.
22. NADBISKUP POHODIO ZATVORENIKE – U pratnji zatvorskog kapelana don Zdenka Dundovića, o. Nadbiskup je pohodio zatvorenike istražnog zatvora u Zadru.
- 24.-25. SVETKOVINA POROĐENJA – BOŽIĆ – O. Nadbiskup je u Katedrali sv. Stošije predvodio svečanu Misu polnočku u 24 sata te svečanu danju Misu u 11 sati.
26. BLAGDAN SV. STJEPANA - O. Nadbiskup je prema tradiciji predvodio svečano misno slavlje na blagdan sv. Stjepana, prvomučenika, u crkvi sv. Šime (nekada sv. Stjepana).

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

STRUČNI SKUP VJEROUČITELJA ZADARSKE NADBISKUPIJE – O ODGOJU VJERE

Stručni skup vjeroučitelja zadarske nadbiskupije održan je u subotu 12. studenog u sjemeništu 'Zmajević' u Zadru. O temi 'Vjeronauk – od nauka vjere do stava vjere' izlagao je mr. don Marinko Duvnjak. U današnjem svijetu premreženom informacijama nije lako probiti se kroz šumu podataka i prijeći put od informacije do formacije. U masi informacija čovjek se lako izgubi. Treba naći srž, bitno. Zato treba imati jasne ideje pretočene u nedvosmislene pojmove te ključ za tumačenje stvarnosti, rekao je Duvnjak. „Kao odgajatelji i uopće vjernici imamo potrebe imati jasne stavove. Veliki teolog papa Benedikt XVI. ima jasan ključ za tumačenje stvarnosti koja dolazi baš od vjere, objave. Važno je situaciju protumačiti u svjetlu objave, da se može razumjeti i razlučiti bitno od nebitnog“ rekao je Duvnjak, definirajući vjeru prema Katekizmu katoličke Crkve i u kršćanskom smislu. „Vjera je čovjekov odgovor Bogu objavitelju. Objavljujući sebe, Bog želi ospozobiti ljude da mu odgovore, da ga upoznaju i da ga ljube. Vjerovati da postoji Bog nije posebnost kršćanske vjere jer to vjeruju i druge religije. Vjera nije ni samo poznavanje istina koje je Bog objavio o sebi, nego slobodan pristanak uz cjelovitost istine sadržane u Božjoj objavi. Vjera je osobni odnos s Bogom, čovjekovo osobno prijanjanje Bogu. Iz tog osobnog odnosa s Bogom čovjeku dolazi pravi i istinski život, vječni život“ rekao je don Marinko. Istaknuo je da postoji spoznatljiva istina. „Život, ljudska prava i mogućnost suživota među različitim religijama garantirane su samo ako postoji povjerenje u razum kao instrument koji je kadar spoznati istinu. Razum je u temelju svih stvari. To je nasljeđe grčke misli, židovstva i kršćanstva i na tomu je izgrađena Europa i Zapad. Čovjek je stvoren na sliku Božju i zato je sposoban svojim umom spoznati Boga. Čovjek je sposoban svojim razumom razlučivati što je dobro a što je zlo, što istina a što laž. Iz te čovjekove sposobnosti proizlazi prirodni moralni zakon koji je univerzalan“ rekao je don Marinko. Zato, kad se papa izjašnjava protiv abortusa, eutanazije, genetskog inženjeringu bez moralnih ograničenja, on to ne čini iz 'crkvenih interesa', kako se misli. „Ne razumije se da Crkva brani život najprije u ime razuma, a onda tek u ime vjere. Kad učiteljstvo Crkve tvrdi da samo monogamna i heteroseksualna obitelj može funkcionirati kao osnovna stanica društva, ne iznosi u prvom redu istinu vjere, nego istinu razuma“ istaknuo je Duvnjak, dodavši da ta dobra ne vrijede samo za katolike, nego i nekatolike i nevjernike i trebala bi inspirirati državne zakone. „Postoji razlika u tvrdnji 'Bog je jedan i trojstven' i u onima da je dijete ljudsko biće od začeća, da nutarnja narav braka zahtjeva da to ne može biti ugovor između dvije osobe istog spola. „Kad bi Crkva htjela zakonski postaviti da svi moraju vjerovati u Trojstvo, zadirala bi u nadležnost države. Naprotiv, tvrdnje u obrani života, obitelji, vjerske slobode i slobode odgoja su neupitne vrijednosti, o kojima se ne pregovara. To su tvrdnje razuma koje trebaju vrijediti za sve“ rekao je Duvnjak. 'Ne ukradi' vrijedi za sve. Crkva predlaže te vrijednosti, a radi se o normama koje su u interesu svih. „Temelji ljudskog suživota su najprije moralnog reda, a onda tek društvenog i političkog reda. Te vrijednosti, iako su kršćanske, su i temeljno ljudske vrijednosti, univerzalne. Ako mi kršćani sumnjamo u univerzalnost tih vrijednosti i ako smo nagriženi mentalitetom relativizma, nepriznavanjem postojanja istine, gubimo vjerodostojnjost i zalazimo u skepticizam koji ruši temelje odgoja. U tom ozračju danas živimo“ zaključio je Duvnjak.

U obraćanju vjeroučiteljima, zadarski nadbiskup Želimir Puljić je rekao da odgojitelji imaju zadatak ne samo svjedočiti svoju vjeru, nego svjedočiti i prenijeti vjeru Crkve. Vjeroučitelj ne nastupa pojedinačno nego u ime Crkve, predstavlja Crkvu i Isusa Krista. Kako stvoriti atmosferu da je legitimni autoritet kadar prenijeti što Crkva želi i po kojem se obrascu vjeroučitelj može ponašati, upitao je nadbiskup, rekavši da recept za to Isus nije ostavio. "Ali učinio je nešto što nam uvijek može biti izazov u ponašanju i razmišljanju. Ostavio je sebe kao uzor, predstavio se kao put, istina i život. I mi smo pozvani tim putem ići, tu istinu navještati i taj život svjedočiti" rekao je nadbiskup. Istaknuo je potrebu stvaranja suradničkog duha i povjerenja u kolege. U odgoju ne sudjeluje samo pojedinac nego je u suradnji s drugima. Pritom je važno načelo harmonije, a u temelju svega je pedagoška ljubav. „Odgojitelj tu djecu mora voljeti, zaista kao svoju. Djeca su mu poslana i poput roditelja im treba prenijeti nauk Crkve“ rekao je nadbiskup, razumijevajući da je za odgojitelje među problematičnim a važnim stavovima autoritet u odnosu na učenike. „Čovjek ne voli autoritet. Ljubav je važna i nužna kod svakog odgojitelja i vjeroučitelja. Tada nema problema ni s autoritetom.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Legitimni autoritet proizlazi iz tropleta pažnje, priznanja i ljubavi, ne iz straha i nametanjem vlasti.

Kad je to troje povezano, u stavu odgojitelja stvara se autoritet“ rekao je mons. Puljić. Naglasio je značaj rasta svakog vjeroučitelja pojedinačno, svaki dan, u milosti i kreposti pred Bogom i ljudima. Vjeroučitelj je pozvan prvenstveno sam ući u to otajstvo, shvatiti ga i od njega živjeti. U zadaći i obvezi poslanja drugima nadbiskup je naglasio poželjna načela rada: bdjeti nad drugima, ali ne gnjaviti; biti čvrst, ali bez oštarine i grubosti (biti svjedok, imati uvjerenje i prenositi ga, ali bez zastrašivanja i sile) te biti smiren i radostan da si to što jesi – vjeroučitelj. Poželio je da im bude blizak lik sv. Krševana, katehete sv. Stošije.

Susret su organizirali Katehetski ured zadarske nadbiskupije u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje – podružnica Split. Koreferate su imale Emilija Marić i Sandra Čulina, a prigodnu riječ je uputio i nadbiskupijski predstojnik Katehetskog ureda don Gašpar Dodić.

28. HODOČAŠĆE VJERNIKA ZADARSKE NADBISKUPIJE SV. NIKOLI TAVELIĆU U ŠIBENIK

Tradicionalno, 28. hodočašće Zadarske nadbiskupije sv. Nikoli Taveliću u njegov rodni grad Šibenik održano je u nedjelju 13. studenog. Hodočasnici su se najprije okupili u tamošnjoj crkvi sv. Frane, nacionalnom svetištu sv. Nikole Tavelića. Svečano misno slavlje u katedrali sv. Jakova u Šibeniku predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Pozdravnu riječ uputio je šibenski biskup Ante Ivas. Mons. Puljić je podsjetio na podatak kroničara, da je prema nekim procjenama od Isusova raspeća na križu do 2000. g. život zbog vjere žrtvovalo oko sedamdeset milijuna kršćana. Samo u 20. st. ubijeno je oko 45 milijuna, gotovo dvije trećine mučenika cijele povijesti Crkve. Ti dramatični podaci govore kako je Crkva obilježena mučeništvom, istaknuo je mons. Puljić. Među hrvatskim mučenicima su i Nikola Tavelić i Marko Križevčanin, mnogi svjedoci vjere u vrijeme otomanske vladavine te iz naših vremena među kojima se ističe kardinal Alojzije Stepinac. Ima i puno drugih pastira i 'običnih' vjernika, muževa i žena koji su krvlju potvrđili svoju vjernost Kristu. „Vjerni svjedoci mučenici bili su sastavni dio naše kršćanske memorije, a sjećanje na nevino stradale vodi duhovnom ozdravljenju pojedinca i zajednice. Time se iskazuje dužno poštovanje prema nedužnim žrtvama i njihovoj moralnoj veličini koja je postala baštinom naše sadašnjosti“ rekao je mons. Puljić. Podsjetio je kako je, budući da je progonstvo svećenika, redovnika i vjernika laika proizvelo veliku sjetu mučenika na raznim stranama svijeta, bl. Ivan Pavao II. pozvao mjesne Crkve da učine sve da se ne zaboravi spomen onih koji su trpjeli za vjeru i Crkvu, te je potaknuo na prikupljanje potrebne dokumentacije.

Tragom navještaja Evangelijsa o talentima, nadbiskup je rekao da je život budno čekanje na Isusov dolazak. „Život je očekivanje Gospodara. To nije čekanje u hladovini, ljenčarenje, nego čekanje na radnom mjestu“ rekao je mons. Puljić, dodavši da pričom o talentima Isus nije htio držati lekciju iz bankarstva, poučavati učenike o najboljim investicijama i drugim suvremenim gospodarskim pojmovima. „Nije riječ o novcu, nego o nečem puno vrijednijem: o čovjeku i smislu njegovog života. Time im je dao do znanja da su vrijedno blago primili na dar, te kako se s tim darom treba ophoditi. Život je među najvećim i najvrijednjim talentima. Bog nam ga je dao besplatno i nezasluženo. Ali, to je talent koji valja oplemeniti i nešto ostvariti. A to iziskuje napor i volju da se nešto učini“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da s talentom treba raditi i činiti dobro. Evangelijsko često naglašava baš to: činiti, vršiti. „Život je rad i čekanje na radnom mjestu dok ne svane vječni dan. Živjeti znači služiti i Boga ljubiti. Čovjek je Božji radnik koji zarađuje svoj kruh i vječnost. Kod Boga nema i ne bi smjelo biti nezaposlenih. On je svima povjerio radno mjesto i životni zadatak. Svima je podijelio potrebne talente, darove i sposobnosti. I od-redio radno vrijeme: broj dana i godina, do volje Božje. Nije važno što i koliko smo primili, nego što smo dali i zaradili. Ne pita se gdje i koliko smo živjeli, nego kako smo živjeli i radili s povjerenim talentima“ poručio je nadbiskup Puljić.

‘VEČER U KNJIŽARI’ – PROF. DR. STIJEPO OBAD

„Najvećom nagradom u svom životu smatram stvaranje hrvatske države prije 20 godina. To je najveće što sam mogao dobiti. Tako bih rekao u trenutku kad budem izdisao. Što imam drugoga, koju vrednotu veću od toga da moj narod i ja s njim, poslije 900 godina, živimo u slobodi“ rekao je prof. dr. Stjepo Obad na događaju ‘Večer u knjižari’ u srijedu 16. studenog gostujući u knjižari Verbum u Zadru. Taj istaknuti hrvatski znanstveni, sveučilišni, nastavni i kulturni djelatnik, neumorni promicatelj hrvatske baštine, zavičajne kulture i duhovnosti, predavao je kolegije Opće i hrvatske povijesti novoga vijeka na Sveučilištu u Zadru. Nedavno je povodom 80. godine života i 50. godišnjice rada Sveučilište u Zadru izdalo veliki Zbornik kojeg su priredili Obadovi bivši studenti, ugledni povjesničari diljem Hrvatske, u kojem opisuju sve aspekte njegova djelovanja. Obad je sudionik Hrvatskog proljeća, član Matice hrvatske, Hrvatskog kulturnog društva ‘Napredak’ i Družbe braće Hrvatskog zmaja u čijim je podružnicama imao utemeljujuću ulogu. Za stručni, nastavnički i kulturni rad dobio je odlikovanje Reda Danice hrvatske s likom Marka Murulića i druga priznanja. Znanstvenu objektivnost u politički nesklonim vremenima Obad je platio odugovlačenjem u stjecanju zvanja izvanrednog profesora. No njegov je imperativ uvijek bio govoriti istinu. „Ne mogu se sjetiti itijednog naroda da je u položaju poput našeg. Hrvati su jedini narod koji nikad nikog nije napadao, a od 9. st. od drugih se stalno brani. Hrvati 900 godina nemaju svoju države. Imali su je u srednjem vijeku, od 1102. g., Pacte konvente s Mađarima. Do 1990. g. mi smo stalno u okviru nekih tuđih državnih zajednica.“

Za 900 godina tuđinske vlasti u sadašnjoj našoj ostavštini nastao je kompleks naše manje vrijednosti, do izdaje i služenja drugome“ upozorio je Obad. U 19. st. Englezi i Francuzi, na našem teritoriju - koga su pitali za hrvatski teritorij. Dijele ga između sebe i Rusa, tri velike svjetske sile. 1915. sklapa se Londonski ugovor bez Hrvata. Italiji se obećavaju Istra, Zadar i otoci, Srbija i Crna Gora poslije dobivaju dalmatinski jug, Boku. „Veliki imaju ciljeve. Idu na ove prostore i trguju s ovim prostorima, ali ne izravno s nama. Nas uvijek bagateliziraju. Niko nas ne pita. A s hrvatske strane nema reakcija“ rekao je Obad, žalostan zbog hrvatske neosviještenosti i opasnosti da se pripadnici našeg naroda ne osjećaju kao Hrvati i vjernici, što je također veliki identitet. „Nema hrvatskog osjećaja; da osjećam svoga, da pomažem njemu i domovini, u bilo kojem obliku. Domoljublje treba pokazati i u najmanjem obliku. Odlučimo da ćemo biti bolji. Hrvati ne prihvaćaju svoje velikane, a to je i naše dobro“ upozorio je Obad. Ono što su ostavili veliki pojedinci u povijesti našeg naroda može se mjeriti s mnogima u europskim zemljama. „A mi ih ne poznajemo. Nismo svjesni veličine Ruđera Boškovića. Da neki narod ima Ruđera, dokle bi stiglo njegovo ime i ono što je dao. A što smo mi učinili?“ upitao je.

Obad je povjesničar koji u svom radu nije promatrao samo vladine kabinete, parlamente i stranke, nego i više od toga: društvene skupine, gospodarske strukture, društvo u njegovoj dubini. Obadov pristup prošlosti je povijest svakodnevice, mentaliteta, historiografska antropologija. Nije proučavao samo političku povijest, nego daje povjesni prikaz u totalitetu: gospodarski, prosvjetni, kulturni i društveni život određenog razdoblja. Zato mu je trenutno žao zbog rasprodane Hrvatske; sve banke su u stranom vlasništvu. „To je za plakati. Sve što zarade, ide preko granice. Što će biti sa zemljom našom, ako se zemlja prodaje? A kaže se u narodu da je zemlja sveta. Zemlja je sveta“ istaknuo je Obad. Poželio je da svatko od nas bude bolji, osobito oni koji nas vode; da svatko u vlastitoj kući, obitelji i poslu savjesno i odgovorno čini, koliko može doprinijeti svom narodu, domovini i slobodi. „Koliko neprijatelja imamo u vlastitoj kući, unutar i izvan granica. Zna se za njih imenom, ali ga se teško izgovara. Trebamo se trgnuti. Imamo dobru jezgru ali nismo organizirani, ne prepoznajemo se, ne okupljamo, ne djelujemo“ rekao je Obad. Među hrvatskim velikanima istaknuo je Petra Krešimira IV. u čije je vrijeme srednjovjekovne samostalne države moć Hrvatske bila najjača tada. Po čistoći želje za samostalnom hrvatskom državom istaknuo je dr. Antu Starčevića, a u najnovije vrijeme dr. Franju Tuđmana. „Apsolutna većina naših političara uopće ne zna za povijest. Kao da nikad ništa nisu pročitali. Kao da će vječno živjeti. Kao da će glas o njemu i sutra biti kao što je sad, na velikoj ili maloj fotelji koju pokriva. Tako misle. A naši ljudi koji nisu u redu, platit će, stidjet će se djeca i unuci. Povijest je nemilosrdna“ poručio je Obad.

„ZAJEDNO KROZ SJEĆANJA“ – ZBIRKA DOMOLJUBNE POEZIJE KATARINE PAVIČIĆ

‘Zajedno kroz sjećanja’ naziv je zbirke domoljubno/duhovne poezije mlade Škabrnjanke Katarine Pavičić koju je povodom 20. godišnjice stradanja Škabrnje u Domovinskom ratu izdao zadarski ogranač Matice hrvatske. Predstavljena je u nazočnosti brojnih u četvrtak 17. studenog u OŠ Vladimir Nazor u Škabrnji. U tri cjeline pod nazivom ‘Tebi u spomen’, ‘Moja voljena’ i ‘Mojim vitezovima’ Katarina je u svojoj 22. godini života, koliko je imala njenu majku kad joj je 1991. g. ubijen suprug, škabrnjski branitelj, Katarinin otac, sabrala 48 pjesama intimne i rodoljubne refleksivne lirike koju rese kršćanska duhovnost i misao na doživljaju vrednota križa, vjere, žrtve, slobode, te svijeta, domovine, obitelji, uz iskrenost i svježa sjećanja. Uz Katarinine ilustracije i fotografije iz djetinjstva i rata, ti jednostavnii kontemplativni tekstovi opisuju njenu ljubav prema ocu, majci i obitelji, Hrvatskoj i hrvatskim vojnicima. Prof. Elvira Katić, recenzentica knjige, kaže da je smisao života o kojem pjeva, Katarina uždigla na višu razinu svijesti, daleko od dnevnih diktata. Prihod od prodaje knjige, ‘dodir domoljubnog bića radi sjećanja i radi sutra’, namijenjen je Zakladi za istinu o Domovinskom ratu. To su izdanje potaknuli branitelji, dirnuti na susretima kad bi Katarina pročitala svoju pjesmu, radosni i ohrabreni što im na taj način netko odaje počast. Za taj pjesnički prvijenac recenzent književnik Ante N. T. Šutra kaže da nije samo Katarinin, nego i njenog tate, jer on je u svakom njenom izričaju, buđenju i počinku; glas djeteta preobražava se u mudrosvorni glas, njene pjesme pune su emocija i pouka, svojstvene hrabrim ženama, kakva je Katarina. Glavni motiv izdanja je da branitelji osjete kako nisu zaboravljeni i da njihova žrtva nije uzaludna. Katarina kaže da joj je najteže u danima kad je najsretnija; ti su dani ujedno i najtužniji, jer svoju sreću ne može podijeliti s ocem. „Ne dirajte moje suze, jer kroz njih zemlja moja plaće. Ne dirajte moje srce, jer ono za nju kuca jače. Ne dirajte moju dušu, jer ona samo voljet zna. Ne dirajte moju Zemlju, jer ona mi ponos daje. Ne dirajte moje drage, dok počivaju u svijetu istine i nade“ zapisala je Katarina, a u pjesmi ‘Heroji’ pita i razočaraju li se heroji. „Osjete li oni bol kad ih izdaju? Osjete li poraz kad ih predaju? Osjete li tugu kad ih zaborave? Da, osjećaju bol, poraz, tugu. Ali, on je heroj, a heroji ne plaču, heroji vole“. Katarina je studenica četvrte godine učiteljskog studija u Splitu, a s nepune dvije godine izgubila je oca, baku, oba djeda i maminog djeda u masakru četnika i JNA u Škabrnji 18. studenog 1991. g. Katarina je s majkom i sestrom bila zarobljena, a nakon razmjene bila je prognana u Kukljici, Rijeci, Sloveniji, Njemačkoj i Švicarskoj. U Zadar se vratila 1992. g. i tu ostala tijekom rata. U Škabrnju se vratila po završetku srednje škole, s osamnaest godina, gdje i danas živi. Pisati je počela sa 17 godina, u trenucima kad joj je bilo najteže. Nije htjela zamarati majku i sestruru pa je svoje osjećaje zapisivala, a njen prva pjesma je bila ‘Hladna ploča crnog mramora’. Uz recenzente, o zbirci su govorili i prof. Božo Došen, dopredsjednik Matice hrvatske ogranač Zadar, književnik Ivica Matešić Jeremija te autorica Pavičić. U prigodnom programu nastupili su dramska umjetnica Milena Dundov recitirajući, a pjesmom don Zdenko Dundović, klapa Asseria iz Benkovca i tamburaški sastav Likote iz Gospića.

20. OBLJETNICA STRADANJA ŠKABRNJE U DOMOVINSKOM RATU

„Ne gubimo se na vjetrometini be-spuća, pred nejasnim i nerazumljivim zbivanjima. Ne bojimo se stradanja ni smrti, jer vjerujemo u vječni život. Znamo da naš Izbavitelj živi i idemo mu ususret. Samo snažna vjera, jaka ljubav i nesalomljiva nada može sve pobijediti“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u misnom slavlju koje je predvodio u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Škabrnji u petak 18. studenog, na 20. godišnjicu četničkog pokolja 43 starijih civila i 15 branitelja 18. studenog 1991. g. u Škabrnji. U Domovinskom ratu ubijeno je 86 škabrnjskih civila i branitelja. „Ubijajući 86 nevinih života tog ponosnog hrvatskog mjesta, okupator je mislio stravičnim zločinima nad nedužnim civilima i razaranjima hrvatskih ognjišta i svetišta zauvijek ugasiti njihovu neutaživu čežnju za slobodom. A ta čežnja nakon pada ateističke i komunističke ideologije još je više rasla i bujala u srcima ovog puka. I ništa je nije moglo obustaviti. Čak ni strašna stradanja Vukovara i Škabrnje“ rekao je nadbiskup istaknuvši da bi bilo nekorektno prema povijesti i drugim stradalnicima Domovinskog rata tešku tragediju Hrvata iz vremena brutalne agresije i okupacije svesti samo na ta dva mjesta. Vukovar i Škabrnja su simboli stradanja i bolni podsjetnik svih žrtava koje su pale za slobodu i samostalnost Hrvatske. Dana 18. studenog zločinačka vojska je taktikom spržene zemlje krenula u njihovo odlučno osvajanje. „Licemjerna Europa i Amerika nisu htjele zaustaviti okrutnu agresiju, a mogli su. Dapače, uveli su embargo na uvoz oružja, pa tako Hrvatsku, koja je odabrala samostalnost, žrtvovali i predali u ruke agresora. Pali su položaji naših bojišnica, ali srce naših ljudi, premda duboko ranjeno, nije se predalo. Izdržala je Hrvatska zahvaljujući nadljudskim naporima njenih branitelja i građana, na čelu s predsjednikom Franjom Tuđmanom“ rekao je mons. Puljić.

U svjetlu navještene Božje riječi, nadbiskup je rekao da su Jobovu ispovijed „Ja znam, moj Izbavitelj živi“ naši branitelji s krunicom diljem domovine javno ispovijedali, kao i Škabrnjani koji su se, nošeni snagom Božje milosti, vratili obnavljati temelje svojih zgarišta. „Škabrnja je danas otvorena životu pa je to najava prave pobjede nad bolnim uspomenama progona i rata“ poručio je nadbiskup, izražavajući razumijevanje za pitanja svakog patnika i stradalnika rata: kako je moguće da čovjek biva obasut tolikim nevoljama i strašnim poniženjima; kako prihvati stanje da ti je opljačkana imovina i lišenost svega što čovjeku donosi životne radosti. Poput Joba, trebamo biti uvjereni da je naš Bog pobjednik smrti i kako će baš on uzvratiti svom odanom sluzi. „Naš Bog nije rušitelj života. On smrću ne uništava život, nego životu proširuje granice.

Isus nije samo djelitelj života, nego uskrsnuće i život. Zato stradanja i smrt ljudi Škabrnje i svih žrtava diljem Lijepe naše donosimo na oltar, prinijeti ih s euharistijskom žrtvom koja je predokus vječnog života“ rekao je nadbiskup Puljić, dodavši da stradale prepoznajemo po njihovim imenima koja su upisana u dlanove Božje ruke.

Nakon mise u kripti crkve koju je agresor 1992. bio sravnio sa zemljom prikazan je dokumentarni film BBC-a "Dom zauvijek", svjedočanstva stradalih iz Škabrnje i hrvatskih gradova. Brojna izaslanstva i udruge iz cijele Hrvatske položili su cvijeće i svijeće kod spomen obilježja na masovnoj grobnici u Škabrnji.

Na Trgu dr. Franje Tuđmana na komemorativnom skupu održana su potresna svjedočanstva stradalih iz Škabrnje i prigodni govor. Izaslanik predsjednika RH general pukovnik Slavko Barić, zamjenik načelnika Glavnog stožera, na komemoraciji je pročitao govor koji je pripremio predsjednik Ivo Josipović, a zbog magle nije mogao poletjeti iz Vukovara za Škabrnju. "Zločinci u Vukovaru i Škabrnji nisu imali milosti. Rane su preduboke i teško zacjeljuju, osuda zločinaca ne bi ih izlijecila, ali bi ih ublažila" poručio je Barić. Ministar Božidar Kalmeta, izaslanik predsjednice vlade Jadranke Kosor, istaknuo je da okupatori nisu uspjeli u svojoj namjeri jer je ljubav naših ljudi prema svom domu bila jača od ikakve sile. Zbog toga i naših branitelja i imamo neovisnu Hrvatsku. Danas s ponosom gledamo živu Škabrnju, punu mlađih ljudi koji u njoj žive. Podsjetivši na mnoge zločince koji nisu odgovarali za zločine u Škabrnji, zapovjednik škabrnjskog samostalnog bataljuna Marko Miljančić je rekao: „Kažu da je general Ante Gotovina previše granatirao Knin. A ja vam kažem da je svaki dan od 1. listopada 1991. do 18. studenog, na Škabrnju palo više granata u jednom danu nego na Knin, Gračac, Benkovac i Obrovac u cijeloj 'Oluji'. Ali general Gotovina u Hagu odgovara za 'Oluju', a Ratko Mladić ne odgovara za Škabrnju".

U Koloni sjećanja od župne crkve do groblja sv. Luke, na početku koje su bili križ, stijegovi i hrvatski vojnici, škabrnjska djeca su nosila 86 pločica s imenima 86 branitelja i civila rodom iz Škabrnje, koliko ih je stradalo u Domovinskom ratu, te imena deset branitelja i dva civila koji nisu iz Škabrnje, a ubijeni su u njenoj obrani. Kod središnjeg križa na groblju izaslanstva i udruge položili su cvijeće i svijeće. Generalni vikar zadarske nadbiskupije don Milivoj Bolobanić molio je odrješenje za pokojne. Na groblju su djeca poginulih hrvatskih branitelja pustila 98 golubova, simbol 98 ubijenih. Šestero ljudi stradalo je u Škabrnji nakon rata od zaostalih mina. U Škabrnji se prema procjeni policije okupilo oko 3000 ljudi, poštovatelja žrtve za domovinu iz cijele Hrvatske.

SAKRALNA UMJETNINA 'ŠKRINJICA SV. ŠIMUNA' NAJBOLJI NOVI SUVENIR

Da se vrijednost sakralne umjetnine prepozna i na svjetovnoj razini, štoviše, u području značaja za turističku ponudu, potvrđuje nagrada 'Nasmiješeno sunce' koju je Grad Zadar dodijelio Laudatu, galeriji hrvatskih sakralnih umjetnika, za produkciju njihovog novog suvenira od terakote, Škrinjice sv. Šimuna, šibenskog kipara Ante Guberine. Priznanje u kategoriji najboljeg novog suvenira na zadarskom području direktorici Laudata Kseniji Abramović u subotu 19. studenog u Gradskoj loži u Zadru uručio je gradonačelnik Zvonimir Vrančić, time pokazavši da vlasti i društvena zajednica poštuju katolički duh hrvatske kulture u identitetu svoga grada. „Laudato suvremenom čovjeku želi približiti hrvatsku sakralnu umjetnost, kršćansku duhovnost i tradiciju naše Crkve. To nam priznanje puno znači jer pokazuje da su Zadrani i turisti prepoznali naše namjere i vrijednost škrinjice zadarskog zaštitnika koju smo popularizirali, približili i učinili dostupnom domaćoj i svjetskoj javnosti“ rekla je Abramović za nagradu u akciji koju devetu godinu provode Grad Zadar, lokalne obrtničke komore i turistička zajednica. Gradonačelnik je istaknuo da se akcija 'Nasmiješeno sunce' provodi zbog motiviranja u pružanju što kvalitetnijih usluga koje predstavljaju Zadar dostojanstveno njegove tradicije, povjesnog i kulturnog značaja te zahtjeva suvremenog doba. Uručio je 18 priznanja najuspješnijima u afirmaciji ovogodišnje turističke sezone, istaknuvši da je turizam multidisciplinarna gospodarska grana čiji uspjeh zahtijeva suradnju svih segmenta društva. Konkurenčija u svijetu je velika, a Zadar se dobro snalazi zahvaljujući suradnji svih zainteresiranih subjekata za turizam, rekao je Vrančić.

ĐAKONSKO I SVEĆENIČKO REĐENJE

Na svetkovinu Krista Kralja u nedjelju 20. studenog u katedrali sv. Stošije u Zadru zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje za vrijeme kojeg je za svećenika zaredio benediktinca Jeronima Adama Marina, priora benediktinskog samostana na Čokovcu, rodom iz zadarske župe Bezgrešnog začeća BDM. Đakonat je podijelio akolitima Šimi Žiliću iz Briševa, Ivanu Perkoviću iz Brda (Split), te Nikici Devčiću iz župe Uznesenja BDM u Zadru i Gabrijelu Škiboli iz Grba (Nin), članovima Franjevačke provincije sv. Jeronima. Suslavilo je oko 40 svećenika iz cijele Hrvatske, a prisutni su bili franjevci i benediktinci te brojni puk, rodbina i prijatelji ređenika. „Ređenje je dar Crkvi, općoj i partikularnoj, dar braći, društvu i svijetu. Neka i oni budu dar Crkvi i narodu. Ređenje uvodi u misterij Božjeg plana s ljudima i podsjeća na Isusove riječi "Ne izabrate vi mene, nego sam ja vas sebi izabrao i odredio da idete i rod donosite".

Obred ređenja je prigoda razmišljati o otajstvu Božjeg plana s ljudima“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da su ređenici djelitelji svetih tajna, mjesto im je za oltarom. „Vaše mjesto nije u sindikalnoj podružnici ni u svjetovnoj politici. Za vas nije porezna blagajna, bankarska klupa ili poljoprivredno dobro. Svetе knjige i sveti poslovi vaše su područje zanimanja. Nikad se svećenici političari nisu politikom posvetili. A kompromitirali su sebe i Crkvu bezbroj puta. Vaša je politika križ Isusov“ poručio je mons. Puljić, izražavajući razumijevanje za zbumjenost puka zbog svećenika na izbornoj listi.

„Tamo nije mjesto svećeniku. I nadbiskup se na to osvrnuo. Nema policije ni vojske da 'prisili', ali ima savjest i rekao je 'Ne može se to raditi'“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši ređenike da se ne 'obračunavaju' s protivnicima s propovjedaonice, nego da budu plemeniti sluge i mudri upravitelji povjerenih duša i savjesti. „Krist Kralj je rekao da njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta jer nema teritorija, vojske ni policije. Njegovo kraljevstvo događa se prvenstveno u dušama onih koji prihvataju njegov zakon i zapovijedi. To je ustav njegovog kraljevstva u koje ulazimo po krštenju. On je Kralj onih koji mu vjeruju i prihvataju njegovu vlast u svojoj savjesti. Ređenici su vojnici takvog Kralja i glasonoše njegovih poruka“ rekao je mons. Puljić, potaknuvši ih da budu ljudi molitve, rada i reda, u sabranosti, radosti duha i točnosti. „Čuvajte ljiljan čistoće. Neka vas prirodni i instinktivni čovjek ne prevari ili zavede. Nosite svećeničko odijelo i budite spremni na porugu radi imena Isusova. Ne tražite svoje slave, već slavu Božju“ rekao je nadbiskup. Poželio je da zaređeni budu na visini zadataka koje im Crkva povjerava, da druge uče što sami vjeruju i suočili su se otajstvu Gospodnjeg križa; da ih Duh Sveti obdari poniznošću srca, postojanošću duha i pouzdanjem u Boga.

PROSLAVA SV. KRŠEVANA, ZAŠTITNIKA GRADA ZADRA

Na blagdan sv. Krševana, zaštitnika grada Zadra, misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru u četvrtak 24. studenog predvodio je katedralni župnik mons. Ivan Mustać. Svetkovina je počela Svečanom Večernjom u srijedu 23. studenog koju je predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić, noseći u svečanom ophodu na početku bogoslužja ruku-relikvijar sv. Krševana. Krševan je bio duhovnik sv. Stošije; dok je bila u tamnici, svojim ju je pismima tješio i bodrio Božjom rječju i duhom. Zbog propovijedanja kršćanstva bačen je u tamnicu te mu je odrubljena glava za Dioklecijanova progona u 4. st. Zadrani ga časte od 7. st. Romanička crkva njemu posvećena se obnavlja pa se zadnjih godina mise služe u katedrali. Lik Krševana viteza u oklopu na konju nalazi se na zastavi i grbu Zadra te se uz njegov blagdan dodjeljuju nagrade Grada Zadra zaslužnim građanima.

Poput sv. Pavla, mnogi sveci i mučenici kad su spoznali Krista, sve drugo smatrali su gubitkom. Mnogi sveci su htjeli biti mučenici. Navijestiti Krista je sveti poziv, poručio je mons. Mustać istaknuvši: „Biti kršćanin znači puno puta gubiti svoj život; u najmanju ruku, gubiti ugled i stvari ovog svijeta. Sv. Krševan je mogao napredovati. Bio je vojnik, mogao je imati karijeru. Ali prvi kršćani bili su spremni mijenjati život i svoj posao ukoliko taj posao nije bio u skladu s kršćanskim načelima. Ili toliko svjedočiti za Krista da su bili spremni izgubiti i vlastiti život. Mi živimo u vrijeme kompromisa“. Mustać je podsjetio na iskustvo iz 1980-ih dok je bio župnik u Benkovcu. U tamošnjoj srednjoj školi među 30 učenika bilo je pet katolika. „Tada su nastavnici i ravnatelj kršili osnovna ljudska prava. Dizali su učenike i pitali ih tko ide u crkvu i na vjeronauk. Tri djevojke su isle redovito u crkvu. Ustale su - u ono vrijeme! Ustala su i dvojica mladića koji nisu isli u crkvu. Ali su ustali iz inata, ponosa. Ta su djeca riskirala da ih se u školi mrzi, da im se snizi ocjena, da nemaju karijeru. Koje svjedočanstvo!? Imamo li mi takvih mladih danas“ upitao je mons. Mustać, istaknuvši da danas nedostaje takve hrabrosti koju kršćanin treba imati. Predstavio je i lik svećenika mučenika iz zadarske nadbiskupije: don Ante Adžija, župnik Starigrada Paklenice. God. 1944. četnici su ga natovarili teretom prema Obrovcu te ga na livadi masakrirali. Bio je nedolično pokopan, tek je 1959. g. pokopan na groblju u Starigradu. Od Krševana do naših dana i on je svjedok, isповjedaoc, mučenik vjere, rekao je mons. Mustać.

Krševan je odbio ponudu visoke državne funkcije prefekta i konzula Rimske provincije, laskave titule i sigurnu karijeru zbog vjere u Isusa, rekao je u homiliji Večernje nadbiskup Puljić. „Kad su odgovorni za vodstvo grada za svog zaštitnika birali tog vrlog rimskog časnika, znali su da biraju osobitog Božjeg viteza. Krševan je bio dobar vojnik i podanik cara Dioklecijana, ali i vrli učenik Isusa iz Nazareta. Bio je angažirani kršćanin koji se nije bojao. Bez straha i stida očitovao je svoj životni stav i svoje opredijeljenje“ rekao je mons. Puljić naglasivši da nam nebeska Crkva po svjedočanstvu svetih pruža znakove svoje ljubavi, a po mučeničkoj krvi očituje čudesnu Božju snagu i podupire ljudsku nemoć. I sv. Krševan preporučuje stih pjevane antifone: Kao što su obilne u nama Kristove patnje, tako po njemu obiluje i naša utjeha. „Prepoznajmo u Krševanu njegove vitške odlike i odluke, da nam njegovi ideali zaista budu uzor u životu, odgoju, radu, kulturi, javnom i privatnom nastupu. Krševanu nije bilo lako u ondašnjem svijetu s kojim se suočio, a bio je protiv Krista i kršćanstva.

No nije se umarao po tamnicama i zatvorima sokoliti kršćane da ustraju u vjeri i da se ne boje. Mučenika Krševana ništa nije moglo rastaviti od ljubavi Kristove“ rekao je mons. Puljić, dodavši da i u sadašnjem vremenu i svijetu koji bježi od Boga nije lako govoriti o ljubavi Krista uskrslog, providnosti i planovima našeg spasenja. Koliko je Krševan srastao s podnebljem grada potvrđuje i da su mu Zadrani u području prava posvećivali nekoliko slobodnih dana. Po statutu, tri dana prije i tri dana poslije blagdana sv. Krševana, knez je mogao prestati saslušavati parnice a prognani iz grada mogli su se vratiti i ostati. Danas zbivanja uz blagdan zaštitnika Krševana započinju dva tjedna prije blagdana i traju tijedan poslije, a obuhvaćaju niz inicijativa u javnom, kulturnom i sportskom životu.

Sveti Krševan kao uzor u odgojnem radu bila je tema propovijedi zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koji je na blagdan sv. Krševana u četvrtak 24. studenog predvodio svečano večernje misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru. Brojni puk među kojim je bio i zadarski gradonačelnik Zvonimir Vrančić nadbiskup je blagoslovio rukom - relikvijarom sv. Krševana iz 15. st. pred kojom se u srednjem vijeku polagala prisega. Mons. Puljić je na blagdan sudjelovao i na svečanoj sjednici Gradskog vijeća u Hrvatskom narodnom kazalištu Zadar, te je izrazio priznanje svemu učinjenom u zajedništvu struktura Grada i zadowljstvo doživljenim ozračjem. Rimski časnik Krševan je bio i vrli vjeroučitelj sv. Stošije, te je mons. Puljić govorio o njemu kao uzoru odgojiteljima i javnim djelatnicima koji u društvu obavljaju pedagoški utjecaj i preko tog, ovozemaljskog zanimanja, stječu nebesko. Te su skupine ljudi roditelji, prirodni, prvi i zakoniti odgojitelji. Njima pripada odgojno prvenstvo. U odgojnem procesu zaslužni su i utjecajni rodbina i prijatelji. Odgojitelji u školama, domovima, odgojnim i popravnim zavodima stručnjaci su po pedagoškom pozivu i izobrazbi, dužnosti primljenoj po mandatu i poslanju. U odgoju sudjeluju i javni djelatnici u društvu, kulturi, politici, s ciljem zaštite i poboljšanja općeg dobra. I obavijesna sredstva svojom informativnom i formativnom ulogom stvaraju javno mnjenje koje utječe na pojedinca i skupine u društvu. „Sva ta područja imaju odgojnu, pedagošku ulogu te svojim stavovima stvaraju i određeni autoritet na koji se ljudi pozivaju. Autoritet je važan i nezaobilazan dio odgojnog procesa i rada. No pravi autoritet nije atribut odgojiteljevog položaja niti neotuđivi dio njegove funkcije. Autoritet je svojstvo koje se može isteći i izgubiti“ upozorio je nadbiskup, dodavši da svi primjeri odgojnog utjecaja roditelja, učitelja, političara, medijskih djelatnika, nose odgovornost za red i disciplinu u društvu i za pravilno formiranje odgovornog ponašanja. Je li moguće ostvariti legitimni autoritet temeljen na priznanju, pažnji i ljubavi, a da se pritom ne stvari stanje anarhije i nereda, upitao je mons. Puljić, upozorivši na opasnost formiranja labilnih osobnosti koje se okreću kako vjetar puše.

„Oslanjanje samo na zakone, paragafe i statute nije dovoljno. Svaki zakon je skup tumačenja u smislu treba i mora, a među ljudskim zakonima nekad ima i loših propisa“ upozorio je nadbiskup, dodavši da je teško naći odgojni recept koji se može naučiti i provoditi u životu. Istaknuo je kako je za čovjeka na društvenoj funkciji važan stav Salomona koji je Boga zamolio da mu udijeli ponizno i poučljivo srce kako bi bio sposoban dijeliti pravdu među ljudima te razlikovati dobro od zla. „Salomon nije tražio bogatstvo, uspjeh ni dugi život. Posljednji kriterij i motivacija društvenog, odgojnog i političkog rada ne smije biti samo uspjeh i materijalni dobitak. Mora biti nastojanje da se dođe do pravde i mira, a uspjeh za kojim čovjek prirodno teži mora uvijek biti podređen pravdi. Pravi odgojni recept je ono što je Salomon žarko želio i što mu je Gospodin udijelio - ponizno i poučljivo srce, sposobno dijeliti pravdu i razlikovati dobro od zla. Strahopštovanje pred Bogom je među najvažnijim odgojnim vrlinama“ poručio je nadbiskup Puljić, poželjevši da zagovorom svoga uzora Krševana, odgojitelji i javni djelatnici budu obdareni mudrošću kralja Salomona, po savjesnom i odgovornom vršenju svog životnog poslanja.

MONS. DR. PAVAO KERO – DOBITNIK NAGRADE GRADA ZADRA ZA ŽIVOTNO DJELO

Mons. dr. Pavao Kero, prepozit Stolnog kaptola sv. Stošije, vikar za kulturu Zadarske nadbiskupije dobitnik je nagrade Grada Zadra za životno djelo, koju mu je zadarski gradonačelnik Zvonimir Vrančić uručio na svečanosti dodjele priznanja zaslužnim Zadranima u Hrvatskom narodnom kazalištu Zadar u četvrtak 24. studenog, na blagdan sv. Krševana i Dan Grada Zadra. Priznanje mu je dodijeljeno u zahvalnosti za značajan doprinos gradu Zadru u promicanju moralnih, humanih i kulturno znanstvenih vrijednosti. Doprinos dr. Kere zadarskoj sakralnoj i kulturnoj baštini je iznimno velik; 35 godina je ravnatelj istaknute ustanove koja reprezentira sakralno nadbiskupijsko blago - Stalne izložbe crkvene umjetnosti u prostoru samostana benediktinki sv. Marije u Zadru, a ugled i u svjetskim razmjerima potvrđuje podatkom od 60 000 posjetitelja godišnje. Taj broj ostvaruje rijetko koja slična zbirka i rijetko gdje u Europi se na jednom mjestu može pronaći toliki broj vrijednih umjetnina koje datiraju iz 14. st. i vremena prvih hrvatskih vladara, materijalno ispisujući duh hrvatske povijesti i Crkve do današnjih dana. Velika je zasluga dr. Kere što je SICU uspješno obnovljen nakon Domovinskog rata te je među najposjećenijim muzejima u Hrvatskoj. SICU je kao ustanova pravno utemeljena 1967. g. a službeno je otvorena 1976. g. Zasluge osnivanju SICU-a dr. Kero pripisuje Gradu Zadru, Zadarskoj nadbiskupiji i ženskom samostanu benediktinki sv. Marije, a osobito nadbiskupu Marijanu Oblaku koji se, kaže, poistovjetio s tom ustanovom i živio za nju.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

U izdavačkoj djelatnosti SICU-a koju je dr. Kero pokrenuo, ističe niz 'Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadertine'. Stručnjaci uključeni u tu inicijativu ne dobivaju naknade za svoj rad. Želja je da veliko blago koje se čuvalo i pisalo glagoljskim slovima izade na svjetlo dana. „Hrvatska je imala pismo glagoljicu. Na tom su pismu do osvajačkog pohoda Napoleona pisane sve matice i drugi dokumenti u zadarskoj nadbiskupiji. Koja je to vrijednost, koliko bogatstvo za ono doba!?” kaže dr. Kero, ponosan zbog prve sačuvane glagolske matice krštenih, župe Olib, iz 1565. g. „Tridentski koncil koji je propisao da župe trebaju voditi matice završio je 1563. g. Dakle, dvije godine poslije tog Koncila sačuvana je matica na glagoljici koji je bio živi hrvatski jezik. To je zadirajući crkveni i kulturni događaj, važan posebno za naše glagoljaštvo. Olipska matična knjiga jedna je od najstarijih matičnih knjiga na hrvatskom prostoru, ali i u Europi, crkveni i kulturni glagoljaški spomenik najviše kategorije” kaže dr. Kero, ističući da su hrvatski svećenici matice pisali glagoljskim slovima, živim jezikom. To je sačuvano zahvaljujući svećenicima. Dr. Kero vodi osobitu brigu za restauriranje umjetničkih predmeta velike vrijednosti, matičnih knjiga i glagoljskih kodeksa, te je SICU izdala i knjigu 'Popis glagoljskih kodeksa u zadaarskog nadbiskupiji'. U nadbiskupiji je više od 400. „To je nevjerljivo. Don Vladislav Cvitanović (1894-1973) je gotovo cijeli život posvetio proučavanju tih kodeksa” ističe dr. Kero. Kao bibinjski sin htio je uređiti i tijekom rata prikupljao je rodoslovna stabla svih rodova bibinjskih plemena. S Ivanom Šindijom dr. Kero je u izdanju SICU-a 2010. g. priredio 'Bibinjsko troknjiče', prikaz faksimilnih izdanja matica krštenih, vjenčanih i umrlih, pisanih glagoljicom, u razdoblju od 1713. do 1825. g. Ta bibinjska trilogija s autentičnim preslikom s komentarom sad je svima pristupačna i predmet je znanstvenog istraživanja. Dr. Kero najavljuje da će do ovog ljeta biti gotove i najstarije, matice Oliba, priređene u pet svezaka. U pripremi tog Olipskog petoknjičja sudjeluju stručnjaci iz Zavoda za zaštitu spomenika kulture i zadarskog sveučilišta. „Skupljamo i pohranjujemo tekstil, knjige i umjetnine. Uloga i nakana SICU-a je da blago čuva, restaurira i prezentira. Pristupili smo obnovi slika, relikvijara, knjiga, tkanina, liturgijskog ruha. Toliko godina se čekalo na otvorenje SICU-a. Lijepo se razvijala i uspješno djelovala. Prepoznata je u tadašnjoj državi i cijeloj Europi” kaže dr. Kero ističući da se blago SICU-a u Domovinskom ratu pet godina čuvalo u skloništima; potom se tri godine obnavljala zgrada SICU-a i predmeti. Znanstveno-istraživačkim radom osobito se počeo baviti od 1990. g. Po povratku sa studija iz Rima 1970. g. počeo je predavati u Klasičnoj gimnaziji u Zadru gdje je bio profesor glazbene kulture 30 godina, do 2000. g. Tu primljeno znanje učenici su širili dalje diljem Hrvatske. Dr. Kero je od 1970. g. voditelj i dirigent Središnjeg gradskog crkvenog zbora i mnoge je poučavao pjevanju. Na Visoko teološkoj katehetskoj školi u Zadru liturgijsko pjevanje i moralnu teologiju predaje od 1992. g. „Etika i moralka su gotovo iste. Etika se oslanja na svjetlo razuma, a moralka to prihvaća, dodatno uz objavu, Sveti Pismo, crkvenu predaju i učiteljstvo. Deset Božjih zapovijedi nisu samo crkvene norme. One se temelje na prirodnom, moralnom zakonu, na ljudskoj naravi. Nadilaze kršćanstvo. Zapovijed 'Ja sam Gospodin Bog tvoj' prva je i najvažnija jer bi mnogi htjeli biti bogići, mali bogovi. Mnogi je ne shvaćaju tako, nego da se odnosi na Boga kojeg ne poznaju. Sve su zapovijedi radi čovjeka, ne radi Boga. To je sve radi ljudi. Sedam zapovijedi se odnosi na bližnjeg. Ljudi imaju nagon za očuvanjem jedinke i vrste, na što se odnose umjerenost u jelu i piću i spolnost. Ako to nije u redu, loše je u društvu. Zato je moralka potrebna ljudima” kaže dr. Kero.

Dr. Kero je rođen u Bibinjama 25. siječnja 1940. g. Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zadru završio je 1959. g. Za svećenika je zaređen u Rimu 10. srpnja 1966. g. Na Papinskom sveučilištu Gregoriana postigao je licencijat 1967. g. Na Institutu za moralnu teologiju Papinskog lateranskog sveučilišta u Rimu doktorirao je 1970. g. tezom 'Nerazrješivost braka prema sv. Tomi Akvinskem' na francuskom jeziku. Izvanredno je studirao glazbu i jezik na Sorboni. Tajnikom zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka postaje 1970. g. i do 1990. mu pomaže u upravljanju nadbiskupijom. Od 1972. do 1990. g. je generalni vikar zadarske nadbiskupije. Bio je i duhovnik Nadbiskupskog sjemeništa Zmajević (1971), generalni vikar Zadarske nadbiskupije (1972) član Zbora savjetnika (1973), član Administrativnog vijeća Zavoda sv. Jeronima u Rimu (1980), kanonik Stolnog kaptola Sv. Stošije (1983) i njegov prepozit (2002), branitelj veza u žendibenim parnicama (1999). Imenovan je prelatom Njegove Svetosti 1990. g. i biskupskim vikarom za kulturu (1990). Bio je župnik Murvice, Briševa, a sad je župnik Dračevca Ninskog. Za dugogodišnji rad u župama Murvici, Briševu i Dračevcu Ninskem 2007. g. općina Poličnik mu je dodijelila nagradu za životno djelo. Upravljao je i župama Mali i Veli Iž, Polaća, Silba, Radovin, Puntamika u Zadru, Kistanje. Odlukom predsjednika RH dr. Franje Tuđmana odlikovan je Redom Danice s likom Marka Marulića.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA I ČLANOVA OESS-A U HRVATSKOJ

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić primio je u utorak 29. studenog u posjet misiju Ureda OESS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) u Hrvatskoj. Taj Ured radi u sklopu mandata ograničene izborne promatračke misije koja će pratiti održavanje parlamentarnih izbora u Hrvatskoj 4. prosinca. Na poziv Vlade RH, Misija ODIHR-a djeluje odvojeno od OESS-ova stavnog ureda u Zagrebu. Voditelj misije je veleposlanik Geert Hinrich Ahrens koji je razgovarao s nadbiskupom u pratinji svojih troje suradnika koji su međunarodni promatrači na predstojećim izborima u Sisku, Zadru i Osijeku. Zadatak te misije je procjenjivati usklađenost izbora sa zahtjevima OESS-a i međunarodnim standardima za provođenje izbora te usklađenost s nacionalnim zakonodavstvom. Izbori su još jedan od izazova za potvrdu poštivanja ljudskih prava, osobito manjina, rekao je Ahrens. Nadbiskup Puljić je izrazio zadovoljstvo odvijanjem suživota između katolika i pravoslavnih na zadarskom području i uvjerenje da na izbornim mjestima neće doći do incidenata. Nadbiskup smatra da je hrvatski narod uvjek pokazivao visok stupanj tolerancije prema pripadnicima drugih naroda; štoviše, Hrvati su u svojoj zemlji pretrpjeli srpsku agresiju i doživjeli strašne zločine za koje nitko od odgovornih još nije pravno sankcioniran. Pritom je Škabrnju nazvao 'zadarskim Vukovarom'. Između ostalog, mons. Puljić je spomenuo kao ekumensku gestu i značajan mironosni trenutak primopredaju moći sv. Šimuna Grčko-pravoslavnom patrijarhatu u Jeruzalemu, svečanost koja je u zadarskom svetištu sv. Šime bila okupila katoličke i pravoslavne vjernike, među kojima i dalmatinskog episkopa Fotija.

PORUKA DON IVANA FILIPOVIĆA U MJESECU BORBE PROTIV OVISNOSTI

Don Ivan Filipović, odgovorni za zajednicu Cenacolo u cijeloj Hrvatskoj, u mjesecu borbe protiv ovisnosti (15. studenog do 15. prosinca), u srijedu 30. studenog na duhovno-edukativnom susretu u samostanu Školskih sestara franjevki u Zadru koji je okupio članove i prijatelje Cenacola i mnoge zainteresirane svih uzrasta, prenio je svima u Hrvatskoj, osobito mladima, osobne pozdrave Majke Elvire Petrozzi, utemeljiteljice zajednice Cenacolo. "Ona je jaka vatra, a u njenoj dubini ima nešto jednostavno i ženstveno. Elvira je žena, časna sestra, jako iskrena sa sobom. Zna da je krhka i slaba pa za sva učinjena djela uvjek kaže: 'Nemojte zaboraviti, nisam ja. To je Gospodin'. Ima osjećaj stida kad ju se stavi u centar pažnje, jer zna istinu - da to nije ona. Ali je znala otvoriti srce i prihvati darove, da kroz njen život proteče Duh Sveti i zahvati puno mladih, vrati život nama koji smo imali sreću biti zagrljeni tom karizmom. Ne slavi se Elvira, zajednica Cenacolo je Božje djelo" istaknuo je don Ivan obraćajući se prisutnima

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

iz Zadra, Šibenika i Splita. Istaknuo je kako je Gospodin čuo plač roditelja. "Strahota je gledati vlastito djete kako umire, a ne znati mu pomoći. Svjesni smo posljedice droge u našim životima. Ako mi danas možemo zasvirati, zaplesati i zapjevati pred vama a da ne uzmemo ništa... Ako imamo hrabrosti pred govornicom nešto vam reći i uhvatiti se u koštač sa životom u bilo kojem segmentu... To je moguće jer imamo Boga u srcu. Elvira nam je rekla: Danas imate život jer ste po molitvi ponovno sreli Boga. Ali, ako izgubite Boga, ponovno ćete izgubiti život. I mi smo svjesni te istine" rekao je don Ivan. Naglasio je kako je zajednica Cenacolo rođena na koljenima. "Elvira je bila na koljenima. Stopila se s Isusom na koljenima. Njenu ljubav je toliko interesirao naš život, život svakog mladića, svake obitelji. Ta ljubav se pretvarala u toliki interes, da je iz te ljubavi vidjela sve. Kad sretneš Elviru i pogledaš je u oči, imali smo osjećaj da te skenira. Da joj ne možeš ništa sakriti. Vidjela je kad si ljut, ljubomoran, rane tvoje prošlosti; kroz tebe je vidjela tko su ti tata i mama, gledala ti je u korijene i znala je zašto si takav. Učila nas je kako treba iskorijeniti ljubomoru, kako treba oprostiti, kako treba ljubiti, raditi, guliti krompir; kako se čisti wc. Sve to mi nismo znali. Sve to nama je droga odnijela. I ludost naša. Samo snaga te ljubavi, taj živi Bog, jednostavno je nosio. Zamislite, kolika je to snažna ljubav kad je ona u nama sve pokrenula. Ta ljubav te toliko ispunila, oslobođila, nade dala, život vratila – da te je sram otici iz zajednice, a da to što si dobio ne daš drugome. Tako uskrsavaju mrtvaci. Tako uskrsavaju ovisnici i vraćaju se u život. Zato sam svećenik! Zato su u Cenacolu časne sestre, mladi, obitelji. Nemaju straha suočiti se s problemima koji su za državne institucije nerješivi. Tko će brazilsku djecu skupiti s ulica, dati im život, radost, educirati ih, staviti na pravi put, da završe škole, fakultete? To je misija. Tu treba 1600 sastanaka i tko zna čega sve ne. Ali ljubav može! Ta ljubav Kristova, Božja, koja se kroz nju prenosila na nas i na druge generacije. Ljubav pokreće, uskrisuje i daje život" poručio je don Ivan, zaključivši: "Gospodin je počeo to djelo preko majke Elvire. Zajednica je samo jedan lijepi cvijetak u našoj Crkvi. I danas uistinu imamo život! I ne želimo ga više izgubiti. Štoviše, osjećamo odgovornost prema svom hrvatskom narodu, našoj mladosti. Ja ne mogu šutjeti. Ja ne smijem šutjeti, ne smijem se povući. Savjest mi ne dozvoljava. Život mi ne dozvoljava. Nema umora. Nema 'Ne može se'. U nama je posložen takav mehanizam da ne možeš protiv doživljenog unutar sebe, nego moraš djelovati jer znaš da je mladost toga potrebna" zaključio je don Ivan Filipović, odgovorni za Cenacolo u Hrvatskoj.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE „ZRAKE SVJETLOSTI – IZ SRCA MAJKE ELVIRE“

„Zrake svjetlosti – iz srca Majke Elvire“ naziv je knjige s. Elvire Petrozzi, utemeljiteljice zajednice Cenacolo o kojoj su u srijedu 30. studenog u dvorani Samostana školskih sestara franjevki u Zadru govorili zadarski nadbiskup Želimir Puljić, pedagoginja prof. dr. Dijana Vican, prorektorica Sveučilišta u Zadru, don Marino Ninčević, duhovnik Cenacola u Jankolovici pokraj Biograda i don Ivan Filipović, odgovorni za Cenacolo u Hrvatskoj. U glazbenom dijelu sudjelovao je sastav Cenacola, a svjedočili su Gregor Kristić i Ana Valentić iz kuća u Vrbovcu i Niko Đolić iz Jankolovice. "Knjiga je napisana duhom kršćanskog optimizma i s vjerom u bolje sutra. S. Elvira je stala na stranu čovjeka koji se bori za budućnost, za zdravije i ljudske odnose. To oslobađa ljudе osjećaja osamljenosti i čini ih otvorenijima prema sebi i drugima. Takva vizija, usprkos opasnostima, vjeruje da je moguće ostvariti ljudske kvalitete a da pritom i 'gubitništvo' stječe smisao" rekao je mons. Puljić, smatrajući s. Elviru futurologom koja iskapa vatru ispod pepela, otkriva sunce iza oblaka i zrake svjetla u tami krute ovisnosti. "To su, doista, hrabri graditelji novog i boljeg svijeta, među kojima je i ta skromna redovnica kojoj zahvaljujemo za svjedočanstvo povjerenja u Božju providnost" istaknuo je nadbiskup.

„Problem nije u tome da se treba nekamo popeti, problem je u tome da treba znati sići – na dno, do onog posljednjeg, najslabijeg“ citirala je misao s. Elvire dr. Vican, istaknuvši da su štićenici Cenacola živuća literatura. "Knjiga pokazuje da čovjek može biti spoznajno, emocionalno i voljno nadprosječno razvijen, a učinak je vidljiv kad su ti dijelovi osobnosti kompaktni, uravnoteženi. Ako nisu stvarani ljubavlju, predanost i posvećenost su nepotpuni. Nije ni ljubav sve što se čini da jest. Pravu dimenziju joj daje duhovnost" istaknula je dr. Vican, smatrajući s. Elviru izvrsnim odgojnim metodičarem. Upozorila je da se na ovisnost gleda kao društveni problem, jedan u nizu problema koji opterećuju vladu i politiku, koristeći pritom brojčani, statistički, tabličan, dijagramski, hladan i neosoban rječnik. U Hrvatskoj je među mladima između 10 i 19 godina 11 % od ukupnog broja osoba liječenih od ovisnosti. Ovisnost se sagledava kao medicinski, odgojno-obrazovni ili politički problem osmišljavajući zakonsku regulativu i institucionalnu infrastrukturu.

No interpretacija takvih prikaza može biti problematična u javnosti senzibiliziranoj za bombastičnost, upozorila je dr. Vican. "Bavimo se posljedicama neučinjenog, neodgovornog ponašanja odraslih i raznih ustanova. Svi traže receptione, instant pouke, a zaboravljaju da odgoj čovjeka najdulje traje, da je odgojen čovjek onaj koji ima stav. A dok do njega dođe, valja poraditi na ravnoteži uma, emocionalnog i psihičkog zdravlja i snazi volje. Obrazovni sustav je kapitulirao kad je praksu usmjerio na obrazovanje, a odgoj ostavio izvan škole. Obrazovanje razvija intelektualno područje, a psihičku, odgojnu, socijalnu i duhovnu dimenziju se prepušta drugim institucijama. Odgovornost je odlika odraslosti. Dok su se znanosti učvrstile u svoje discipline, vladini sektori popunjavaju tablice i mjere efikasnost rada, obrazovni sustavi uvode programe prevencije a država ih podupire financijski, u jednoj kući zvanoj obitelj, s. Elvira otvara vrata ovisnicima predajući se svakome od njih u pomoći za spoznavanjem toliko vrijednoga u svakome od njih" rekla je dr. Vican, potvrđujući misao s. Elvire da život ovisnika govori o izgubljenosti i ispraznosti cijelog društva. Don Marino je istaknuo da Cenacolo nije terapijska zajednica jer u njemu nema medicinske terapije. "Terapija je život sakramenata, molitva, rad i međusobna pomoć. Zato je papa 2005. g. pozvao s. Elviru na sinodu biskupa u Rimu, da svjedoči o utjecaju sakramenata, osobito euharistije. Cenacolo je odgovor Crkve koji nudi život u evanđeoskoj perspektivi. Mladi osjećaju gubitak doma, umanjuje im se osjećaj za zajedništvo i pripadnost obitelji. Zajednica je mjesto najdubljeg razvoja ljudskog bića, škola života i odgovornog izvršavanja dužnosti, sklad između riječi i djela" rekao je don Marino, zaključivši porukom: Želiš li da ljudi grade brod, nemoj im dati nacrte i građu, nego u njima probudi čežnju za pučinom. To Cenacolo svakodnevno čini.

POHOD ZADARSKOG NADBISKUPA MLADIĆIMA U ZAJEDNICI MONDO NUOVO

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u subotu 3. prosinca deset mladića koji su iz cijele Hrvatske a nalaze se u zajednici sv. Ante Padovanskog Mondo Nuovo u Nuniću. U mjesecu borbe protiv ovisnosti nadbiskup je želio podržati njihovu odluku da postanu dijelom te molitveno-radne terapijske škole koja poučava vrijednostima istinskog života, u kojoj upoznaju sebe i hrabro se suočavaju s teškoćama života, ostavljujući za sobom nekadašnje iskustvo ovisnosti. Mons. Puljić se upoznao s njihovim vrijednim zaduženjima u mnogim radionicama koje imaju, između ostalog, vlastiti su proizvođači meda, bave se maslinarstvom, te je nadbiskup pohvalio njihovu marljivost i razvijene talente. Dnevni raspored predstavila je Ivana Buterin, voditeljica zajednice; stručno prati rad Mondo Nuova koji u Hrvatskoj jedinu kuću ima u Nuniću, uz još osam kuća u Italiji. Mons. Puljić je izrazio priznanje njihovoj odluci da dođu u tu zajednicu koja im je odskočna daska za povratak u zdravi život, te im je čestitao kako im je dan ispunjen smisлом i kvalitetno. „Praćeno molitvom, najbolja terapija je držati se reda tijekom dana. Ako se čovjek drži reda, uz to radi, to će stvoriti radost. To su tri R – red, rad i radost. Posljedica toga je ono što se vidi i osjeća – rod, plod. Red, rad i radost urodili su rodom“ rekao je mons. Puljić mladićima, zadovoljan zbog njihovog zajedništva, usklađenih raznolikosti i ostvarenog bratstva. Na tri R jedan je mladić dodao još jedno – raj, kojeg su mladići stvorili oplemenivši to nekad zapušteno mjesto gdje se sad rađaju novi životi sposobni nadvladavati nevolje i otkrivati životni smisao.

„Nema čovjeka koji ne želi naći smisao u životu. Čovjek može ostvariti smisao stvarajući, radeći, ali i po patnji. Vaša odvojenost od obitelji i sve što ste doživjeli je patnja. Ali ona, kao i Isusova patnja, ima smisla. Vrijeme u zajednici je blagoslovljeno vrijeme kušnje i odluke: kušnje da dođete do spoznaje 'Mogu' i odluke 'Hoću'. Sve što tu učite i primate zalog je uspjeha u vašem dalnjem životu“ poručio je nadbiskup mladićima, nazivajući zajednicu novicijatom, vremenom u kojem dolaze do mnogih spoznaja, razmišljaju, propituju i vraćaju se u stvarnost. Uz rad, mladići dnevno mole aktualizirajući Božju riječ u svom životu: ujutro pohvale, nakon ručka evanđelje od dana, navečer pred Gospinim kipom na stolu i svijećom čitaju evanđelje od sutrašnjeg dana i mole za razne potrebe. Nedjeljno misno slavlje u crkvi sv. Ante pokraj njihove kuće predvodi mons. Nikola Dučkić, župnik Kistanja. Svakog dana u 15,00 sati mladići se spomenu muke i smrti Isusa Krista. Svaki petak u 21,30 pročitaju se imena mladića u svim kućama zajednice te su tada u molitvi osobito povezani. Zajednicu u Nuniću od osnutka 1999. g. pohodilo je više od 200 mladića sad integriranih u društvo.

U razgovorima o svojim osjećajima, prošlosti, djetinjstvu, odnosima u obitelji, nastoje otkriti uzroke koji su ih doveli do ovisnosti; cilj je da svatko spozna sebe i da se prihvati. U došašću će mladići za štandom na Relji u Zadru prodavati radove svojih marljivih ruku, između ostalog i figure za jaslice koje su izradili i obojali u raznim veličinama. Kupovinom njihovih radova pomaže se plemeniti trud tih mladića koji, rekao je mons. Puljić: žele ozdraviti, napuštaju ono od čega su iluzorno živjeli te pronalaze svoje mjesto i vrijednost u Božjem planu kojeg ima sa svakim čovjekom.

HUMANITARNA AKCIJA 'VUKOVARU ZADAR'

'Vukovaru ZaDar', velika humanitarna akcija u organizaciji 'Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar' s predsjednicom s. Melhiorom Biošić, petu godinu zaredom u Došašću okupi sve strukture županije i grada. Počela je u četvrtak 1. prosinca dostavljanjem paketa ljudi dobre volje u OŠ Šimuna Kožičića Benje na Boriku u Zadru. Dobrotom ravnatelja Marka Marina, velika sportska dvorana te škole u sljedeća je tri dana prihvatalište poklona za Vukovarce kojima su osobito potrebne osnovne živežne namirnice, higijenske potrepštine, pelene za djecu, školski pribor. Humanitarni konvoj prema Vukovaru krenće u ponедjeljak 5. prosinca oko 9,00 sati, od škole Š.K. Benje. Paketi se mogu donijeti u školu i u ponедjeljak od od 7 do 9 sati, prije polaska kamiona prema Vukovaru. U akciji na osobit način sudjeluju učenici osnovnih i srednjih škola i vrtića, odgajatelji, učitelji i profesori. Pozivaju se zadarska djeca da, kako su to spontano činili i prošlih godina, uz svoje poklon pakete napišu i blagdanske čestitke, pismo ohrabrenja i podrške malim Vukovarcima, što osobito gane primatelje pomoći. „Svake godine Zadar se velikog srca budi povodom održavanja akcije 'Vukovaru ZaDar'. Vukovar je sveto mjesto, tamo žive heroji i mučenici. Nigdje se, kao u Vukovaru, nije prolilo toliko krvi. Rane i boli koje su ti ljudi pretrpjeli ne možemo izlječiti, no možemo im barem malo pomoći u materijalnom smislu. Ljudi u Vukovaru i danas su ovisni o pomoći drugih. Svaki dan čekaju ispred Caritasa. Mnogi odlaze iz grada, ali i dolaze, ostaju, u nadi da će se zaposliti“ rekla je s. Melhiora, dodavši da su Vukovarci rekli kako najviše donacija dobivaju iz Zadra i Dubrovnika, gradova stradalnika u Domovinskom ratu. No nisu se zatvorili u sebe nego suošjećaju s najpotrebnijim gradom, Vukovarom. „Otvorite svoja srca, dajte i dobit ćete. Otvorenim srcem volite svoju domovinu! Vukovarci s nestrpljenjem očekuju pomoći iz Zadra“ poručila je s. Melhiora. „Naša pomoći ne može zaliječiti sve njihove rane, no u moralnom smislu Vukovarcima jako puno znači. Pomažući petu godinu poručujemo Vukovarcima da nisu sami. Nisu zaboravljeni“ rekla je Anita Gržan Martinović iz uprave Grada, istaknuvši da su Zadar i Vukovar gradovi prijatelji te Grad od početka sudjeluje u akciji sa svim raspoloživim kapacitetima.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Više tisuća kilograma osnovnih živežnih namirnica, 22,000 kn te pisane poruke ohrabrenja i blagdanske čestitke rezultat su uspješne humanitarne akcije 'Vukovaru ZaDar' završene u ponedjeljak 5. prosinca, čiji je središnji dio prikupljanja pomoći održan u subotu 3. prosinca na Narodnom trgu u Zadru. U prigodnom glazbenom programu sudjelovali su brojni izvođači, ljudi dobre volje su donosili pakete, a Dragica Ban i Bruna Silva, članice Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar koja je petu godinu organizator tog vrijednog djela, ulicama grada s prigodno urešenom kutijom pristupale su prolaznicima potaknuvši ih na darivanje novca za Vukovarce. „Uđemo i u kafiće, potaknemo da daju prilog za Vukovar. Ima dobrih ljudi. Svatko ubaci koliko može, uz osmijeh i podršku. Bitno je pokazati dobru volju jer se svaki čovjek bolje osjeća kad da nešto od sebe“ rekla su volonterke HKUMST-a. „Vukovarci nisu zaslužili da se za njih prosi. Neka dobiju svoje dostojanstvo. Želja mi je da žive od rada svojih ruku. Svakom je veselje kad sam radi i da može živjeti od plodova svojih ruku. No dok se to ne postigne, po savjeti smo dužni podijeliti svoj kruh s gladnjima. Vukovar ne traži, ima svoje dostojanstvo u Bogu. Ali tko ima oči, vidi da im je potrebno. Ljudi su puni dobrog srca, treba im samo dati priliku da čine dobro. Neka pomogne tko god može, treba samo malo pokrenuti“ rekla je predsjednica HKUMST-a s. Melhiora Biošić, izuzetno zadovoljna odazivom građana, osobito škola koje su ostvarile njenu organizacijsku želju.

„Vukovaru treba hrana, pa sam školama predložila da bi bilo učinkovito kad bi svaki razred dao neku od namirnica: jedan razred samo ulje, drugi brašno, treći tjesteninu, netko šećer, prašak, namaze. Učinili su tako. Jedna srednja škola je darovala 1000 kg brašna. Odazvala su se i poduzeća, paška solana je dala tisuću kilograma soli“ rekla je s. Melhiora koja u ponedjeljak 5. prosinca, nakon blagoslova pred polazak kod OŠ Šimuna Kozičića Benje u Zadru, predvodi autobus od 60 Zadrana na putu za Vukovar i transport pomoći koju će predati vukovarskom caritasu. Zadrane će u Vukovaru dočekati pomoći đakovačko – osječki biskup Đuro Hranić, a prvi put ove godine i dr. Vesna Bosanac, te su susretom s njima Zadrani osobito počašćeni. Uz pomoć Vukovaru, ove su godine sudionici akcije prikupili i pakete pomoći koje će predati župniku u Babinoj gredi za potrebe tamošnjih obitelji koji žive u teškim uvjetima.

MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA U CARITASU

Međunarodni Dan volontera u ponedjeljak 5. prosinca u Caritasu Zadarske nadbiskupije tradicionalno su obilježili i podržali predstavnici lokalnih vlasti dodjeljujući obrok u Pučkoj kuhinji zadarskog caritasa. Sudjelovanjem zadarskog župana Stipe Zrilića sa suradnicima te ravnateljima drugih ustanova u gradu, želi se skrenuti pozornost na potrebe 250 ljudi kojima Caritas svaki dan omogućuje obrok, a nekima ga dostavlja i na kućnu adresu. Caritas želi senzibilizirati javnost za volontiranje koje ne predstavlja samo pomoć drugome, nego i osobi koja na taj način služi pomaže otkrivati drugačiji, dublji pogled na život, istovremeno pružajući mogućnost usavršavanja u profesiji kojom se osoba bavi. Volontiranje potiče na solidarnost, stvara zajedništvo i kao slobodan izbor kod volontera razvija suočenje s drugima i drugačijima, istaknuto je na susretu u Pučkoj kuhinji. I ostale duhovno-socijalne programe pomoći Caritas ostvaruje u suradnji s volonterima: u Antistigma grupi u kojoj likovno i glazbeno stvaralaštvo ostvaruju osobe liječene od psihoze, Dnevnoj školi u kojoj se u svladavanju školskog gradiva pomaže djeci iz obitelji u potrebi, neki izrađuju i ukrase čijom se prodajom pomažu potrebe obitelji o kojima Caritas skrbi. Tom je prigodom ravnatelj zadarskog caritasa don Ivica Jurišić pozvao zainteresirane da dio svog vremena podare pomažući potrebnima, ističući potrebu stalnosti i pouzdanosti volontera. To se između ostalog ostvaruje i pridržavanjem obveza iz Ugovora prema Zakonu o volontiranju kojeg potpišu. Vолонтери ће sudjelovati i u akciji 'Za tisuću radosti' koja je u tijeku na Relji u Zadru, gdje je štand Caritasa s prigodnim artiklima na usluzi građanima svaki dan od 9,00 do 18,00 sati.

SVETKOVINA BEZGREŠNOG ZAČEĆA BDM U NADBISKUPSKOM SJEMENIŠTU 'ZMAJEVIĆ'

Svetkovina Bezgrešnog začeća BDM je povelja ljudskoj časti i ljudskom dostojanstvu, istaknuo je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u propovijedi misnog slavlja koje je na blagdan Bezgrešne u četvrtak 8. prosinca predvodio u kapeli sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Marija, jedinstveno čudo, neponovljivi Božji dar, dostoјno mjesto i dom koje je Bog sebi pripravio, spremno je surađivala u djelu spasenja pa je i nama omogućila, zaslugom svoga Sina, postati djecom Božjom, rekao je nadbiskup. Uoči svetkovine 7. prosinca sudjelovao je na Svečanoj akademiji u sjemeništu u čast Bezgrešne kao njihove zaštitnice, kad su sjemeništarci izveli scenski prikaz "Fra Ivo Peran – pjesma starog samostana – iz izleta četvorice mladića". Na susretu koji je okupio njihove obitelji i prijatelje sjemeništarci su održali i koncert pod ravnanjem Žana Morovića. „Pred generacijom sjemeništaraca su novi izazovi. Treba dobro otvoriti oči i uši, vidjeti što se događa u svijetu i poslušati što Duh poručuje Crkvi. S Marijom se postiže zrelost za nova nadahnjuća i darove koje nam je Bog namijenio“ rekao je ravnatelj zadarskog sjemeništa don Čedomil Šupraha na akademiji, istaknuvši kako vrijeme potiče da se okupi krug vjernika laika koji će se zauzeto zanimati za život i teškoće sjemeništa, savjetovati i tako raditi u pastoralu zvanja. Rektor Šupraha je radosno priopćio kako se 17 sjemeništaraca baš uoči Bezgrešne, na dan njihove Akademije, pridružio još jedan kandidat. Mons. Puljić je čestitao sjemeništarima na pouci i poruci koju su uprizorili priredbom u znaku ozbilnjih pitanja i razgovora o egzistencijalnom. „Život svakog vjernika povezan je s 'Razumiješ li ti to?'. No to nije dovoljno. Uz razumjeti, još se nešto provuklo kroz razgovor mladića. Temljenje je 'Vjeruješ li ti to?' - da to nisu samo glasovi odnekud, iz neke molitvene zajednice koja vjeruje. Mihael je u predstavi učinio hrabar korak: 'Idem tamo!'.

Sjemeništarci vode život oko ta dva pitanja i u tome rastu“ rekao je mons. Puljić. „Božju stvar treba uzimati kao Božju stvar. Za Božja djela postoje druga mjerila – Božja mjerila“ istaknuo je rektor Šupraha, podsjetivši na viziju pastira duboke vjere: zadarskog nadbiskupa Matu Garkovića (1882-1968) koji je nakon Drugog svjetskog rata u srušenom Zadru i opustošenoj nadbiskupiji, nakon talijanske okupacije grada, u bezbožnoj komunističkoj propagandi, duhovno i materijalno započeo obnovu sjemeništa. Kad je preuzeo upravu nadbiskupije to mu je bio prvi pastoralni potez. „Materijalno je odnekud stizalo – oskudno, ali dostatno da se prezivi. Kakva je to bila vjera u Oca na nebu. Stari su znali više zaposliti Božju providnost, dozvoliti dragom Bogu da on radi. Naši veliki vizionari preci, kad su dalekosežno namjeravali ostvariti nešto na crkvenom planu, nisu detaljno provodili sociološka mjerena ni financijska predviđanja o isplativosti, kako se to danas traži. Osjetili su potrebe svoje Crkve i slušali što im Duh nadahnjuje. Znali su čuti i slijediti Božji glas. Imali su mudrost koja ih je vodila, potrebe Crkve za odgojenim i obrazovanim klerom da druge poučavaju, ugled kojim su mogli naći sredstva, a nadasve duboku vjeru u Božju providnost koja im je to omogućila i davala sigurnost uspjeha“ rekao je Šupraha, istaknuvši da je jedino sociološko mjerilo Garkoviću bila živa potreba Crkve za klerom, jer je borbeno bezbožnost sistema

bila neumoljiva prema vjeri i hrvatskoj narodnosti. I mons. Garković je trpio od UDBE ‘u ime naroda’ za kojeg je on sam živio, umirao i molio. Kad ga je zapisničarka suda nazvala ‘optuženi Garković’, tiho ju je ispravio: ‘Ja sam zadarski nadbiskup’. Mons. Garković je znao zašto trpi“ podsjetio je rektor, istaknuvši da su 1949. g. sjemenište pohađale grupe od 44 i 62 učenika a nastavu su završili u rekordnom roku. U Zavodu je bilo više od 160 učenika. „To su bili sjemeništarci bez ljudskih prava, jer im se nije priznavala škola (a jedina klasična gimnazija u Zadru sa stručnim kadrom), djeca bez socijalne zaštite (iako su im roditelji radili u poduzećima, no druga djeca su imala socijalnu i medicinsku zaštitu, ali sjemeništarac ne) bez popusta na prijevozna sredstva (i sam sam plaćao cijenu prijevoza kao odrasli), na odgodu vojske. Usprkos svemu tome – puno sjemenišne djece! Nije li to čudo pravedničke molitve, Božje providnosti i Marijine zaštite“ naglasio je rektor Šupraha, istaknuvši i ljepotu crkvenog zajedništva koje je vladalo između samostana sv. Frane, sv. Mihovila i benediktinki sv. Marije koje su u progonstvu živjele u Svećeničkom domu, a bile su ‘molitvena vojska za sve potrebe’.

MISA NA 12. OBLJETNICU SMRTI PREDSJEDNIKA FRANJE TUĐMANA

Na 12. obljetnicu smrti prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana u subotu 10. prosinca misu zadušnicu u katedrali Sv. Stošije u Zadru predvodio je katedralni župnik mons. Ivan Mustać. „Misu služimo za dušu prvog predsjednika Tuđmana, ali nakana mise je i molitva za sve koji su poput njega dali svoj život za hrvatski san, za hrvatsku državu i slobodu“ rekao je mons. Mustać, uključivši u misu sve hrvatske mučenike, zatvorenike, prognane, ubijene i sve koji su dali svoj život, svoj trud, znoj, svoje vrijeme i znanje - sve koji su branili i obranili našu domovinu, a simbol svega toga je pokojni predsjednik Tuđman, rekao je mons. Mustać. U propovijedi je zahvalio braniteljima i svima koji su pridonijeli stvaranju hrvatske države. „Za pravednu i svetu stvar ljudi umiru. To su činili naši branitelji. Svatko tko je obukao odoru hrvatskog branitelja riskirao je smrt. Božja mudrost je križ. To je mudrost nad mudrošću. Bog je ludošću križa spasio ovaj svijet“ rekao je mons. Mustać, istaknuvši potrebu da kršćani budu znak i svjetlo. „Bog nas stavlja u situaciju i daje stanje u kojem se Crkva mora intenzivno baviti evangelizacijom čovjeka, katehizacijom djece i mladih. Kršćani trebaju dati svoj doprinos na mjestima gdje žive i rade. Svi imamo taj izazov. Potrebni smo kršćana na svakom mjestu: poštenih, čestitih, vrijednih i marljivih ljudi. Molimo za našu domovinu, za ljude na vlasti, da mlade odgajamo da budu kršćani, vrijedni i čestiti“ poručio je mons. Mustać, zamolivši da Bog pomiluje sve koji su dali život za domovinu, od predsjednika Franje Tuđmana, do branitelja Franka Lisice koji je prvi na zadarskom području dao život na oltar domovine.

SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA – ULOGA ŽENE MAJKE U OBITELJI I CRKVI

Zašto je lakše na vrijeme izgraditi most ili neboder, nego s petero djece na vrijeme stići na misu; mora li 'ženska škola' biti promašena investicija – neka su od pitanja u sklopu teme 'Uloga žene majke u obitelji i Crkvi' na svećeničkoj rekolekciji u srijedu 30. studenog u sjemeništu Zmajević u Zadru o čemu je stručno i primjerima iz prakse govorio bračni par Zrinka i Zlatko Gregov. Kako posvijestiti novu ulogu žene-majke u postmodernoj obitelji (trećoj generaciji zaposlenih žena) te kako Crkva kroz obiteljski pastoral može pomoći ženi i mužu da ostvare svoje uloge supruge-majke-domaćice-odgajateljice i muža-oča-hranitelja-branitelja? Zrinka Gregov, predsjednica udruge Bona (Bračni i obiteljski nauk) pojasnila je promjene uloge svih članova obitelji i očekivanja od žene majke u četiri razdoblja: kad žena nije bila zaspolena izvan kuće, kad se zaposlila prva, druga pa treća generacija. Gregov je upozorila na velika očekivanja svih subjekata društva od žene: države, Crkve, obitelji, muža, upozorivši pritom da je država smanjila zaposlenim muškarcima iznos plaće jer računa na manje plaćenu žensku radnu snagu. „Na poslu žena ne može napredovati, nije stvorila karijeru a radi više od kolega; plaćena je manje za isti posao koji obavlja i muškarac. Žena prima između 11 i 30 % manju plaću od muškarca. Uz 40-satni radni tje dan u poduzeću, žena odradi još i 30 sati kući. Radni tjedan žene je 70 sati. No žena dobije 30 % manje primanja, a radi 90 % više. No ne usudi se ići u prijevremenu mirovinu jer obitelji su u kreditu“ upozorila je Gregov, dodavši da žene u održavanju kućanstva traže pomoći kućne pomoćnice, koja pak nije odgovarajuće plaćena; u konačnici se dobije nemotivirana pomoćnica pa se doživljava kao sluškinja, a žena glumi gospodu. „U Austriji su ponudili rješenje, da žene rade pola radnog vremena. Postoje službe koje ženu nakon poroda pripremaju za ponovni ulazak na tržište rada. Boraveći u obitelji stekla je osjećaj za usluge i rad sa strankama, pa se time ženu ohrabruje da to nije izgubljeno vrijeme“ rekla je Gregov, naglasivši da ženu koja ima fleksibilno radno vrijeme treba podržati muž i nadomjestiti prihode, jer i suprug očekuje od žene pomoći u vraćanju kredita. „Trend je obitelji s jednim djetetom, a sad taj jedinac brine o roditeljima oboje supružnika - dijete jedinac brine o četvero staraca. Pa nisu samo djeca u vrtiću, nego i stari u domu. To se više ne može platiti. Teškoća položaja žene između svijeta rada i obitelji dosegla je vrhunac“ upozorila je Gregov, poželjevši da se žene ne osuđuje i ne potiče kod njih grižnja savjesti velikim očekivanjima, jer misli da tako mora. „Od žene se očekuje da istovremeno bude: pouzdana, stručna, odgovorna za svoju obitelj, ali i menadžerskih sposobnosti, da prepozna poslovne prilike. Da podržava muža u javnom životu, a i sama da bude snažna, reinvestira dobit, ne kupuje na minus i kartice i ne srami se nikakvog posla. Očekuje se da bude mudra i obrazovana, radnih navika i usred svih opterećenja dostojanstvena i optimistična“ rekla je Gregov, poručivši da žena zaslužuje uspjeh i društveno priznanje. Od 80 svećenika na rekolekciji, samo njih šestorici majke su radile i izvan kuće. „Takvih ljudi je puno i nesvjesno imaju očekivanje, sliku svoje majke i model braka svojih roditelja“ rekla je Gregov.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Redefiniranje uloge žene opisala je kroz tri generacije: u prvoj je bila nezaposlena izvan kuće, bez podjele na radni i privatni život. Muž je bio jedini ili glavni hranitelj, a supruga kućanica i niže obrazovana. Prva generacija žena u Crkvi je bila u službi domaćice ili u administraciji, u društvu jeftina neobrazovana radna snaga, a u trećoj generaciji žene su ravnateljice, sveučilišne profesorice. Prva generacija poticala je kćeri da studiraju pa je ta druga, više obrazovana generacija sa zadovoljstvom išla raditi misleći da ima vremena za sebe, ravnopravna je, obrazovana, emancipirana. „Kad je prva generacija žena radila, nisu imale grižnju savjesti jer je baka čuvala djecu. No sad i bake rade. Žena dolazi do 'staklenog stropa' u karijeri i zaobilazi je sreća u privatnom životu. Na poslu je iskorišten njen poduzetnički potencijal, jeftinije je plaćena. Žena se osjeća zbumjeno, ludo i prevareno“ upozorila je Gregov, istaknuvši kako je treća generacija žena (koja obavlja školovanje, dežurstva, kući je s djecom) suočena s radikalnom odlukom, obitelj ili posao; pred mišlju je o odustajanju svog doprinosa dvohraniteljskoj obitelji (skrb za obitelj je neplaćena) ili rekoncilijacijom; uskladihanjem rada, obitelji, osobnog razvoja i društvenog života.

Na rekolekciji je bračni par Ivan i Martina Šimunić predstavio projekt Župa – obitelj. U listopadu ove godine u organizaciji ureda HBK za obitelj Šimunići su bili među 43 bračna para iz Hrvatske koji su sudjelovali na studijskom putovanju u Veroni i Bovoloneu u Italiji kako bi se upoznali s tim projektom koje je odobrilo Stalno vijeće Talijanske biskupske konferencije, a predstavlja iskustvo obiteljske zajednice u evangelizaciji. Rekolekcija je počela pokorničkim bogoslužjem u sjemenišnoj kapeli.

VIKEND NA DRUGAČIJI NAĆIN

Dana 12. i 13. studenoga 2011. kod nas u Bibinjskom samostanu Karmeličanki BSI održana je duhovna obnova za djevojke 18+. Isus je privukao petnaest djevojaka sa područja Zadarske nadbiskupije koje su dva dana provele u intenzivnoj molitvi, šutnji, klanjanju, ali i pjesmi, druženju i šetnji. Geslo duhovne obnove “NA MENE SI RUKU SVOJU STAVIO” se protezalo kroz sve ponuđene sadržaje. Cilj je bio uvidjeti kako sam dijete Božje koje Bog ljubi i izabire u svojoj posebnosti svakog trena u situaciji u kojoj živim. Jedino što Bog želi je naša sreća, ispunjenje i konačno zajedništvo s Njim u Nebu. Na tom putu ima mnogo prepreka poput raznih briga, slabe volje, grijeha, egoizma, ali i mnogo sredstava za pomoći – Sv. Pismo (upoznati Isusa), sakramenti (biti s Isusom), molitva (dijalog s Isusom), askeza (trenin volje) i Crkva (zajednica koja mi pomaže). Upravo šutnja i klanjanje su ostavili dubok dojam na djevojke koje mahom žive jednim ubrzanim većinom studentskim ili radničkim životom. A zahvaljujući don Marijanu Lovriću iz Arbanasa doživjeli smo i prekrasan susret s Isusom u sakramentu pomirenja i u sv. Misi. Prepoznavši u Mariji, Isusovoj Majci pomoći i poticaj za život četiri su djevojke za vrijeme sv. Mise primile karmelski škapular u želji da se upravo Njoj posvete. Na kraju nam se bilo teško rastati jer je nastalo pravo zajedništvo koje se rodilo kroz podjelu iskustava i brojne radosne trenutke u kojima nije nedostajalo šale i smijeha. I mi sestre karmeličanke BSI smo zahvalne Isusu na tom lijepom susretu te radosno očekujemo i djevojke srednjoškolke drugi vikend u 12. mjesecu. U Srce Isusovo stavljamo naše mlade moleći da spoznaju kako je Isus jedina prava sreća.

S. Maja i s. Marija Dijana
karmeličanke BSI

PREDSTAVLJENI BOŽIĆNI KONCERTI U ZADRU

Tri glazbena božićna događaja predstavili su na konferenciji za medije u srijedu 13. prosinca u Ordinarijatu u Zadru zadarski nadbiskup Želimir Puljić, don Dario Tičić, organizacijski koordinator, prof. Livio Marijan, Žan Morović i Ivana Lončar Mašina iz uprave OTP banke koja je glavni sponzor koncerta Tisuću glasova Božiću. Pozvali su javnost da sudjeluje u tri blagdanska ugođaja: koncert 'Tisuću glasova Božiću' održava se u nedjelju 18. prosinca u 18,00 sati u sportskoj dvorani Jazine u Zadru trinaesti put i tradicionalno u publici okuplja brojne obitelji. Posvećen je prvenstveno djeci i ona su glavni izvođači: zbor dječjih vrtića, osnovnih škola, zadarskih župa i bibinjski sastav Magnificat, OGŠ Sv. Benedikta, Glazbena škola Blagoje Bersa i drugi. Djeca KUD-ova iz Ražanaca i Kali će izvesti dva tradicionalna običaja: dječje molitve i kolendanje, sačuvani običaj na Badnju večer kad djeca u mjestu obilaze obitelji, kade i čestitaju Božić. Kulisu tog glazbenog djela ove godine upotpunjaju žive jaslice iz župe sv. Nikole u Crnom, čija mladež više godina uspješno uprizoruje žive jaslice u svom mjestu. Prikazat će scene najveštenja, Isusova rođenja, poklonstvo pastira i mudraca. Ivana Lončar je izrazila zadovoljstvo što je OTP banka odlučila novčano podržati koncert. „Budući da je Božić dobro vrijeme da se radujemo, to je pravi poklon našem gradu, prvenstveno djeci“ rekla je Lončar. U utorak 27. prosinca u katedrali sv. Stošije u Zadru nastupa veliki zbor Ivana Pavla II. kojeg čine župni zborovi iz nadbiskupije, a pjeva je na Forumu za papina pohoda Zadru. Nastupaju i sopranistice Nela Šarić, Morana Batković, Marta Musap i poznati bas bariton Boris Martinović. Koncert se sastoji od dva dijela, rekao je organizator i dirigent Žan Morović. U prvom dijelu se izvode božićni tradicijski napjevi primorskog, dalmatinskog izričaja, a u drugom hrvatske pjesme i one koje su dijelom našeg božićnog izričaja a dio su svjetske baštine, Tiha noć i Adeste Fideles. Na Božićnjak 6. siječnja u crkvi sv. Frane u Zadru prvi put se održava božićni koncert klapa. Odazvale su se 22 muške i ženske klape. Svatko će s po jednom pjesmom predstaviti hrvatsku božićnu baštinu. Žele obilježiti in memoriam i maestrima Ljubi Stipišiću Delmati i Dinku Fiji, velikanima klapske scene koji su preminuli ove godine. Na kraju koncerta sve će klape zajedno otpjevati skladbu Barba Ljube, večernja molitva Bogu. To će biti zahvala Delmati za sve što je učinio u afirmaciji hrvatskog klapskog i sakralnog opusa.

DON MILIVOJ BOLOBANIĆ PREDVODIO DUHOVNU OBNOVU U HKM U LONDONU

U prigodi dvadesete obljetnice obnovljene neovisnosti Republike Hrvatske, odazivajući se Papinu pozivu na novu evangelizaciju, Hrvatska katolička misija London organizirala je duhovnu obnovu i Godišnji skup, od četvrtka 8. do nedjelje 11. prosinca 2011. godine koje je predvodio don Milivoj Bolobanić, generalni vikar zadarske nadbiskupije, uz glazbenu pratnju kantautora Luke Balvana. Polazeći od nauka Crkve i bogatog osobnog iskustva, don Bolobanić je blagom odlučnošću i iscrpljeno govorio odakle izviru korijeni problema ljudi našeg vremena. Iako najčešće uključuju osobne propuste i zalaganja, ipak kao što smo baštinici dobrog naslijeda moguće je poprimiti i loše utjecaje. Traumatačni događaji u najranijim fazama života mogu biti izvorom kasnijih trpljenja. Negativna životna iskustva uvijek ostavljaju određeni teret u kasnijem životu. Na poseban način područje okultnoga i mnogi izričaji tzv. New Age-a (Novog doba) zamke su na putu mnogima, ne samo mladima. Služeći se evanđeoskim tekstovima, don Bolobanić je posebno naglasio kako je Isus veliki ozdravitelj, te da služba ozdravljenja u Crkvi i dalje neprekinuto traje, osobito u Euharistiji, te preko pomazanih slugu po darovima vjere i ozdravljenja. Uz više meditativnih tekstova posebno je duboka bila priprema na sakrament isповijedi, kojem su vjernici pristupili s posbenom dirnutošću. Vrhunac duhovne obnove bila je nedjeljna sv. Misa i Blagoslov s Presvetim. Na kraju je bila i mogućnost iznošenja osobnih iskustava. U spomen na sv. Nikolu, uz blagoslov najmladića su podijeljeni i prigodni darovi. Misnom slavlju pridružio se vlč. Michael Puljić, svećenik nadbiskupije Birmingham. Hrvatska katolička misija London djeluje više do 40 godina, a od 1997. vodi je o. Ljubomir Šimunović, franjevac splitske provincije Presvetog Otkupitelja. Boravak u Londonu don Milivoj Bolobanić iskoristio je i za pastoralne pohode nekolicini vjernika iz Zadarske nadbiskupije.

Marin Milanov

PRVI SPOMENDAN BLAŽENIH DRINSKIH MUČENICA

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misno slavlje na prvi spomendan blaženih Drinskih mučenica u četvrtak 15. prosinca u župi Bezgrešnog začeća BDM na Puntamici u Zadru pohodeći puk na zornici te župe u kojoj djeluju Kćeri Božje ljubavi. „Spominjući Drinske mučenice, Crkva veliča bezuvjetnu ljubav prema Bogu i bližnjemu tih svojih kćeri istinske Božje Ljubavi. One su svojom žrtvom pokazale da su ljubav i praštanje jače od mržnje i zla. Tako je njihova palska i goraždanska kalvarija patnje postala istinskim taborom njihove slavne preobrazbe“ rekao je mons. Puljić istaknuvši: dok su se ubojice ponašale brutalno, u srcima tih redovnica odzvanjale su riječi apostola Pavla kako ih ništa neće rastaviti od ljubavi Kristove. Pobjedu po onome koji ih je uzljubio ostvarile su mučeništvo koje je sud povijesti ocijenio herojskim djelom, pobjedom nepovredivosti redovničkog identiteta i dostojanstva žene. Tragom evanđeoskog navještaja o Ivanu Krstitelju koji nije bio slabic ni trska koju vjetar ljudi, nadbiskup je rekao da se to odnosi i na Drinske mučenice. „Radije su same, doslovno, skočile u smrt, nego pogazile zavjet djevičanstva. Kao što je Isus rekao učenicima 'Podjite i javite Ivanu što ste čuli i vidjeli', Crkva u Sarajevu je 24. rujna obznanila svijetu: Podjite, vidite i divite se njihovom hrabrom svjedočanstvu. Proglašenje blaženima Drinskih mučenica bio je znakovit i poučan događaj s nakanom da se ne zaboravi. Bila je to skupna molitva okupljenog puka sa svih strana Europe za mir i budućnost ovog starog kontinenta“ poručio je nadbiskup Puljić. Podsjetio je da su sestre Jula, Berchmana, Krizina, Antonija i Bernardeta djelotvorno svjedočile kršćansku ljubav, požrtvovno njegujući bolesnike, hraneći djecu u domu, pomažući siromahe i prosjake koji su dolazili s Romanijske. Iako su se mogli povući u mirnije Sarajevo, ostale su živjeti s ljudima i služiti onima kojima su bile potrebne. Sačuvano pismo s. Jule koje je pisala s. Franciski na dan uhićenja, 11. prosinca 1941. g., pokazuje slutnju da se dolazak Gospodnji približio, rekao je nadbiskup citirajući: „O ta krvava Bosna, do vijeka nema u njoj mira. Pomozite nam moliti i žrtvovati da se ovo zlo već jednom smiri ili da se mi preselimo u bolji život te ne gledamo toliko zlo oko nas. Ostajte s Bogom i molite za nas, jer dani su zli“. Mons. Puljić je zazvao molitveni zagovor blaženih Drinskih mučenica koje su život gradile na Kristu stijeni i na vrijednostima kojima su bile vjerne i po cijenu života.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA S RAVNATELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Susret zadarskog nadbiskupa Željimira Puljića s pedesetak ravnatelja osnovnih i srednjih škola sa zadarskog područja održan je u petak 16. prosinca u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Zahvala i poхvala naglasak je iz nadbiskupova obraćanja ravnateljima, u želji da dosadašnja uspješna suradnja bude dobar ulog i zalog i ubuduće. U ime vjeroučitelja zahvalio je ravnateljima na ljudskoj i stručnoj pomoći osobito pripravnicima, te je pohvalio njihovo nastojanje da opreme učionice suvremenom opremom koja olakšava rad vjeronauka i školskog sustava općenito, stavljući u prvi plan dobrobit učenika i društva. To je osobito važno nakon uvođenja HNOS-a koji pažnju posvećuje suvremenim standardima poučavanja. „Vjeronauk svoje ciljeve i sadržaje usredotočuje na osobu u zajednici, na njen ukupan rast i dozrijevanje u općoj humanosti i izgradnji duhovno-vjerničkog identiteta. Vjeronauk ima integracijsku i korelatijsku dimenziju: oslanja se na sadržaje drugih nastavnih predmeta, s njima uspostavlja korelaciju i podržava zajedničke odgojne i obrazovne ciljeve. Uz to, postavlja pitanja smisla čovjeka i svijeta te s učenicima traži odgovore na općeljudska pitanja u svjetlu Božje riječi, nauka Crkve i kršćanske baštine“ rekao je mons. Puljić, dodavši da školski vjeronauk ističe potrebu cjelovitog vjerničkog odgoja čovjeka promičući osobne i društvene ciljeve i vrednote. Nadbiskup je izrazio zadovoljstvo dobrom suradnjom s gradskim i županijskim uredima za prosvjetu u organiziranju natjecanja iz vjeronauka, od školske do državne razine. Takvi susreti ohrabruju i nude perspektivu pozitivnog hoda, rekao je mr. don Gašpar Dodić, predstojnik Katehetskog ureda zadarske nadbiskupije, poželjevši pronalaženje novih puteva u hrabrom promicanju odgojnog služenja. Vjeroučitelji su nositelji važnog projekta Crkve, vjeronauk pridonosi blagostanju učenika potičući njihovu kreativnost i odgoj za dobar život. „Takav odgoj, izabran kao posebno vrijedno sredstvo, usmjeren je na izgradnju cjelovite osobe. Svakoj se osobi želi omogućiti svakodnevno dobro postojanje. Želim svima pozitivnu i jasnu viziju o mladim osobama koje su nam povjerene, da slijedimo plemenite planove za njihovu budućnost“ rekao je don Gašpar, poželjevši živu komunikaciju i suradnju Crkve, škole i roditelja.

U ime ravnatelja, nadbiskupa je pozdravio Mile Marasović, ravnatelj zadarske OŠ Petra Preradovića i župni katehet. Izražavajući počašćenost pozivom za taj susret, istaknuo je da uspjeh nastavnog procesa uvelike osigurava kvaliteta nastavnika; u unaprijeđenju nastave kvalitetna sposobnost učitelja je nenadoknadiva. Prisjetio se i vremena kad vjeronauka nije bilo u školi, a Marasović je bio među prvim katehetama koji je nakon potrebnih položenih ispita od nadbiskupa Marijana Oblaka dobio kanonsku misiju da može predavati vjeronauk u školi. U zadarskoj nadbiskupiji, od 7 886 srednjoškolaca, vjeronauk pohađa 7 541 učenik, a od 13 799 osmoškolaca, vjeronauk pohađa 13 472 učenika. Vjeronauk predaje 110 kateheta: 10 svećenika, 18 redovnica i 82 laika. Na vjeronauku se kod djece razvija i tolerancija prema drugim svjetonazorima, rekao je Marasović, upozorivši da djeca koja ne pohađaju vjeronauk u osnovnoj školi nemaju alternativu za taj izborni predmet pa mu je žao

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

zbog 'praznog hoda' u tim trenucima. Sudionici susreta su izmijenili darove, božićne i novogodišnje čestitke. „Isus je pravo i istinito svjetlo koje prosvjetljuje svakog čovjeka. To je Radosna vijest koja je donijela svjetlo ljudskim dušama, započela je promjenu mentaliteta, pa su počele nestajati razlike među rasama. Novi nauk Isusa iz Nazareta postaje lijekom za rane ugnjetenom puku“ rekao je mons. Puljić. Izražavajući priznanje odgojnog radu ravnatelja, nadbiskup je rekao kako nije lako u suvremenom društvu uočiti pravo svjetlo i istinske božićne vrijednosti. Nije lako čuvati primljene i naslijedene vrednote. „No znamo da su mnoga braća i sestre u tome uspjeli. Zato, dok božićnih dana primamo Isusa u sakramentu pomirbe i euharistije, a u blagoslovu obitelji osjetimo ozračje njegove prisutnosti, zahvalimo što je i za nas Dijete u jaslama postalo svjetlost na prosvjetljenje“ zaključio je nadbiskup Puljić.

NADBISKUP POHODIO DOM ZA STARE I NEMOĆNE

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u petak 16. prosinca štićenike Doma za stare i nemoćne na Boriku u Zadru. U kapeli dvorane u kojoj se tjedno okupljaju na misama, s duhovnikom Doma fra Tomislavom Šankom predvodio je misno slavlje četvrte nedjelje došašća. Nadbiskup je razgovarao i s upravom Doma predvođenih ravnateljem Grgom Šošom i djelatnicima koji su također sudjelovali u misi. To je mjesto u kojem se živi otajstvo kršćanskog života i bogatstvo koje ispunja radošću, rekao je nadbiskup, izrazivši priznanje plemenitoj skrbi djelatnika za potrebne. U svjetlu navještaja evanđelja o Mariji i Elizabeti koje zahvaljuju za svoj milostan susret, rođenje spasitelja Isusa i Isusovog preteče Ivana, štićenike je nadbiskup potaknuo da s Marijom kažu: „Veličam te Gospodine, jer si mi priskrbio da odgovorni brinu o meni, da imam krov nad glavom i da mi ništa ne nedostaje. Hvala ti Bože za brigu koju pokazuješ prema čovjeku, za radnike koji brinu o nama. To je velika milost i dar“ rekao je mons. Puljić. Djelatnike doma je potaknuo da zahvale Bogu što im je omogućio da ga otkrivaju u braći potrebne pomoći. I oni su, poput Marije Elizabeti, došli ljudima u potrebi biti pri ruci, pomoći. Nadbiskup je potaknuo prisutne da zahvale za Mariju, uzor vjere. „Marija je divna Božja službenica i suradnica. Hvala joj jer, iako u trenutku pohoda anđela Gabrijela nije shvaćala, vjernica Marija pokazuje svoju veličinu spremnošću da prihvata ono što ne shvaća. Ali prihvata jer Bog tako planira i to želi: Evo službenice Božje. Mi smo pravi vjernici i na Marijinom putu ako smo kadri prihvatići svoju bolest, starost, svoje mjesto, susjede, jedni druge. Marija je uzor žene koja je vjerovala, surađivala s Božjim planovima i rekla 'Neka mi bude'“ naglasio je mons. Puljić. Zahvalna Bogu za veliko povjerenje, pošla je rođakinji Elizabeti jer joj treba pomoći.

„Taj divni susret je vrhunac otajstva koji se dogodio Božjim planovima i promisлом. Elizabeta je doživjela prekrasan Marijin himan čije riječi ponavljamo kad molimo krunicu“ rekao je nadbiskup. Istaknuo je važnost toga da se isprave krivudavi putevi jer dolazi Gospodin. Put treba počistiti, pripraviti. „Prije kad bi vladari dolazili, radili su se novi putevi da kralj može doći. Sliku pripravljanja puta Izaija koristi za najavljeni dolazak Mesije iz Davidova potomstva. To otajstvo nisu shvaćali, ali su živjeli u iščekivanju. Došašće je vrijeme u kojem Crkva iščekuje. Živi u iščekivanju onoga koji će doći. Ali ne samo to. Kao vjernici intenzivnije pripravljamo put Gospodinu. Ispovijed je put priprave, da čiste duše primimo onoga koji dolazi. Pravi Božić je kad pripremimo sakramentalni put Isusu da može doći u naše srce, nahraniti nas svojim tijelom i rječju“ rekao je mons. Puljić poželjevši svima čestit Božić i blagoslov u novoj godini.

BOŽIĆNO ČESTITANJE ZADARSKOM NADBISKUPU

Božično čestitanje zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića te svećenstva, redovništva i vjernika laika djelatnih u ustanovama zadarske nadbiskupije upriličeno je u subotu 17. prosinca u salonu Nadbiskupskog doma u Zadru. U prigodnoj riječi nadbiskupu, uz božićnu čestitku, generalni vikar zadarske nadbiskupije don Milivoj Bolobanić podsjetio je i na velike događaje sveopće i mjesne Crkve. Istaknuo je događaj beatifikacije pape Ivana Pavla II. u kojem su na hodočašću sudjelovali i zadarski vjernici te pohod pape Benedikta XVI. Hrvatskoj kad je nadbiskup Puljić pozdravio papu u HNK-u kao predsjednik Vijeća HBK za kulturu. Devet svećeničkih ređenja ove godine znak je da se po njima zadarska nadbiskupija pomlađuje novim, mladim i poletnim Božjim službenicima. „Nova godina je izazov da s Gospodinom još hrabrije podemo izgradivati Kraljevstvo Božje u obiteljima, da budemo hrabri i vjerni u življenju vjere. Božić je poziv da tražimo svjetlo i snagu na životnom putu, poput Svetе Obitelji, moleći i marljivo radeći“ rekao je don Milivoj, poželjevši nadbiskupu mudrost, razboritost i odvažnost, da bude pastir kakvog Bog traži kako bi se ostvario plan koji providnost ima. Mons. Puljić je zahvalio svima koji u nadbiskupiji djeluju u raznim područjima. Poželio je da svaki taj čin ne bude samo kronologija, događaj, nego popraćen i vjerničkim, otajstvenim stavom, jer svi smo otajstveno biće kojeg nešto privlači. „Čovjek je putnik ovom zemljom a nosi ga nada koju nam je utjelovljeni Isus donio. Božić neka bude ispunjen otajstvenim kairosom Boga koji je donio nadu“ rekao je mons. Puljić svakog osobno pozdravivši uz božićnu i novogodišnju čestitku.

AKCIJA CARITASA 'ZA TISUĆU RADOSTI'

Akcija 'Za tisuću radosti' caritasa zadarske nadbiskupije održana je u subotu 17. prosinca na Narodnom trgu u Zadru. Sredstva od prodaje čestitki i umjetničkih radova koje su izradili korisnici caritasovih programa Antistigma i djeca iz Male škole, Caritas je namijenio najugroženijima od 1000 obitelji o koliko caritas na razne načine skrbi. U prodaju raznih radova koje su prodavali i donirali volonteri, ljudi dobrog srca koji se time bave iz hobija, a caritasova Pučka kuhinja je ispekla fritule, uključili su se i zadarski nadbiskup Želimir Puljić i župan Stipe Zrilić. „Božić je dar. Bog osobito u danima kad slavimo njegovo utjelovljenje potiče kršćane na dodatnu angažiranost, da radost dara Božića osjete i drugi, osobito potrebni“ rekao je mons. Puljić. Brojka od 1000 obitelji u programu caritasa u prosincu je uvećana za 20 % dodatno pružene pomoći. „Javljuju se ljudi koji su izgubili pravo na naknadu preko Zavoda za zapošljavanje. Ne mogu ostvariti pravo na socijalnu pomoć i sljedeća tri mjeseca jedina pomoć koju dobivaju je iz caritasa, prvenstveno iz Pučke kuhinje. Akcije koje provode ih ohrabre. Nitko ne dolazi iz hira. Svi dolaze iz potrebe i prihvaćaju sve ponuđeno“ rekla je Mirjana Tadić, zamjenica ravnatelja zadarskog caritasa. Na Badnji dan Caritas će u pučkoj kuhinji podijeliti više od 270 obroka koliko dnevno daju, da na Badnjak mnogi koji inače nisu korisnici kuhinje osjete blagdanski ručak. To su obitelji s više djece koje inače ne dolaze u caritas jer roditelji žele zaštiti djecu, ne izlagati ih ambijentu pružanja socijalne pomoći u trenutku njihove ugroženosti za koji se nadaju da neće biti zauvijek, rekla je Tadić.

KONCERT 'TISUĆU GLASOVA BOŽIĆU'

Koncert 'Tisuću glasova Božiću' koji je prvenstveno namijenjen sudjelovanju djece i okupljanju njihovih obitelji, u sportskoj dvorani Jazine u Zadru četvrte nedjelje došašća 18. prosinca okupio je, ispunjenošću do zadnjeg mjesta, tri tisuće posjetitelja vjernih tom raspjevanom blagdanskom ugodaju kojeg je Zadarska nadbiskupija organizirala trinaestu godinu. Sponzor je bila OTP banka, a pokrovitelji Zadarska županija i Grad Zadar. Program je osmislio prof. Livio Marijan a organizaciju su vodili don Dario Tičić i prof. Ines Grbić. Jaslice, koje su svake godine glavni scenografski element, ove su godine prvi put uprizorili marljivi mještani župe sv. Nikole iz Crnog koji zadnjih godina priređuju žive jaslice u Crnom pod vodstvom Tilije Ćotić i podrškom župnika Srećka Petrova. Taj su ambijent andelima, mudracima i pastirima dočarali i u Jazinama, prikazom scena navještenja, Isusova rođenja, poklonstvom pastira i mudraca. Među njima je i obitelj Kristine i Mate Vukoša čiji je osmomjesečni Bartol strpljivo i kao uzorno mirno dijete upizorio novorođeno Djetešće u naručju Marije i Josipa u jaslama. U događaju koji je počeo paljenjem četvrte adventske svjeće sudjelovali su sljedeći: Tea Vidaić za gitarom je izvela kantautorsku skladbu Betlehemsko svitlo, osobitu radost izazvao je razdragani nastup velikog zbara dječjih vrtića pod vodstvom s. Klare Puljić (Visom leteć i Malo srce pjeva) duet trubača Glazbene škole Blagoje Berse Svim na zemlji (Dražen Habuš), zbor od 350 osmoškolaca iz više osnovnih škola pjevao je Veselje ti navješćujem i Radujte se narodi (Tatjana Zorić), zbor Osnovne glazbene škole sv. Benedikt izveo je Božićni koral Benjamina Brittena (Igor Cecić i Miljenko Bajat, orgulje), zbor mladih od zborova iz župa Belafuža, Bili Brig, Katedrala sv. Stošije, Ploče, Puntamika i Voštarnica te bibinjski sastav Magnificat izveli su Radio se Bog i čovjek i Spavaj, snivaj (Ivica Kero) a svećenička klapa sv. Zoilo Tri Kralja jahahu. Publiku su na noge podigle izvedbe Amende Stošić i grupe Galeb s pjesmom Božić u Zadru, Frane Brajković (Narodi nam se) i ženska klapa sv. Jeronim iz Vlašića na Pagu s izvornom dalmatinskom božićnom pjesmom Na noge ustan'te, svi tec'mo Betlemu. Tradicionalni božićni ugođaj dočarala su djeca iz Ražanca sa starinskim dječjim molitvama i kolom te djeca iz Kali s običajem kolendanja, darivanja i kađenja na Badnju večer, kad u mjestu obilaze obitelji i upućuju božićnu čestitku. Susret je završen zajedničkim pjevanjem 'U sve vrime godišta' svih prisutnih. „Ugodno je biti među mladima i osjetiti se pomlađeno. Isus nam je donio novost vječnog života. Pomladio nas je i želi da zauvijek ostanemo pomlađeni njegovom porukom, koja je vječno mlada“ rekao je na kraju koncerta zadarski nadbiskup Želimir Puljić zahvalivši prisutnima na dolasku i izvođačima koji su požrtvovno ostvarili i sugrađanima darovali topli blagdanski ugođaj u zajedništvu svih generacija. Nadbiskup je izrazio priznanje tradiciji tog događaja u kojem s najvećom radošću i razdraganošću sudjeluju djeca te je svima čestitao Božić i novu godinu.

PROSLAVA 70 GODINA OD DOLASKA SESTARA KĆERI BOŽJE LJUBAVI

Povodom proslave 70 godina djelovanja Družbe Kćeri Božje ljubavi u župi Rođenja BDM u Benkovcu, u nedjelju 18. prosinca svečano misno slavlje u benkovačkoj župnoj crkvi predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Taj jubilej redovnica u Benkovcu podudara se sa spomenom 70 godina od mučeničke pogibije njihovih uzornih susestara, Drinskih mučenica. Sestre su došle u Benkovac za vrijeme zadarskog nadbiskupa Mate Garkovića 7. siječnja 1941. g., a Drinske mučenice su ubijene u prosincu te godine. „Božja volja je da su u Benkovac došle časne sestre družbe Kćeri Božje ljubavi koje su nam vrlo počutne i daju nam izgled najboljih neda. Mi se veselimo njihovom dolasku. S njima nama dolazi Božji blagoslov za naš teški rad i Hrvatsku“ citirala je misao iz članka ondašnjeg vremena s. Leopoldina Đurić. U ime sestara je pozdravila nadbiskupa te predstavila njihovo djelovanje. U slavlju je sudjelovala provincijalka Elvira Tadić i druge sestre iz Zagreba. S. Leopoldina je zahvalila sestrama koje su tu živjele i radile, župnicima poput Šime Torbarine, Ivana Mustaća, Damira Juričina, Čedomila Šuprahe, Elvisa Kneževića, dobročiniteljima, svećenicima (Pavao Kero), vjernicima i svima koji su pomagali sestre, moleći Boga da im podari zvanja kako bi i dalje mogle biti pastoralni oslonac cijelog benkovačkog kraja u zadarskom zaledu. Sestre su pomagale u pripremi blagdana, primanja sakramenata, pjevanju, kuhanju u svim okolnim župama: Lisičići, Polača, Nunić, Perušić, Rodaljice, Stankovci, Kruševo, Karin, Pridraga, Kistanje. Prema kronici Družbe, don Jerko Juravić je na Veliku Gospu 1960. g. pisao vlastima (koje su htjele nacionalizirati kuću u kojoj su redovnice bile) da tu obavljaju vjerske dužnosti. Pozvao ih je, došle su iz Splita te poučavale vjeronaute, čistile i održavale crkvu, prale i brinule o crkvenom rahu iz Benkovca i okolnih župa, pekla hostije. U početku su sestre imale vrtić i 'sirotinjsku kuhinju'. S. Leopoldina je podsjetila na prve redovnica koje su došle u Benkovac (Vjekoslava Prešern, Padovana Vajavec i Doloroza Derado) te spomenula tridesetak sestara koje su djelovale u župi u 70 godina; od toga su četiri pokopane na benkovačkom groblju. U zadarskoj nadbiskupiji devet sestara Kćeri Božje ljubavi djeluje na Puntamici u Zadru, Sv. Filip i Jakovu te Benkovcu gdje žive u poratno obnovljenoj samostanskoj kući Božje providnosti. U Benkovcu je Iva Novaković kuharica, Ranka Kasalo sakristanka, predaje župni vjeronaute i vodi zbor odraslih, a Leopoldina Đurić je vjeroučiteljica u školi, voditeljica dječjeg zbora i priprema prvpričesnike.

Taj je događaj sestrama i cijeloj župnoj zajednici ohrabrenje i poticaj za daljnji rad te im je nadbiskup Puljić, uz čestitke i priznanje radu, zahvalio na svim doprinosima u navještaju evanđelja i služenju ljudima. Podsjetio je na događaj beatifikacije Drinskih mučenica potaknuvši sestre na ustrajnost u svjedočkom življenu poziva. „Kad Boga želimo slaviti, mi ljudi nerijetko mislimo na previše ljudski način. Kao da želimo odrediti što Bogu treba, što je njemu na čast. Slično je mislio i kralj David kad je odlučio Bogu podići veličanstveni hram u Jeruzalemu. No, još iste noći u Davidov se plan umiješao sam Bog i po proroku ga poučio da mu ne treba kuća od nekog materijala, nego mu treba kuća vjere u našim srcima i savjestima. Kuća vjere kojom ćemo prepoznati obećanog Mesiju, Spasitelja svijeta koji se rađa kao siromah. prihvati u potreb-nima s kojima se solidarizirao. Inače bi se rodio u kraljevskim dvorima ili ne bi ni dolazio na grešnu zemlju. Tko tako Bogu otvorí srce, bit će vrijedan Božjih obećanja, bit će Božji suradnik poput Marije.“

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Samo u takvom srcu i takvom hramom nastanjuje se Bog“ rekao je nadbiskup, primjenivši to na djelovanje tih redovnica koje su se solidarizirale s potrebnima oživotvorujući radosnu vijest jednostavnoj i poniznoj Djevici po riječima anđela: Raduj se, milosti puna, Gospodin je s tobom. „Tako počinje susret neba sa zemljom, Boga s ljudima! Bog želi na zemlju presaditi nebesku radost koja je na zemlji uvenula. Bog je na zemlji izgradio kuću - hram i u tom se hramu udomio. To je Marija, Majka Božja. Bog je po tom uzoru u nama i među nama izgradio svoj hram - Crkvu svih naroda, da u njoj ostane Emanuel - s nama Bog. Kojeg li božansko - ljudskog čuda“ poručio je mons. Puljić. Poželio je sestrama plodno djelovanje i nasljedovanje Marije koja je savršeno surađivala s Bogom i utjelovljenom Božjom ljubavi koja i jest u imenu te družbe čije se redovnice nazivaju njenim Kćerima.

BOŽIĆNI SUSRETI ZADARSKOG NADBISKUPA S GRADONAČELNIKOM I ŽUPANOM

Zanimanje za socijalne i društvene prilike u gradu i zadarskoj županiji u svjetlu europskih procesa i razmatranje zajedničkih aktivnosti za dobro čovjeka tema je susreta koje je zadarski nadbiskup Želimir Puljić ostvario pohodom vijećnicama Grada Zadra i Zadarske županije u ponedjeljak 19. prosinca. U županiji ga je primio zadarski župan Stipe Zrilić, a u Gradu gradonačelnik Zvonimir Vrančić, obojica sa svojim prvim suradnicima. Nadbiskup je izrazio priznanje duhu Zadrana primjetivši kako je u gradu svatko dobro došao. Predstavnici vlasti su rekli da Zadar oduvijek živi ljubav prema gradu u okviru cijele domovine te je Zadar u pozitivnom smislu prepoznat u cijeloj Hrvatskoj. Mons. Puljić je zahvalio Gradu i Županiji na novčanim izdvajanjima za programe caritasa, nazvavši to izvršnim 'zadarskim modelom'. „Zahvaća sve strukture. Bez vaše pomoći taj rad ne bi bio moguć. To je dobro umreženo i dobro ciljano - pomoći čovjeku. Želim vas pohvaliti i zahvaliti vam za tu osjetljivost i pomoći našem čovjeku. Radujem se svakom napretku“ rekao je nadbiskup. Županija godišnje izdvaja za zadarski caritas 130 000 kn, za pučku kuhinju caritasa u Benkovcu 60 000 kn. U nadležnosti županije su zdravstvo, školstvo i dijelom socijalna skrb, djelatnosti koje su baš usmjerene čovjeku potrebnom pomoći. Pomažući program međugeneracijske solidarnosti županija godišnje izdvaja 880 000 za socijalno osjetljive; sa 614 000 županija podstiče stare osiguravajući im zdravstvenu zaštitu. Godina je uspješno privredna kraju, a gradonačelnik Vrančić je rekao da grad neće uvesti nikakve nove namete koji bi građane dodatno opteretili. „Dosegli smo visok standard. Zbrinuli smo svu djecu u vrtiće uz sufinanciranje Grada, uz davanje rodiljama, studentima. Godišnje Grad izdvaja za to i do 10 milijuna kuna. Taj standard smo dosizali i ne želimo ga urušiti. Građani još uvjek ne cijene javni standard. Svatko cijeni svoj privatni standard. A važan je i javni standard“ rekao je Vrančić. Župan Zrilić godinu ulaska u EU smatra značajnom za Hrvatsku.

“Velika je prilika, ali izaziva i strahove. Trebamo biti spremni za to vrijeme. Od 1. srpnja otvara se prilika dobiti sredstva iz fondova EU” rekao je Zrilić, upozorivši da kad se govori o krizi misli se na krizu najbogatijih a ne najsromotrišnjih i prilikama socijalno ugroženih. „Treba tražiti rješenja okrenuta čovjeku, solidarnosti“ rekao je župan. Nadbiskup je izrazio želju da na zadarskom području bude više proizvodnih pogona, čestitavši vlastima kako se zadarsko područje obnovilo u poraću. Globalizirani su proizvodni resursi, a u Zadru nema mastodonta koji bi doveo do socijalnih poremećaja kao u Sisku. Izazov je iznaći ono što će privući Europljane. Treba istaknuti svoje prednosti pa će nas Europa prepoznati, istaknuto je na susretima. „Nakon svega što je ovaj kraj prošao, dobro smo se digli. Trebamo preispitati vlastito ponašanje i nuditi nove modele“ rekao je župan Zrilić.

„Europa koja proživljava krizu prevladat će je kad izade iz sebe. Previše se koncentrirala na sebe. Želim evandeoski optimizam, da Europa oživi svoje korijene i misijsko poslanje. Europa nije svjesna svoje snage. Europa nije za sebe, ona ima svjetsku misiju, poslanje. Projekt Europe je pozitivan. To je i svjetska perspektiva, ne samo europska“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da su inicijatori ujedinjenja Europe uvjereni katolici, za Schumanna se vodi i proces beatifikacije. Europu je promatrao iz gospodarske i vjerničke pozicije. Nadbiskup je podsjetio na riječi bl. Ivana Pavla II. o Europi s dva plućna krila, istoka i zapada, rekavši da je europska zajednica potpuna s Rusijom. „Ivan Pavao II. je živio za to i nadao se da će i za svog života doživjeti to približavanje. On je prorok našeg vremena. Velika želja mu je bila približiti Katoličku i pravoslavnu Crkvu, osobito u Rusiji. To je Katoličkoj Crkvi veliki izazov i velika šansa. Suradnja s pravoslavljem, a da svatko poštuje svoje“ rekao je mons. Puljić. Nadbiskup je istaknuo da se ne boji gubitka hrvatskog identiteta i samostalnosti. „Kad nismo izgubili identitet stoljećima, nećemo ni sada. Imali smo okruženje svih vrsta a ostali smo svoji. Jaka je izdržljivost Hrvata. Pohvalujem i duh demokratizma našeg naroda. Usprkos 50 godina diktature i neslobode u izražavanju, brzo smo ušli u demokratski sklop. Bio je pritisnut, spriječen, ali ne ugušen. Brzo smo usvojili demokratske uzuse. Ni komunizam nije uspio iz našeg čovjeka izbaciti želju za slobodom i izražavanjem“ zaključio je nadbiskup Puljić. Svi su razmijenili prigodne darove te božićne i novogodišnje čestitke.

NADBISKUPOV PREDBOŽIĆNI SUSRET S NOVINARIMA

Božić - blagdan života i svjetlosti, tema je božićne čestitke zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koju je uputio kleru, laikatu i svim strukturama društva. Isusovo rođenje je blagdan života. Rođenje Isusa Krista najsvijetlijiji je događaj ljudske povijesti po kojem je probudena i oživljena uspavana nada, poručuje nadbiskup, upozoravajući kako nije lako u suvremenom društvu uočiti pravo svjetlo i biti poklonikom istinskih božićnih vrijednosti. Nije lako poštivati i čuvati vrednote koje smo primili i naslijedili. No mnoga su naša braća i sestre u tome uspjeli. „Utjelovljenjem Božjeg Sina zasjala je vrijednost ljudskog života. U božićnom događaju spasenja Bog je objavio koliko mu je stalo do čovjeka i koliko je vrijedna svaka ljudska osoba. Tu istinu o životu i ljudskom dostojanstvu Crkva je stoljećima isticala, čuvala i branila te prenosila novim naraštajima. Jer Isus je puninom čovještva ušao u zajedništvo sa svakim ljudskim bićem. I proživio solidarno ljudski život, od začeća do smrti. Radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom i ljubio ljudskim srcem. Rastao je u dobi, radovao se, igrao, radio i plakao. Kao Mesija je propovijedao kraljevstvo Božje i činio silna djela. Uskrsnuo je od mrtvih i ostavio nam zalog vječnog života. Zato i kažemo da je Božić blagdan života, svjetlosti i spasenja“ piše mons. Puljić. Podseća da Sveti Pismo opširno govori o Bogu koji vodi brigu o čovjeku. Prema psalmistu, Bog je učinio čovjeka malo manjim od anđela i okrunio ga slavom. Čovjek je Božji dar, slika i otisak. Bog je sazdao i obnovio čovjeće dostojanstvo, poručuje nadbiskup, ističući da slavljem blagdana Božjeg utjelovljenja zahvaljujemo Ocu svjetlosti što je njegovom providnošću i nama zasjalo svjetlo vjere. Mons. Puljić potiče na zahvalnost Bogu što su naši stari poštivali život i čuvali to vječno svjetlo vjere, hrabrosti i pouzdanja. „Ono nam je danas osobito potrebno pred zavodljivošću i blještavilom brojnih zamjenskih vrijednosti, nadomjestaka i oglasa koji se u božićne dane nude i prodaju. Božićno svjetlo s neba ne poistovjećuje se sa svijetlećim žaruljama gradskih ulica, trgova i izloga. Novorođeni Kralj Isus rasvjetljuje duše i pameti onih koji ga traže u tišini isповjedaonice, zajedničke obiteljske molitve, raspjevane liturgije i bogoslužja“ poručuje nadbiskup, ističući da Crkva Božić oduvijek svečano slavi u zahvalnosti Ocu što nam je poslao Onoga koji nam otkriva istinu, poučava nas poštenom životu, obogaćuje milošću i prima među baštinike vječnog života. Isusovo utjelovljenje je svjetlo koje prosvjetljuje svakog čovjeka, te uz božićnu i novogodišnju čestitku nadbiskup moli od Novorođenog djeteta obilje tog Božjeg svjetla.

Nadbiskup je zahvalio novinarima za sve dobro koje čine potaknuvši ih da se ne umore slobodno i odgovorno činiti dobro koje im sredstva medija omogućuju. „O službi koju vršite koncilski oci ozbiljno su razmatrali prije 50 godina i objavili dokument Inter Mirifica – Među čudesnim stvarima. Suočeni s ondašnjim medijima, koncilski oci su rekli da su među tim značajnim čudesnim stvarima medijska sredstva koja povezuju ljude. Čestitam vam da sudjelujete u tim čudesnim sredstvima“ poručio je mons. Puljić medijskim djelatnicima.

BOŽIĆNI POHOD ZADARSKOG NADBISKUPA CARITASU

Caritas uljepšava lice Crkve - glavna je poruka zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića za njegova pohoda Caritasu zadarske nadbiskupije u utorak 20. prosinca. Ostvario je tradicionalni božićni susret s djelatnicima i korisnicima caritasovih programa. „To je znakovit i lijep susret. Od srca zahvaljujem Caritasu koji tiho i neprimjetno čini tolika dobra djela da uljepšava lice Crkve. Volio bih da se svaki dan možemo dičiti kako to lice uljepšavamo. To je i naše poslanje. Imam povjerenje u plemeniti posao koji radite. Čestitam i zahvaljujem. Bog je došao u suznu dolinu, povukao nas. I vi se spuštate u suznu dolinu, u vrhunce teških ljudskih situacija. Ne možemo sve, ali koliko možemo. Caritas nije državna apoteka ni socijala. Živi od milosti, dara i milodara. Pravi Caritas bi bila svijest ljudi da moramo davati, ne samo dijeliti“ rekao je mons. Puljić u susretu s don Ivicom Jurišićem, ravnateljem Caritasa i djelatnicima koji u učenju pomažu i nekim učenicima Klasične gimnazije i sjemeništarcima. Izrazio im je priznanje za obavljanje njihove djelatnosti koja treba jasnoču i entuzijazam. Razmatrali su ulogu caritasa u novim okolnostima. Novi zakoni traže standard i kvalitetu kojima se treba prilagoditi aplicirajući kod vlasti i europskih fondova za podršku socijalnih projekata. Hrvatski caritas djeluje po primjeru talijanskog pastoralnog modela koji caritas vidi u službi čovjeka i pastoralu. Za razliku od toga, njemački je tako strukturiran, istaknuo je nadbiskup upoznavši se s planovima caritasa koji trenutno pomaže 1000 obitelji. Grad Zadar za caritas godišnje izdvoji milijun i sto tisuća kuna. Uz to, caritas predloži i neke obitelji kojima Grad udijeli jednokratnu pomoć. Pred zadarskim caritasom je novi izazov: osigurati novu lokacijsku infrastrukturu, budući zgradu njihova djelovanja, jer je sadašnja u vlasništvu grada gdje je od 2013. g. sveučilišni kampus. Prikladno izmještanje zgrade caritasa je žurno, vodeći računa da zgrada bude blizu gradskom središtu dostupna korisnicima. „Pustili smo korijenje i činimo nezamjenjivo. Kuhinja je hraniteljica mnogih“ rekla je zamjenica ravnatelja Mirjana Tadić. Posao caritasa je samozatajan, diskretan i potrebna im je podrška i za dodatne edukacije. Caritasi su u Europi sasvim preuzezeli brigu o socijalnome. Zadarski caritas surađuje sa zajednicom papa Ivan XXIII. koja u zgradi caritasa ima prostor u kojem se priprema za ulazak u komunu. Ta zajednica prima i osobe s psihičkim poremećajem pa surađuju i s psihijatrom. Veliki je broj psihički bolesnih mladih ljudi, mlađi na psihijatriji su socijalno izolirani.

Caritas osmišljava buduću suradnju s psihiatrijskom bolnicom na Ugljanu, odjelom psihiatrije Opće bolnice Zadar i Domom sv. Frane. To su veliki projekti zbog kojih će zadarski djelatnici posjetiti caritase u Sloveniji i Italiji koji rade na tom planu. Govorili su i o obiteljskom savjetovalištu; na razini Hrvatske su još nedovoljno umrežena i strukturirana. Zadarsko savjetovalište ostvaruje rezultate zbog kvalitete timskog rada. Mnogi dođu u savjetovalište a otkrije se niz materijalnih problema, npr. nedavno obitelji koja živi u gradu a pet godina nema struju ni vodu. Mnogi se ne usude doći tražiti pomoć u caritasu pa on njih treba naći. Važno je doći do ljudi koji se srame primiti pomoć, smatraju nadbiskup i djelatnici, naglasivši značaj diskrecije i čuvanja dostojanstva ljudi. „Zahvalujem osobljbu koje radi veliko djelo ljubavi i milosrđa koje je povezano s blagdanom Božjeg milosrđa koje je Bog pokazao kad se utjelovio i došao u ovu suznu dolinu. Upravo Caritas briše suze s lica ljudi“ rekao je nadbiskup.

Nadbiskup je susreo i za smještaj zahvalne beskućnike u prenoćištu sv. Vinka Paulskog. Roditeljima puginulih hrvatskih branitelja je poželio snagu koju im samo Bog, vjera i evanđelje mogu dati. „Lišeni ste djece, muževa prijatelja, ali niste uništeni. Obarani ste, ali niste oborenii“ rekao im je mons. Puljić. Djeca iz programa Mala škola izvela su pred nadbiskupom recitacije. Toj djeci caritas osigura doručak, kod njih napišu zadaće. Učitelji su bračni par Stoja i Pero Matić koji odlaze u školu koju djeca pohađaju, zanimaju se za njihov uspjeh. To su uglavnom djeca s jednim roditeljem pa u caritasovoj školi prvi put vide dva roditelja, muškarca kao uzornog oca. Školu je dosad pohodilo 330 djece. Samo jednom djetu je osiguran institucionalni smještaj, svi ostali su u svojoj obitelji. Iz jedne brojne obitelji svih devetero djece su pohađali Malu školu. Nadbiskup je ručao u Pučkoj kuhinji u kojoj je broj korisnika od 230 porastao na 280. „Situacija je takva da se ne očekuju bolja vremena. Volio bih da je što manje potreba, ali ljudi pomažu. Činimo što možemo“ zaključio je mons. Puljić koji je korisnike programa i prigodno darovao.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA S VOLONTERIMA I SURADNICIMA CARITASA

Susret zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića te volontera i suradnika u provođenju caritasovih programa održan je u utorak 20. prosinca u caritasu zadarske nadbiskupije. Svatko od volontera predstavio je svoj rad i motive dolaska u caritas u kojem su se prilagodili situaciji i uvjetima. Neki rade kući iz hobija pa radove svog talenta poput raznih ukrasa doniraju u prodaji caritasovih akcija za pomoć potrebnima. Splićanka Marijana Milinović u Zadru studira sociologiju i pedagogiju a volontira dva mjeseca na poziv prijatelja, dugogodišnjeg marljivog volontera Ive Puljeka. U Maloj školi djeci pomaže u pisanju zadaće i engleskom jeziku. Voli djecu, strpljiva je i tolerantna a to joj je i svojevrsna praksa za studij pedagogije. „Imam slobodnog vremena i to mi taman upotpuni. Odličan je osjećaj. Kiša pada, ružno vrijeme, znate ono kad vam se ne da ići; ali jednostavno tu dođete i super se osjećate“ kaže Marijana koja je i u Splitu s majkom darivala potrebne odjećom i kolačima. Glorija Zrilić, studentica Engleskog i Ruskog jezika rekla je kako je imala potrebu pomoći nekome da bi se dobro osjećala. Ivo Puljek dvije godine ustrajno i sa zadovoljstvom radi s djeecom, beskućnicima i aktivno pomaže sve akcije caritasa, npr. i u prodaji za Božić i Uskrs. Nadbiskup Puljić je zahvalio volonterima na svemu što čine i vitalnosti kojom obogaćuju djelovanje Caritasa. Potaknuo je na daljnju oduševljenost za volontarijat spomenuvši da talijanski model caritasa počiva na volontarijatu. U Italiji u društvu uopće jako je izražen duh volontarijata djelovanjem udruga, odgojem u školama za takav pristup življenju. „U Italiji je to jako razgranato. To je njima sastavni dio života. Sramota je ne biti negdje, kao da nešto nedostaje“ rekao je mons. Puljić smatrajući da bi duh i temu volontarijata caritas u suradnji s Katehetskim uredom trebao promovirati i u radu s vjeroučiteljima, da o tome poučavaju djecu te da se tema volontarijata obradi na Katehetskom danu, susretima i predavanjima o toj temi. Mons. Puljić volonterima je poručio: „Dajeći i radeći za druge mi zapravo primamo, obogaćujemo se. Vremenom koje poklanjate potrebnima vi ste na dobitku. To je bogatstvo volontiranja. Činite puno lijepoga i plemenitoga što je nezamjenjivi doprinos radu i rastu Crkve i društva“.

CARITAS I GALERIJA LAUDATO DAROVALI OBITELJU U POTREBI

Ravnatelj zadarskog caritasa i direktorica galerije Laudato, don Ivica Jurišić i Ksenija Abramović, u srijedu 21. prosinca uručili su dvijema obiteljima iznos od 2 500 kn svakoj. Četiri subote u Došašcu volonteri Caritasa, Laudato i Tisak media u poslovni centru Supernova sudjelovali su u obiteljskoj radionici. Prihod prikupljen u toj akciji i dodatno novčano izdvajanje Laudata na prijedlog caritasa prema prioritetu potrebe dan je obiteljima Ukaj Roberta i Duši Jozefa. Ljulja i Robert Ukaj su roditelji četvero djece od 8, 6, 4 godina, najmlađe ima 11 mjeseci. Robert je hrvatski ratni vojni invalid a supruga je nezaposlena što otežava i činjenica da ne dobiva hrvatsko državljanstvo. Treba platiti iznos za dokumentaciju a novac nemaju. Podstanari su i na listi Grada Zadra da dobiju 'socijalni stan'. „Da imam samo jednu sobu, ali znam da sam na svome. Ovaj dar mi je najveća radost, zbog djece. Da nemam njih, mislim da bih poludio. Sa sedam godina sam ostao bez roditelja, majka je umrla od srca, potom i otac. Ovako znam da će imati za djecu ove godine. Prošle godine nisam imao“ rekao je Robert. Više ni on ne može raditi jer u nozi nakon 14 operacija ima šipku, a u ratu je bio ranjen u glavu. Prije 20 dana deseti put su mu odbili odobrenje zahtjeva za mirovinu. „Odustat ću. Da nemam uvjete; ne znam koje uvjete trebaju“ rekao je Robert. S obitelji živi od socijalne pomoći za stan i dječjeg doplatka. Jozef Duši od 1991. do 1997. kao hrvatski branitelj bio je u Hrvatskoj vojsci, specijalnoj policiji. Živi u Pridrazi kao samohrani otac djece od 15 i 13 godina, a najmlađi Marko je dan prije dobivanja pomoći u caritasu napunio tri godine. Majka Nada je umrla 2009. g. kad je njihov sin imao šest mjeseci. Jozef s djecom živi u oskudnim materijalnim prilikama. Morao je napustiti posao i početi koristiti rodiljni dopust koji mu prestaje ovih dana. „Ne znam kako će preživjeti, hoće li mi produžiti rodiljni na sedam godina“ kaže Jozef sa suzama. I on i Robert zamjenicu ravnatelja zadarskog caritasa Tadić zovu 'teta Mirjana'. „Da nije tete Mirjane... njoj hvala. Puno mi je pomogla. Prošle godine sina sam zamalo ispisao iz srednje škole, nisam imao čime platiti prijevoz. Puno sam se nadao od ove države. Dragovoljac sam, imam papire, bio sam na svim ratištima“ kaže Jozef. Živi od 3000 kn rodiljne naknade. Mirovinu ne može ostvariti jer kuća koju mu je dao otac od supruge glasi na njega kao vlasnika. Obitelji Ukaj i Duši primjer su kako je Caritas pronašao njih, a ne oni caritas. Uz to, i članovi Sportsko ribolovnog društva Kornat iz Sali preko četiri tisuće kuna od prodaje liganja koje su ulovili darovali su samohranom ocu Dušiju.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA I DIREKTORICE LAUDATA

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić primio je u božićni posjet Kseniju Abramović, direktoricu Galerije hrvatske sakralne umjetnosti Laudato, u srijedu 22. prosinca u salonu Nadbiskupskog doma u Zadru. Uz izmjenu božićnih i novogodišnjih čestitki, nadbiskup je izrazio priznanje radu Laudata smatrajući značajnim prisutnost kršćanske duhovnosti baš u području umjetnosti. Ohrabrio je direktoricu Galerije da nastavi s promicanjem istinskih ljudskih vrijednosti smatrajući važnim prisutnost sakralnih motiva i događanja u javnim prostorima u društvu jer služe plemenitoj izgradnji čovjeka uopće. Galerija Laudato uspješno djeluje u Zadru te je nadbiskup Puljić izrazio spremnost i želju za suradnjom Laudata i kulturnih projekata koje Zadarska nadbiskupija bude organizirala. Abramović je zahvalila nadbiskupu Puljiću na dobrodošlici i podršci, u želji da Laudato i dalje marljivim radom i inicijativama koje obogaćuju život nadbiskupije opravda ukazano povjerenje, promičići hrvatske vrijednosti i kulturni život Zadra i Zadrana u domovini i svijetu.

SURADNJA CARITASA I STUDENTSKOG DOMA

Caritas zadarske nadbiskupije i Studentski dom u kojem živi 206 studenata Sveučilišta u Zadru u utorak 20. prosinca prvi su put ostvarili suradnju pomažući siromašnu četveročlanu zadarsku obitelj Biloglav. Supružnike i kćer prije tri godine na cestu je oborio automobil i od tog trenutka život im se promjenio. „Nakon sve moje muke i jada pokucala sam i na ova vrata. Prvi put sam došla u Caritas, ispričala svoju priču ali nisam ništa očekivala. Uvijek mislim da ima ljudi i u gorem položaju od moga, da ima puno težeg siromaštva i bolesti. Zašto ne bih i tu zakucala, da sve ono moje u suzama još jedanput ispričam. Ali nisam mislila da će mi u ičemu pomoći. Mi smo skromni. Ne bismo pitali, nego dali. O caritasu nisam nikad razmišljala jer sam mislila da će raditi“ rekla je majka Biloglav živeći cijelo vrijeme u nadi da će se zaposliti. „Navikli smo raditi i volimo raditi. Moja najveća želja, jedna i jedina, je da se zaposlim, radim, da i ja mogu pomoći. Čovjeku je potreban posao kao zrak, voda i hrana“ rekla je Biloglav u dirljivom razgovoru sa svojim mladim dobročiniteljima koji su posredstvom caritasa potresnoj životnoj priči htjeli uljepšati blagdane. Novčani iznos, namirnice i odjeću upakirane u crvene vrećice zadarski studenti obitelji su predali Josip Ančić iz Omiša te Ivana Čuljak i Maja Mikelić iz Solina i Imotskog. U zadnje četiri godine organizirali su osam akcija. Prije su pomagali najmlađima, a sad su htjeli pomoći obitelji. Novčani iznos je rezultat džeparaca od kojeg su se odrekli studenti u Studentskom domu. „Treba krenuti i od razine školaraca i studenata koji mogu pomoći. Svoj džeparac ne trebamo bacati bezveze u pušenje, opijanje nego pomoći ljudima. Naše je geslo bolje ti pomozi drugome nego netko tebi. Cilj nam je pomagati ljude i potaknuti mlade da sudjeluju u pomaganju drugima“ rekao je Ančić, student primjenjene geografije, a prijateljice studiraju poduzetništvo i turizam te predškolski odgoj. Ove su godine odlučili pitati caritas koja je obitelj potrebna jer joj žele pomoći. „Surađivati s mladima uvijek je zadovoljstvo. Ako još rezultira ovako dobrom djelom, zaista sam sretna“ rekla je Ivanka Šubašić, voditeljica Studentskog doma. „Hvala vam, svaka čast. Treba nam, kako dobro će doći. Bog je prevelik. Osjetila sam to puno puta. Samo molitva, dragi Bog i Majka Božja su mi pomogli. Samo me Bog drži. Par puta sam bila na rubu i skoro se slomila“ rekla je Biloglav, istakнуvši da treba znati prave vrijednosti koje su kao temelj kuće. Tako odgaja i svoju kćer srednjoškolku i sina. Istaknula je i da su joj par puta pomogle osobe imenom Josip, a Josip se zove i najbolji prijatelj njenog sina Ivana u vrtiću. To pripisuje milostima sv. Josipa. Studenti su poručili: „Svim kolegama i zaposlenicima Studentskog doma i svima koji su pomogli u akciji sretan i blagoslovjen Božić“.

PROSLAVLJENA SVETKOVINA ROĐENJA GOSPODINOVA - BOŽIĆ

Božić je dan našeg spasenja, dan kad je Bog postao naša pravda, posvećenje i otkupljenje, poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u propovijedi mise polnoćke na Badnjak koju je predvodio u katedrali sv. Stošije u Zadru. Potaknuo je vjernike na radost i zahvalnost zbog Isusovog rođendana. „Božje lice postalo je vidljivo u utjelovljenom Božjem Sinu. Otajstvo utjelovljenja povezalo je Boga i čovjeka i združilo nadnaravno s naravnim. I učinilo je razumljivim to otajstvo svakomu tko se približi jaslicama. Bog nam je darovan“ rekao je mons. Puljić istakнуvši: U malenom djetetu Isusu dogodio se Božji poklon, dar svim ljudima, svakom vremenu i svim narodima. Isus je po utjelovljenju ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest. Zato smo i ovog Božića dionici njegovog milosnog pohoda. „U milosnom božićnom ozračju želimo i mi biti jedni drugima dar i blagoslov. Rođenje Isusa Krista je najslijepitiji događaj ljudske povijesti koji se zbio u punini vremena. Tada je u svijet opterećen nepravdama, grijehom, sukobima i ratovima sišla Ljubav, Istina, Pravednost i Svetost“ rekao je nadbiskup, potaknuvši vjernike da mole, zove, kucaju i traže. „Upravi svoju molitvu i vapaj Novorođenome. On je tu i s nestrpljenjem te čeka. On je Emanuel, Bog s nama; čežnja naše obitelji i mir naš“ poručio je nadbiskup brojim vjernicima, poželjevši da Novorođeni Gospodin sve obdari svojom milošću.

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je na Božić u nedjelju 25. prosinca svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru. Lijepo će biti ako se ovog Božića Isus nastani u čovjeku i mir božićne noći dogodi u ljudskoj duši, rekao je mons. Puljić. Bog je sišao s nebeskih visina u našu dolinu suza. Rodio se u najmanjem Judinom kneževstvu, u neznatnom gradiću Betlehemu, a ne u velegradu bogate povijesti i civilizacije, rekao je nadbiskup, istaknuvši: Bog se utjelovljuje jer se čovjeku raduje. Učinio je to jer je čovjeka volio. „Stoga se i mi radujemo njegovom rođendanu. I pripremali smo se za Božić na duhovnom polju misama zornicama i ispovjedi. Vjernici su nastojali da ih Novorođeni zatekne budne u molitvi“ rekao je zadarski nadbiskup. Najradosnija vijest za obitelj je rođenje djeteta. No današnji spomen dan rođenja odudara od suvremenih ubičajenih standarda kad se vijest o rođenju javlja sredstvima komunikacije. „Isusovo rođenje zbilo se u nepoznatom judejskom selu i u nepoznatoj židovskoj obitelji. U javljanje te vijesti uključilo se samo nebo a Bog se poslužio svojim komunikacijskim sustavom: anđeli su tu radosnu vijest prenijeli betlehemskim pastirima. U Isusu Bog je ušao trajno u popis pučanstva. Po utjelovljenju svoga Sina Isusa on je ušao u naše obitelji i u našu osobnu povijest“ poručio je mons. Puljić, istaknuvši da je Novorođeno Dijete Spasitelj čovjeka; zato se rodio i došao na svijet. On dolazi i pohađa nas. Kuca na vrata naše duše i nosi darove blagoslova i mira. Nadbiskup je potaknuo vjernike da se zastave, zastanu i osluhnju tu melodiju neba.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

„Ima li za Isusa mjesta u tvojoj kući, u tvom srcu, obitelji? Nema pravog Božića dok čovjek čovjeku ne postane bratom, a obitelj mjestom Božje nazočnosti po ljubavi i poštovanju, zajedničkoj molitvi i sakramentalnom životu. Stoga, otvorimo srca i duše. I osluškujmo njegove milosne poticaje. U utjelovljenom djetetu Isusu ostvarilo se ono što su proroci navješćivali, a pokoljenja iščekivala: dolazak obećanog Mesije koji će donijeti spas svom narodu. Obdareni darom Božjeg mira budimo jedni drugima pravi božićni dar: svojim obiteljima, djeci, roditeljima, narodu i svim ljudima dobre volje“ rekao je mons. Puljić.

Čestitao je Božić svećenicima, Bogu posvećenim osobama, predstavnici građanske vlasti, kulturnim i javnim djelatnicima, hrvatskoj vojski i policiji, obrtnicima, ratarima i pomorcima, djelatnicima obavijesnih sredstava; učiteljima i odgojiteljima, liječnicima i bolničkom osoblju, braniteljima i učvilenim obiteljima, starcima i bolesnicima; djeci i mladima; aktivnim laicima, članovima zajednica i pokreta te kršćanima koji za 13 dana po julijanskom kalendaru slave Kristovo rođenje. Poželio je blagoslovljenu Novu godinu, ispunjenu mirom, radošću, prosperitetom, blagostanjem i čežnjom za nebeskim dobrima.

Tekstovi i fotografije: Ines Grbić, Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije

BLAGDAN SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA

Na blagdan sv. Stjepana prvomučenika u ponedjeljak 26. prosinca u crkvi sv. Šime u Zadru, koja je do 17. st. bila posvećena sv. Stjepanu i sadrži građu starokršćanske bazilike Sv. Stjepana iz 5. st., svečano misno slavlje predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Opisao je osobnost Stjepana kao najuglednijeg i najenergičnijeg đakona prve Crkve. „I što je najljepše, bili su to odreda mladi ljudi, puni energije, smionosti i odlučnosti. Među njima je bila uočljiva Stjepanova revnost i govornička vještina. Viđali su ga u Salamonovom trijemu, hramskom predvorju, a najčešće u sinagogama gdje su se okupljali Židovi. Stjepan se upuštao s njima u žestoke rasprave i u mladenačkom žaru nije štedio nikoga. Istaknuo se revnošću i čudesima koja je Duh Sveti činio preko njega“ rekao je nadbiskup. Židovi su ga odlučili kamenovati kad je rekao da su progonili proroke i ubili Pravednoga. A Stjepan je video otvorena nebesa i Sina čovječjeg s desne strane Boga. Dok su bacali kamenje, molio je Gospodina da mu primi duh moleći za ubojice: 'Oprosti im, Gospodine! Ne uzmi im ovo za grijeh'.

Mons. Puljić je razmatrao tajanstvenost Božje milosti u odnosu sv. Stjepana i apostola Pavla, koji je kamenovanje promatrao kao Savao, mladi student Svetog Pisma. „Stjepan na koljenima i u bolovima, a Savao samouvjereno i oholo uživa u Stjepanovoj smrti. Bio je to sudar dvaju svjetova. Savao je u sinagogi nazočio velikoj raspravi. U sredini na podiju bio je Stjepan, kružeći očima iz kojih je prodiralo svjetlo i snaga. Savao je bio sučelice. To nisu bila dva čovjeka, nego dva svijeta, dvije zvijezde koje će se sudariti. Eksplozija će biti užasna, ali će se pritom roditi novo sunce. Prsnut će stara ljuska, nastati novi plod i žarki plamen“ rekao je nadbiskup, podsjetivši na Stjepanov govor Židovima da nemaju više koga čekati. Stari Zakon i hram su privremena, prolazna epoha u otkupiteljskom planu Svevišnjeg. Utjelovljeni i uskrasnuli Bog razbio je stare okvire i prešao etničke granice. Svi su jednakopravna braća zajedničkog Oca. Nema više razlike između Židova i Grka. „Bila je to uzgibana rušilačka snaga. Ako je tako, smrvljena je naša nada i prekinuta povijest. To što je Stjepan izgovorio je i zločin protiv naroda“ interpretirao je mons. Puljić razloge kamenovanja za vrijeme kojeg se Stjepan pridigao i očima susreo Savlu. „Je li nešto u tom trenutku slutio? Je li mu bilo objavljeno što će biti od tog progonitelja kršćana kako bi mučeništvo lakše podnio? Što je Stjepan osjetio i video kod tog pogleda? Neće proći ni godina dana da Savao postane glasonoša Isusa iz Nazareta“ rekao je nadbiskup istaknuvši: Stjepanova smrt je bila veliki i potresan događaj za Crkvu. Trebalo je pronaći isto tako zanosnog vjesnika koji će poput Stjepana prenosići snagu Božje riječi. Bio je to Savao za kojeg je Isus rekao da je njegova izabrana posuda. „Kad se na povratku iz pustinje, gdje ga je Gospodin pripremao za veliko djelo spasenja, našao na mjestu gdje je bio kamenovan Stjepan, Pavao se zaustavio. Sjetio se njihovog potresnog susreta oči u oči. Shvatio je zašto ga je Stjepanov pogled probio. Tu je Pavao prošaptao: 'Stjepane, brate: Ja, koji sam sudjelovao u tvojoj nevinoj smrti, zamijenit ću te u životu'. U tome je tajna, veličina, privlačnost i značenje đakona prvomučenika svetog Stjepana“ zaključio je nadbiskup Puljić.

SADRŽAJ

NADBISKUPOVA BOŽIĆNA ČESTITKA	2
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Poruka predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca uz blagdan sv. Nikole 2011.	5
Poslanica mons. Josipa Mrzljaka za Nedjelju Caritasa, 11. prosinca 2011.	6
Izjava Komisije HBK "Iustitia et pax" o odlikovanju Drage Hedla	7
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
Nadbiskupova propovijed na Krista Kralja, na ređenjima, 20. 11. 2011.	9
Nadbiskupova propovijed na Misi polnočki, Božić 2011.	11
Nadbiskupova propovijed na blagdan sv. Stjepana, 26. 12. 2011.	13
Statut Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika	15
Pravilnik za provedbu finansijskog sustava u Zadarskoj nadbiskupiji	18
ODREDBE	23
Imenovanja i obavijesti	32
KRONIKA	33
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	35

SADRŽAJ

